

**Lärarkompetensens och
elevbelåtenhetens betydelse för val av
studiemiljö inom den grundläggande
musikundervisningen i Vasa**

Pertti Ahonen, 37052
Pro gradu-avhandling i ämnet musikvetenskap
Handledare: Johannes Brusila
Fakulteten för humaniora, psykologi och teologi
Åbo Akademi
2019

Ämne:	Musikvetenskap	
Författare:	Pertti Ahonen, 37052	
Arbetets titel:	Lärarkompetensens och elevbelåtenhetens betydelse för val av studiemiljö inom den grundläggande musikundervisningen i Vasa	
Handledare:	Johannes Brusila	Handledare:
Undersökningen kartlägger hur kompetent och tillmötesgående läraren ter sig i elevens ögon samt vilka de möjliga styrkrafterna kunde tänkas vara som påverkar elevens belåtenhet samt val av musikleäroinrättning och även håller denne kvar där. Enkätundersökningen genomfördes under våren 2018 vid de åtta läroinrättningar som anordnar grundläggande musikundervisning i Vasa. Den kvantitativt genomförda undersökningen är upplagd utifrån elevens synvinkel. Det vetenskapliga målet är att förklara ifall nivån av musikpedagogens musikutbildning har ett betydande samband med att eleven motiveras och känner sig belåten med undervisningen. Huvudbegrepp är utbildning, pedagogiskt ledarskap, beredskap och resultat. Det explorativa beskrivandet utgör grunden för analysen. Teoribildningen utgår från antagandet att eleven inte nämnvärt bekantar sig med läroinrättningens undervisningsutbud och förlitar sig på att undervisningspersonalen är kompetent. Vidare antas att eleven inte känner till skillnaderna inom läroinrättningarnas profileringar och att pedagogerna antas ha personliga, dolda mål som styr deras undervisning. Jag har ett intresse att utreda vad som styr elevens val av studieplats. Undersökningen söker svar på bl.a. huruvida musikpedagogens erhållna nivå av musikutbildning har något samband med elevens val av studieplats. Det är också av intresse att finna de orsaker som styr och fördelar elevflödet mellan de olika musikleäroinrättningarna i Vasa. Vidare undersöks huruvida musikpedagogens nivå av musikutbildning och benägenhet till att uppträda påverkar elevens belåtenhet angående den erhållna musikundervisningen. Undersökningen strävar även till att utreda huruvida musikpedagogen drivs av egna, dolda mål som formar pedagogiken enligt vad pedagogen själv är intresserad och vill lära ut. Resultaten visar bl.a. att eleverna har en bra förhandsuppfattning om verksamhetsformen inom läroinrättningen redan innan studierna inleddes. Elevens val av läroinrättning påverkas av dess läge samt föräldrarnas vänkrets' rekommendationer. Även åsikter hos syskon och vänner som studerar eller studerat vid läroinrättningen inverkar. Det hittas inga betydande samband mellan lärarens nivå av musikutbildning och elevens val av studieplats eller belåtenhet angående den erhållna undervisningen. Däremot förekommer en stark korrelation mellan belåtenheten och hur ofta läraren offentligt uppträder. Sakkunskapen, lärarens sakligt vänliga lynne och framför allt dennes förmåga att uppmärksamma elevens önskemål och behov kan således tolkas höra till de viktigaste sporrande faktorerna inom pedagogiken. Resultaten visar dock att läraren ofta verkar enligt egna, dolda mål som styr pedagogiken.		
Nyckelord: musikpedagogik, musikskolor, musikpedagogisk filosofi, lärarforskning		
Datum: 11.11.2019		Sidoantal: 67 sidor, 2 st. bilagor
Abstraktet godkänt som mognadsprov:		

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
1.1	Syfte och forskningsfråga	2
1.2	Tidigare forskning.....	3
1.3	Teoretisk referensram	4
1.4	Metod och material	9
1.5	Avhandlingens disposition.....	11
2	Betydelsen av lärarnas kompetenser	13
2.1	Utbildning	13
2.2	Arbetserfarenhet.....	14
2.3	Konstnärligt arbete.....	15
3	Val av studiemiljö och studieintensitet.....	18
3.1	Studiemiljö.....	18
3.2	Studieintensitet.....	22
4	Elevers motivation, preferenser och belåtenhet.....	25
4.1	Motivation.....	25
4.2	Preferenser	37
4.3	Belåtenhet	52
5	Sammanfattning och diskussion	60
5.1	Metodologisk diskussion	65
5.2	Förslag till fortsatt forskning	66

Referensförteckning

Forskningsmaterial.....	68
Litteratur.....	69

Bilagor

Bilaga 1: Svenskspråkig enkät	78
Bilaga 2: Finskspråkig enkät.....	85

Tabellförteckning

Tabell 1.

Elevfördelningen mellan de utvalda läroinrättningarna

Tabell 2.

Musikpedagoger per läroinrättning

Tabell 3.

Orsak till att eleven valde den nuvarande läroinrättningen som studieplats, ur elevens synvinkel

Tabell 4.

Varför eleven tar spel- eller sånglektioner, ur elevens synvinkel

Tabell 5.

Huvudmål för elevens musikstudier, ur elevens synvinkel

Tabell 6.

Den musikstil som eleven i huvudsak helst skulle ha fördjupat sig i under det gångna året ifall hen fått bestämma helt själv

Tabell 7.

Det slag av material eleven gärna skulle spela eller sjunga mera av jämfört med hittills, sett ur elevens synvinkel

Tabell 8.

Elevernas önskemål om undervisningens innehåll av ämnesval och projekt

Figurförteckning

Figur 1.

Relationen mellan huvudbegreppen

Figur 2.

Fördelning av elever inom läroinrättningarna, enligt kön

Figur 3.

Andelen elever vid respektive läroinrättning enligt lärarens högsta musikutbildning

Figur 4. Musikpedagogens undervisningserfarenhet proportionellt fördelad inom läroinrättningarna enligt andelen elever med lärare

Figur 5.

Lärarens uppträdanden i relation till den egna utbildningsnivån

Figur 6.

Lärarens uppträdanden i relation till hur många år läraren verkat som musikpedagog

Figur 7.

Elevernas åsikter om huruvida nuvarande antal undervisningsveckor per termin är lämpligt

Figur 8.

Elevens önskemål om lektionslängd i relation till elevens faktiska lektionslängd

Figur 9.

Förhållandet mellan läroinrättningar utifrån elevernas uppfattning om huruvida musiken kunde tänkas bli deras framtida yrke

Figur 10.

Förhållandet mellan läroinrättningar utifrån den mängd musikstycken eleven anser sig ha komponerat

Figur 11.

Förhållandet mellan läroinrättningar utifrån orsaken till varför eleven anser sig ha komponerat väldigt få musikstycken

Figur 12.

Förhållandet mellan läroinrättningar utifrån hur eleven främst beskriver den musikstil som hen i det närmaste studerat vid sin nuvarande läroinrättning

Figur 13.

Förhållandet mellan läroinrättningar utifrån hur mycket eleven skulle vilja påverka de val av musikstycken som spel- eller sångläraren väljer för eleven att öva

Figur 14.

Förhållandet mellan läroinrättningar utifrån elevens belåtenhet angående den undervisning som läroinrättningen anordnar

Figur 15.

Elevens belåtenhet angående den vid läroinrättningen erhållna undervisningen i relation till hur antalet erlagda studieår i läroinrättningen påverkar belåtenheten

Figur 16.

Förhållandet mellan läroinrättningar utifrån hur undervisningen och kursinnehållet inom läroinrättningarna har motsvarat de förväntningar eleven hade förrän hen påbörjade sina studier

Figur 17.

Elevens belåtenhet angående den vid läroinrättningen erhållna undervisningen i relation till lärarens nivå av musikutbildning

Figur 18.

Elevens belåtenhet angående den vid läroinrättningen erhållna undervisningen i relation till hur ofta läraren i genomsnitt uppträder

1 Inledning

I staden Vasa verkar åtta läroinrättningar som anordnar grundläggande instrument- och sångundervisning. Denna undersökning söker svar på vilka faktorer som i det närmaste styr elevströmmen till, från och mellan läroinrättningarna. Läroinrättningarnas personal kunde tänkas vara speciellt intresserad av att få insyn i och förstå logiken och styrfaktorerna i denna helhet.

Av de åtta läroinrättningarna är Kuula-Institutet den som är bunden till att uppgöra och följa en av Undervisningsstyrelsen styrd undervisningsplan med ett mål på målinriktad inlärning. De två medborgarinstituten, Vaasa-Opisto och Vasa Arbis, arbetar utifrån den till det fria bildningsarbetet relaterade principen om ett livslångt lärande som stöder sammanhållningen och jämlikheten i samhället samt ett aktivt medborgarskap. Det fria bildningsarbetet kännetecknas av studier efter eget val, samhörighet och delaktighet. Innebörden av studierna kan således formars mycket fritt. De återstående, fem verksamma anordnarna av den grundläggande musikundervisningen i Vasa kan helt fritt forma sin verksamhet enligt eget tycke och behov. Dessa är Gerby Musikskola, Ristinummen Musiikkikoulu, Rokki-koulu, Vasa svenska församlings musikskola och Vaasan suomenkielisen seurakunnan musiikinopetus.

Avhandlingen grundar sig på följande frågeställningar: Vilka faktorer inverkar på elevers val av läroinrättning? Hur bra känner eleven inför valet av läroinrättning till vad musikläroinrättningen kan erbjuda? Hur bra känner eleven till vad musikläroinrättningen har att erbjuda under tiden studierna bedrivs? Vilka slag av verksamhetsformer kan genomföras i en mindre eller större utsträckning eller på ett helt annorlunda sätt? Vilka är orsakerna till att eleven över huvudtaget intresserar sig för formella studier och går det att finna några gemensamma nämnare för vad eleverna önskar att musikstudierna skall utmynna i eller på längre sikt hjälpa till att förbereda? Vilka faktorer påverkar elevens motivation och studiebelåtenhet? Kan eleverna bilda sig en uppfattning om den kvalitativa grad av undervisning som de erhåller? Hur verkar läraren kunna svara på de krav som eleverna ställer? Utgående från dessa frågeställningar var det naturligt att välja en forskningssynvinkel ur elevens perspektiv.

Teoribildningen inom avhandlingen bygger på ett antagande om att eleverna inte nämnvärt tar sig tid att bekanta sig med den art av musikundervisning som den läroinrättningen de söker till anordnar. Således antas eleven indirekt förlita sig på att läroinrättningen har kunskande och kompetent personal och att inriktningen på musikstil inte spelar någon avgörande roll. Härmed antas den påbörjande eleven vara föga insatt i vad som komma skall och således inte heller besitta någon egentlig vetskap om skillnaderna mellan de enskilda musikläroinrättningarna i Vasa. Undantag kan utgöras av fall där undervisningen anordnas i kursform, under en viss, relativt kort tid och där kursen marknadsförs genom ett specifikt tema.

Vidare antas att en sång- och instrumentlärare, en möjlig läroplansstyrd undervisning till trots, oftast följer sin dolda läroplan för att bygga upp undervisningen. Även om det användas studie- och notmaterialet till synes kan verka skräddarsytt enligt elevens premisser, följer innehållet trots det en plan som pedagogen lagt upp för sig själv för att stöpa eleven enligt egna målsättningar.

Ytterligare antas att det inte har någon nämnvärd betydelse vilken musikrelaterad utbildning en musikpedagog inom den grundläggande musikundervisningen har. Lärarens lynne, personlighet och engagemang antas vara viktigare egenskaper för att åstadkomma ett fortsatt intresse, bibehålla motivationen och höja kunskapen hos eleven. Med hjälp av denna undersökning önskar jag relevant kunna bestyrka dessa antaganden.

1.1 Syfte och forskningsfråga

Genom huvudfrågeställningen i denna undersökning strävar jag till att söka svar på vilka faktorer som påverkar elevers val av studieinrättning, graden av motivation och belåtenhet inom den grundläggande musikundervisningen i Vasa. Huvudfrågeställningen har tre följdfrågor. För det första söker jag svar på vilken betydelse lärarens kompetens har för elevens val av studiemiljö, hans studieintensitet, motivation, preferenser och belåtenhet. För det andra söker jag svar på vilka faktorer som påverkar elevens val av studiemiljö och studieintensitet. Den tredje följdfrågan söker svar på hur eleven upplever betydelsen av motivation, preferenser och belåtenhet.

I denna undersökning bör lärarens kompetens som begrepp åtskiljas från behörighet. Enligt Koivuniemi (2004, 77) beskriver behörighetskraven en mängd kompetenser som de

av myndigheterna godkända normerna fastställer som krav för en särskild uppgift eller position. Behörighetskraven fastställer alltså tillräcklig behörighet. De genom en formell behörighet fastställda kraven skiljer sig sålunda från de i själva arbetet fastställda, verkliga kraven. Tyngden på kunnandet inom lärarkåren ses i denna undersökning befinna sig huvudsakligen inom sakkännedomen och en mental hantering av eleven. För att vara behörig, måste läraren uppfylla de givna behörighetskraven, men för att vara kompetent måste hen kunna sköta arbetsuppgifterna och klara att bära givet ansvar. Att verka utan formell behörighet hindrar således inte en individ från att klara sig i sina arbetsrelaterade uppgifter och det tillhörande ansvaret. Enligt Vartola (2004, 186-189) är all sannolik, brukbar och sinsemellan relaterad, för olika funktioner behövlig information, beredskap och förmåga kompetens.

Med vetskap om de för tillfället rådande, formella behörighetskraven för musiklärare, kunde resultaten av undersökningen nyttjas för att frambringa ny vetskap för lärarutbildningen och därmed finna möjligheter att utveckla innehållet till att ännu bättre motsvara de praktiska krav som eleverna ställer. Om ingen betydelsefull, ny information kan framläggas, kan undersökningen i varje fall bjuda på betydligt stöd för de redan i bruk tagna verksamhetsformerna eller bjuda på verktyg för en finslipning av dessa.

1.2 Tidigare forskning

Huvudfrågeställningen som redan tidigare presenterats är intressant eftersom det i nuläget inte finns undersökningar med samma tema och avgränsningar. Liknande undersökningar som tangerar mina frågeställningar går dock att finna. Med liknande avgränsningar har forskning bedrivits av Raija Pesonen (2017). Pesonen har i sin licentiatavhandling behandlat vad det är som karakteriserar en bra instrumental- och sånglärare ur yrkeshögskolestuderandes synvinkel. Resultatet visade att studerande uppskattade pedagogiskt kunnande. Det framkom att en bra instrumental- och sånglärare ansågs vara en duktig musiker som stöder studeranden och innehar sinne för livslångt lärande. Vidare framkom det att en bra lärare innehar en god kommunikationsförmåga och lämpliga personliga egenskaper. Även Ranta-Meyer har undersökt musikbranschens pedagogiska kunnande och de framtida kunskapsutmaningarna, sett ur yrkeshögskolestuderandes synvinkel. I Ranta-Meyers (2000, 49-51) undersökning framkommer det liknande resultat som i Pesonens forskning.

Erja Kosonen har undersökt motivationen bland pianostuderande. Enligt Kosonen (2001, 103-106) var kommentarerna om instrumentläraren traditionella och de lyfte fram en stark respekt för auktoriteten. Läraren beskrevs som en vuxen vän och musiken uppfattades som en sammanbindande faktor som både studerande och lärare jobbade för. Enligt de studerande beaktades de väl av lärarna, vilket Kosonen tolkar som att undervisningen framskridit utgående från eleverna. Enligt resultaten gav pianolärarna alternativ utifrån vilka eleverna fritt fick välja godtyckliga musikstycken. Eleverna verkade nöjda med en traditionell, närapå behavioristisk förmedling av vetenskap och kunskap, litade på lärarens kompetens och jobbade i gott samspel. En god pianolärare beskrevs som positiv, förstående, kunnig och vänlig. Eleverna förväntade sig god pedagogik oberoende av vilket slag av utbildning läraren hade.

Cecilia Björk har forskat i vad en god relation till musiken kunde innebära. Björk föreslår att förrän musikpedagogen lär känna en studerande på djupet, är det skäl att erbjuda en flexibel, ledig inställning angående programval. Genom att syfta till Hanken och Johansen (2013) konstaterar Björk att det finns flera olika faktorer som påverkar musikrelationen. Relationen kan påverkas direkt av rent fysiska omständigheter, som t.ex. storleken på klassrummet och akustiken. Därtill påverkar lektionernas och övningarnas tidpunkt, möjligheten till läromedel, de ekonomiska möjligheterna samt tillgången till tillfredsställande instrument- och övrig utrustning. Björk syftar vidare till Burland och Davidson (2004, 529) genom att konstatera att de viktigaste personerna som påverkar studerandens motivation är föräldrarna och läraren. (Björk 2016, 68-69, 72).

Denna undersökning tillför nytt genom att behandla studiemiljö, studieintensitet, motivation, preferenser och belåtenhet ur en större, sammanhängande helhet. Förutom att undersöka lärarens förmåga, lägger studien vikt på helhetsupplevelsen, t.ex. mångfalden av studieurval, fysiska avstånd, betydelsen av vänskapsrelationer, omfång av kurser samt möjliga, obligatoriska kurser. Cecilia Björk har tangerat helhetstänkandet, men närmast på ett mera filosofiskt, mindre konkret plan.

1.3 Teoretisk referensram

Uusitalo (1991) delar in empirisk forskning enligt dess huvuduppgift. Forskningen är undersökande, eller explorativ, då det är frågan om ett nytt eller förut okänt fenomen. Undersökande forskning kan enligt Uusitalo komma ifråga då ”det finns ett behov för en

kartläggning av problemet”. ”Tanken med beskrivande eller deskriptiv forskning är att beskriva ett fenomen, karaktären av en situation eller händelse, förekomst, historisk utveckling eller andra igenkänningstecken”. Den beskrivande forskningen besvarar frågorna hur eller vad. En förklarande forskning besvarar däremot frågan varför. Inom den experimentella forskningen samlas forskningsmaterialet av ett precist fenomen under strikt kontrollerade omständigheter. ”Experimentet är ett tillvägagångssätt för att fastställa en kausallisk hypotes”.

Med hjälp av förutsäggande forskning kan exempelvis alternativa scenarion byggas upp eller så går det att försöka räkna ut sannolikheten för att något framtida skall hända. Genom en utvecklings- eller verksamhetsforskning strävar forskaren till att ”utvärdera effekten och resultatet av tidigare gjorda beslut, åtgärder, politiska resultat eller effektiviteten av en verksamhet”. Målet med detta är att gjorda beslut och åtgärder kan korrigeras. Med anpassande forskning, eller konstruktiv forskning, kan vi igen sikta in oss på ”ett nytt förfarande eller ett medel som löser ett problem”. (Uusitalo 1991, 62-69.)

Harisalo m.fl. (2002) skiljer åt forskningen enligt dess uppgift. Forskningen kan enligt dessa vara beskrivande, explorativ, diagnostisk, förklarande, förutseende eller värderande. Meningen med en explorativ forskning vore likt ovan nämnda Uusitalos (1991) undersökande uppfattning att beskriva ett fenomen och utifrån detta framlägga riktgivande förklaringar som i sin tur leder till tilläggsforskning. Meningen med diagnostisk forskning är att hitta orsaker som skulle förklara det undersökta fenomenet. Diagnostiserandet förknippas därmed med en strävan till att hitta verkliga lösningar på problemet. (Harisalo ym. 2002, 22-25.)

Då det vetenskapliga målet för en undersökning är att förklara, finns det två sätt att närma sig ämnet; det kausaliska och det teleologiska. Det kausaliska förklarandet bygger på att förklara orsaker mellan förhållanden. Dock kan det även vara viktigt att finna orsaken till varför någonting skedde. De teleologiska förklaringarna beskriver varför en sak eller grej existerar eller varför en händelse skedde. (Niiniluoto 1983, 254.)

Det vetenskapliga målet med denna undersökning är att förklara ifall den musikaliska skolningsnivån för pedagogen har ett betydande samband med att eleven motiveras och känner sig belåten med undervisningen. Har musikpedagogen alltså kunnat utnyttja den

möjliga musikutbildning hen samlat på sig för att göra undervisningen bättre och mera attraktiv i elevens ögon? Har studier inom utövande tonkonst och pedagogik sevärt utvidgat förståelsen för musik och en inlärningsrelaterad psykologi så att eleven erbjuds en mångsidig och mångfacetterad undervisning utifrån elevens egna ambitioner och behov?

Det teleologiska förklarandet kan underkategoriseras av ett funktionellt och ett intentionellt förklarande. Med ett funktionellt förklarande strävar man enligt Niiniluoto att svara på en teleologisk frågeställning (varför?). En verksamhet som förverkligar en viss funktion och riktar sig mot ett mål kan således beskrivas som funktionell. En intentionell verksamhet kan däremot beskrivas vara både medveten och målmedveten. (Niiniluoto 1983, 258.)

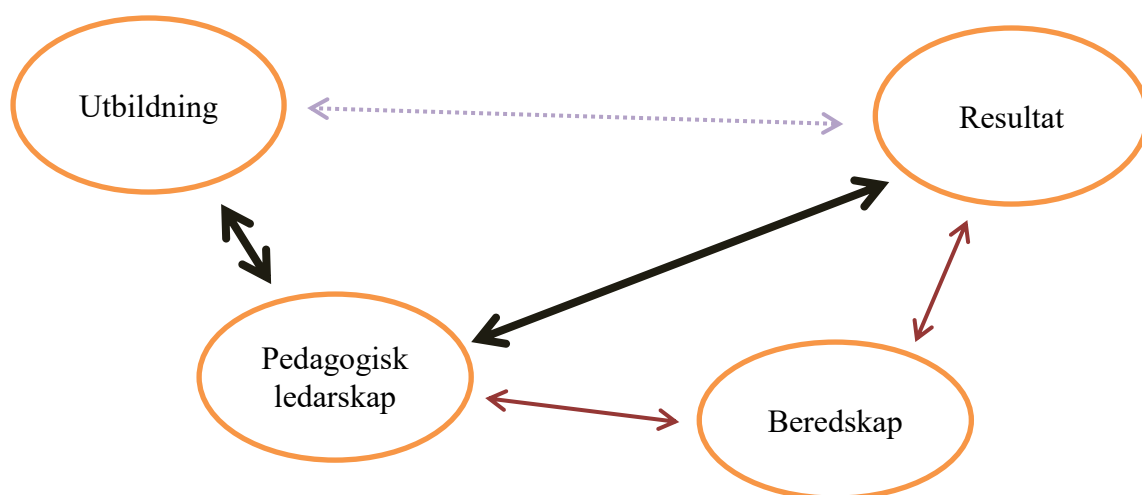
I denna undersökning kan det explorativa beskrivandet framhållas framom det intentionella förklarandet. Därmed bildar *det explorativa beskrivandet* en utgångspunkt för resultatanalysen. Det av Uusitalo (1991) använda uttrycket, sökande eller explorativ forskning, verkar till sitt innehåll motsvara det av Hirsjärvi med andra (2004, 136) använda uttrycket, kartläggande forskning. Till målet i det explorativa beskrivandet sammanvävs beskrivandet och ett villkorligt förklarande. Det explorativa beskrivandet grundar sig på ett materialbaserat synsätt (ground theory), vilket innebär att forskaren drar sina slutledningar ifrån det undersökta materialet samt strävar till att genom detta förklara och förstå forskningsresultat för att härleda egna resultat. *Jag motiverar den explorativa analysen genom att resultaten skall kunna användas som ett praktiskt medel för att utveckla innehållet inom den grundläggande musikundervisningen.*

Undervisning kan undersökas utifrån flera olika synhåll. Det skulle te sig naturligt att genomföra undersökningen utifrån musikpedagogens synvinkel. Musiklärarna skulle tillfrågas hur de utifrån sina erfarenheter helst skulle vilja utveckla undervisningen och verksamheten för att den skulle bli mera elev- eller kundinriktad. Valet kunde motiveras genom att undervisningspersonalen bäst vet hur den uppfattar relationerna med eleverna samt hur arbetsledningens initiativ, verksamhetsformer och utformande av undervisningen påverkar undervisningen åt ett visst håll. Synvinkeln för undersökningen kunde även läggas så att forskaren skulle lyssna på de samarbetsparter som musikleäroinrättningen har. I detta fall skulle läroinrättningen i det närmaste undersökas ur elevernas föräldrars och understödares synvinkel. Dessa skulle säkert ha åsikter om hur undervisningen kunde förbättras för att bättre möta efterfrågan.

Eftersom det är eleven som är kund inom musikundervisningen, ter det sig ändå mest naturligt att i denna undersökning välja *elevens synvinkel*. Undersökningen gör därmed *avstamp i hur kompetent och tillmötesgående läraren ter sig i elevens ögon samt i hur studiemiljön överlag uppfattas av eleven*. Elevens synvinkel är relevant då vi vill erhålla information om hur utbudet bäst motsvarar efterfrågan.

Huvudbegrepp i undersökningen är utbildning, pedagogiskt ledarskap, beredskap och resultat. Nämnade begrepp är relevanta för syftet, forskningsfrågan och synvinkeln inom undersökningen. Genom att undersöka innehållet i huvudbegreppen kan ny vetskap frambringas, vilket gör det möjligt att svara på huvudfrågeställningen inom undersökningen.

För att förstå helheten behöver relationen mellan huvudbegreppen förstås (figur 1). Det av det pedagogiska ledarskapet erhållna resultatet behöver speglas mot beredskapen för att klarlägga hur detta ledarskap påverkas av beredskapen med dess underliggande psykologiska delområden. Därmed kan det pedagogiska ledarskapet och beredskapen konstateras ligga i centrum för undersökningen. Vidare behöver konstateras att ett valt pedagogiskt ledarskap ofrånkomligen leder till ett visst resultat. Utgående från resultatets art planeras behövlig fortbildning för att främja det pedagogiska ledarskapet.

Figur 1. Relationen mellan huvudbegreppen.

Peters (1966, 30-31) beskriver bildning så att det förutom enbart kunskap även skall finnas överlops sakkännedom med tillhörande konceptuella scheman. Således står bildningen i

nära relation med individens förmåga till en bred, men också detaljerna beaktande syn och förståelse. En *utbildad* individ skall ha en förmåga att se hur saker hänger ihop med varandra. Utbildning skapar omdöme, sätt och möjligheter. (Barrow & Woods 1982, 17-20.)

Enligt Salminen (2002, 108-109) anser Henry Mintzberg att ledarskap innehåller roller som delas upp mellan människorelationer, kommunikation och beslutsfattande. I en organisation verkar en ledare som en faktisk ledare och förgrundsgestalt. Likaså verkar en lärare som *pedagogisk ledare*, med ansvar för att driva enskilda elevers studieresultat åt ett önskat håll. En pedagog innehar makt att besluta hur mentala och materiella resurser fördelas mellan elever. Pedagogerna fungerar som informationsförmedlare och värdegrundare, såväl inom som utanför verksamheten. Det pedagogiska ledarskapet kräver en förståelse för omgivningen verksamheten bedrivs i. Resultatet uppnås i samförstånd med eleven. Därför är det ytterst viktigt att läraren, trots sin roll som vägledare, är öppen och ödmjuk även inför de önskemål, visioner, framtidsutsikter, motivationsfaktorer och dylikt som eleven framför. En bra pedagog lyssnar och tar till sig av idéerna och kritiken.

Att inneha en *beredskap* för något är som begrepp synonymt med den kunskap och färdighet som en individ innehar (Kangasniemi 1996, 455). Med begreppet beredskap kan vi syfta till alla de egenskaper som främjar framgång i vissa situationer. Dessa egenskaper kan vidare ordnas enligt förmåga, vana, uppfattning och inställning. (Cronbach 1977, 78.)

Ett *resultat* kan mätas till exempel utgående från de verksamhetsinriktade funktionerna inom en organisation eller effektiviteten hos individerna. Genom en fungerande växelverkan är det möjligt att bygga upp en kreativ miljö, åstadkomma lukrativt samarbete, skapa en stark gemenskap, bygga upp en identitet och värna om att kunskapen och färdigheterna bibehålls och utvecklas. En pedagog behöver kunna delge information åt eleverna, deras familjer och andra berörda parter vad gäller personliga och av läroinrättningen fastställda strategier och mål samt förmå att jobba för ett gemensamt gott. Genom att såväl knyta som underhålla kontakter bevaras möjligheterna för att även i framtiden kunna uppehålla läroinrättningen och värna om de pedagogiska framgångarna. (Katzenbach 1998, 155-167; Salmimies 2001, 93-95.)

1.4 Metod och material

Till undersökningen valdes åtta läroinrättningar i Vasa som fyllde kraven om att musikundervisningen var organiserad, anordnades utanför läroplikten, utfördes som deltidsstudier och en individ kunde söka sig till musikstudier utan inträdesprov eller annat slag av gallring. Tagningen består av elever som frivilligt sökt sig till en läroinrättning för att kunna lära sig att sjunga eller hantera ett instrument.

De i undersökningen godtagna musikläroinrättningarna verkade som kommunala eller helt privata aktörer. Vissa läroanstalter avnjöt förutom kommunalt stöd även statsstöd, medan andra bekostade sin verksamhet med hjälp av elevavgifter och sporadiskt stöd från kommunen, fonder och stiftelser. De undersökta musikläroinrättningarna var Gerby Musikskola, Kuula-Institutet, Ristinummen Musiikkikoulu, Rokkikoulu, Vaasa-Opisto, Vaasan suomalaisen seurakunnan musiikinopetus, Vasa Arbis och Vasa svenska församlings musikundervisning.

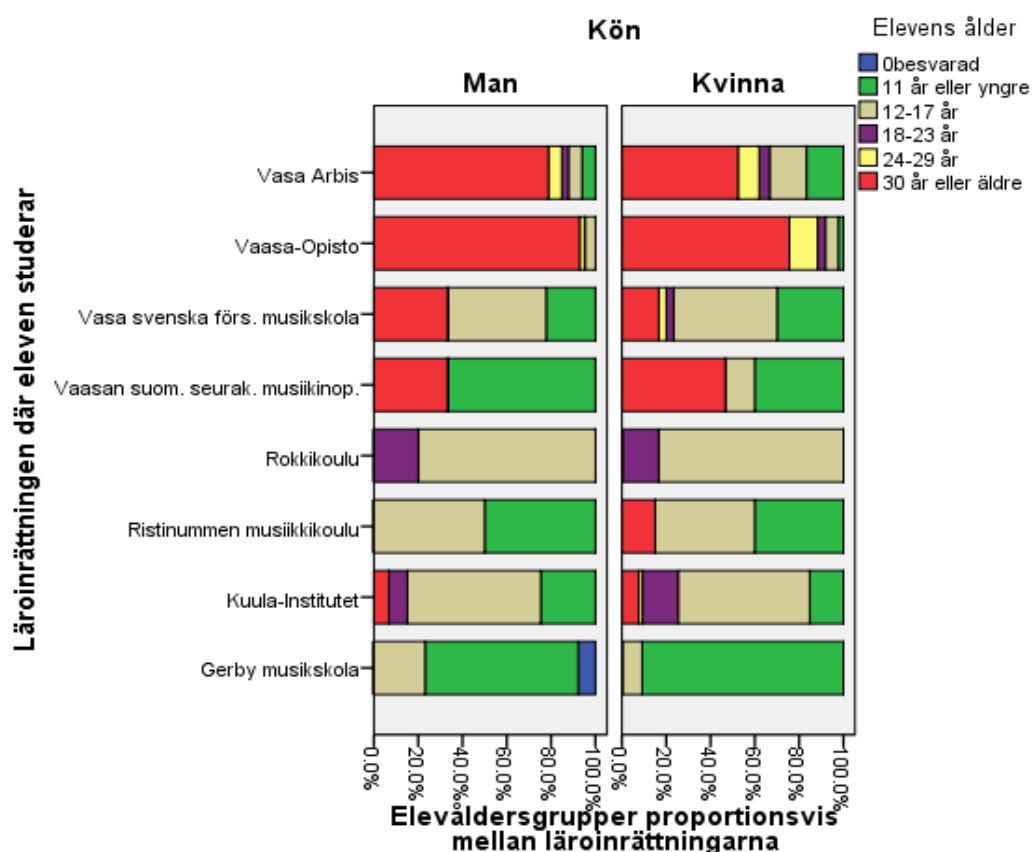
Undersökningen genomfördes så att musikläroinrättningarnas lärare erhöll pappersenkäter av forskaren. Lärarna delade personligen ut en pappersenkät till varje deltagande elev. Utgångsläget var att undersökningen gjordes under lektionstid eller intill denna. Ifall lektionstiden av brådskande skäl behövde användas fullt ut för undervisning, bad läraren sina elever att fylla i enkäten hemma och returnera den under följande sammankomst. Därefter svarade lärarna i sin tur på de till dem hänvisade frågorna och kontaktade forskaren för att komma överens om en tidpunkt då forskaren kunde avhämta de ifyllda enkäterna.

I mars och april år 2018 utdelades 769 st. frågeformulär, varav 536 returnerades. Därmed blev tagningen (N) 536 och svarsprocenten 69,7%. Varken lärare eller elever kunde igenkännas utifrån returnerade enkäter, eftersom namn eller andra igenkänningstecken inte brukades. Under insamlingen av enkäter antecknade forskaren dock noga från vilken musikläroinrättning materialet var inhämtat. De ifyllda enkäterna sorterades enligt läroinrättning och numrerades i löpande nummerordning. Den kvantitativa analysen gjordes med hjälp av statistikprogrammet SPSS23. Öppna frågor analyserades kvalitativt, varefter

svaren klassificerades och behandlades kvantitativt. Totalt studerade 193 män och 343 kvinnor vid de undersökta läroinrättningarna (Pearson chi-square 0,000)¹.

Tabell 1. Elevfördelningen mellan de utvalda läroinrättningarna

Den i undersökningen medverkande läroinrättningen	Fördelningen av intervjuade elever då N = 536	Andel av N = 536
Gerby Musikskola	24 st.	4,5 %
Kuula-Institutet	191 st.	35,6 %
Ristinummen Musiikkikoulu	24 st.	4,5%
Rokkikoulu	16 st.	3,0 %
Vaasan suomalaisen seurakunnan musiikinopetus	39 st.	7,3 %
Vasa svenska församlings musikundervisning	39 st.	7,3 %
Vaasa-Opisto	128 st.	23,9 %
Vasa Arbis	75 st.	14,0 %
Totalt	536 st.	100,0 %

Figur 2. Fördelning av elever inom läroinrättningarna, enligt kön (N=535, chi-square sig. 0,000)

¹ Inom denna undersökning har följande statistiska tolkningsgrader använts: *Statistiskt mycket betydande* $p \leq 0,001$ och *statistiskt betydande* $0,001 < p \leq 0,05$. Även *statistiskt vägledande* samband kan nämnas då $0,05 < p \leq 0,10$.

Tabell 2. Musikpedagoger per läroinrättning

Verksamhetsplats för läraren	Antalet lärare	Antalet lärare %
Gerby Musikskola	5 st.	7,8 %
Kuula-Institutet	24 st.	37,5 %
Ristinummen Musiikkikoulu	4 st.	6,3 %
Rokkikoulu	4 st.	6,3 %
Vaasan suomalaisen seurakunnan musiikinopetus	8 st.	12,5 %
Vasa svenska församlings musikundervisning	7 st.	10,9 %
Vaasa-Opisto	6 st.	9,4 %
Vasa Arbis	6 st.	9,4 %
Totalt	64 st.	100,0 %

1.5 Avhandlingens disposition

Kapitel 2 presenterar musikpedagogernas kompetenser. I kapitel 2.1 jämförs nivån av lärarnas musikutbildning läroinrättningar emellan. I kapitel 2.2 jämförs lärarnas musikpedagogiska arbetserfarenhet. I kapitel 2.3 kartläggs lärarnas konstnärliga arbete genom att undersöka de samband som lärarnas utbildningsnivå och musikpedagogiska arbetserfarenhet har med lärarnas benägenhet att uppträda. Resultatet av materialet i kapitel 2 ger delvis svar på det vetenskapliga målet i hur elevens belåtenhet i musikstudierna påverkas av lärarens utbildningsnivå, arbetserfarenhet och konstnärliga aktivitet.

I kapitel 3 behandlas elevens val av studiemiljö och studieintensitet. I kapitel 3.1 utreds elevens studiemiljö. Här presenteras svar på orsakerna till att eleven valde den nuvarande läroinrättningen som studieplats. Kapitel 3.2 kartlägger studieintensiteten hos eleven. Det lämpliga antalet undervisningsveckor per termin kartläggs. Även önskemålet av lektionslängd ställs i relation till den förverkligade lektionslängden. Kapitel 3 samlar bakgrundsinformation för att en jämförande analys senare i studien skall kunna presentera de orsaker som påverkar elevens val av läroinrättning.

Kapitel 4 behandlar elevens motivation, preferenser och belåtenhet vad gäller musikstudierna. I kapitel 4.1 undersöks vad det är som motiverar eleven att studera musik. Även de främsta målen med musikstudierna utreds. Vidare är jag intresserad av elevernas

intresse av att söka sig till yrkesstudier inom musik. Intresset avslöjar även delvis hur inspirerande läraren har varit. Även ett aktivt komponerande av musikstycken kan tyda på inflytande av en nära verkande, inspirerande och medryckande musikpedagog. Jag vill också klarlägga orsaker till varför elever möjligen inte komponerat musikstycken.

I kapitel 4.2 kartläggs preferenserna. Först utreds det vilken musikstil eleverna i det närmaste hade studerat vid sin läroinrättning. Vidare undersöker jag i vilken grad eleven skulle vilja påverka valet av de musikstycken som spelas på lektionerna. Ju mer eleven vill påverka, desto mindre lyhörd kan man tänka sig läraren anses vara. Utan tvekan påverkar resultatet även elevens motivation. För att vidare förklara lärarnas skillnader i lyhördhet, speglas lärarens arbetserfarenhet och utbildning mot elevens vilja till att påverka val av musikstycken. Det utreds även vilken musikstil eleven helst skulle önska att fördjupa sig i ifall hen själv hade fått välja notmaterialet. Likaså utreds vilka slag av musikrelaterade ämnen och projekt som elever önskar att undervisningen mer skulle innehålla.

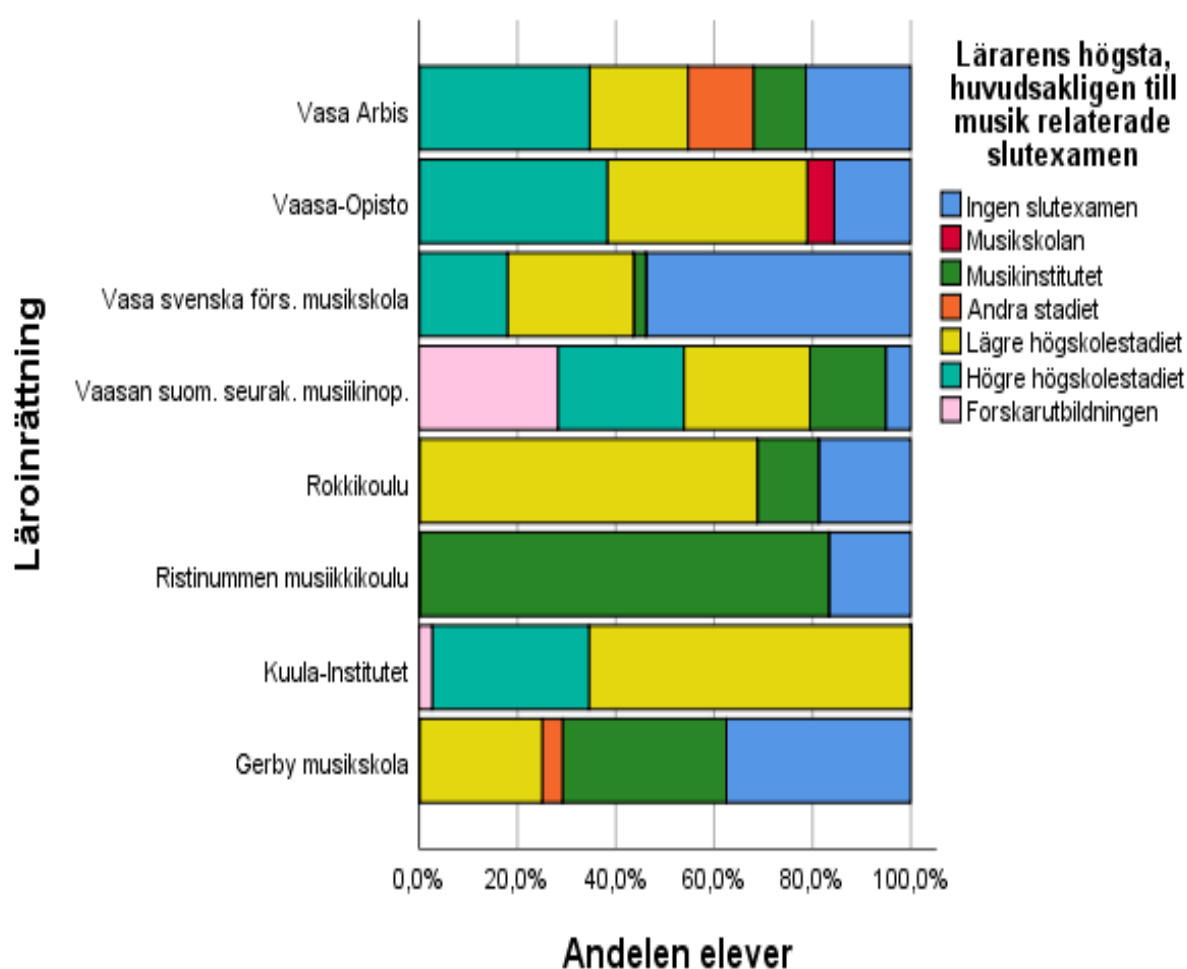
Kapitel 4.3 behandlar elevens belåtenhet. Först mäts elevens belåtenhet angående den erhållna undervisningen. Vidare undersöks hur förväntningarna på undervisningen korrelerar med dels föruppfattningen av studierna och dels de förverkligade studierna. Jag utreder även huruvida elevens belåtenhet angående den erhållna undervisningen har något samband med lärarens nivå av yrkesutbildning eller hur ofta läraren uppträdde som musiker.

I kapitel 5 presenteras analysen och resultaten samt avslutande diskussion.

2 Betydelsen av lärarnas kompetenser

2.1 Utbildning

Figur 3 beskriver förhållandet inom läroinrättningarna om hur lärarens formella kompetens fördelar sig på elevmaterialet. I Gerby Musikskola undervisades 38% av eleverna av en lärare som helt saknade musikexamen, medan 33% undervisades av lärare med avgångsbetyg från ett musikinstitut. Vid Kuula-Institutet hade 66% av undervisningspersonalen en lägre högskoleexamen, medan 32% hade en högre högskoleexamen. Övriga hade forskarutbildning.

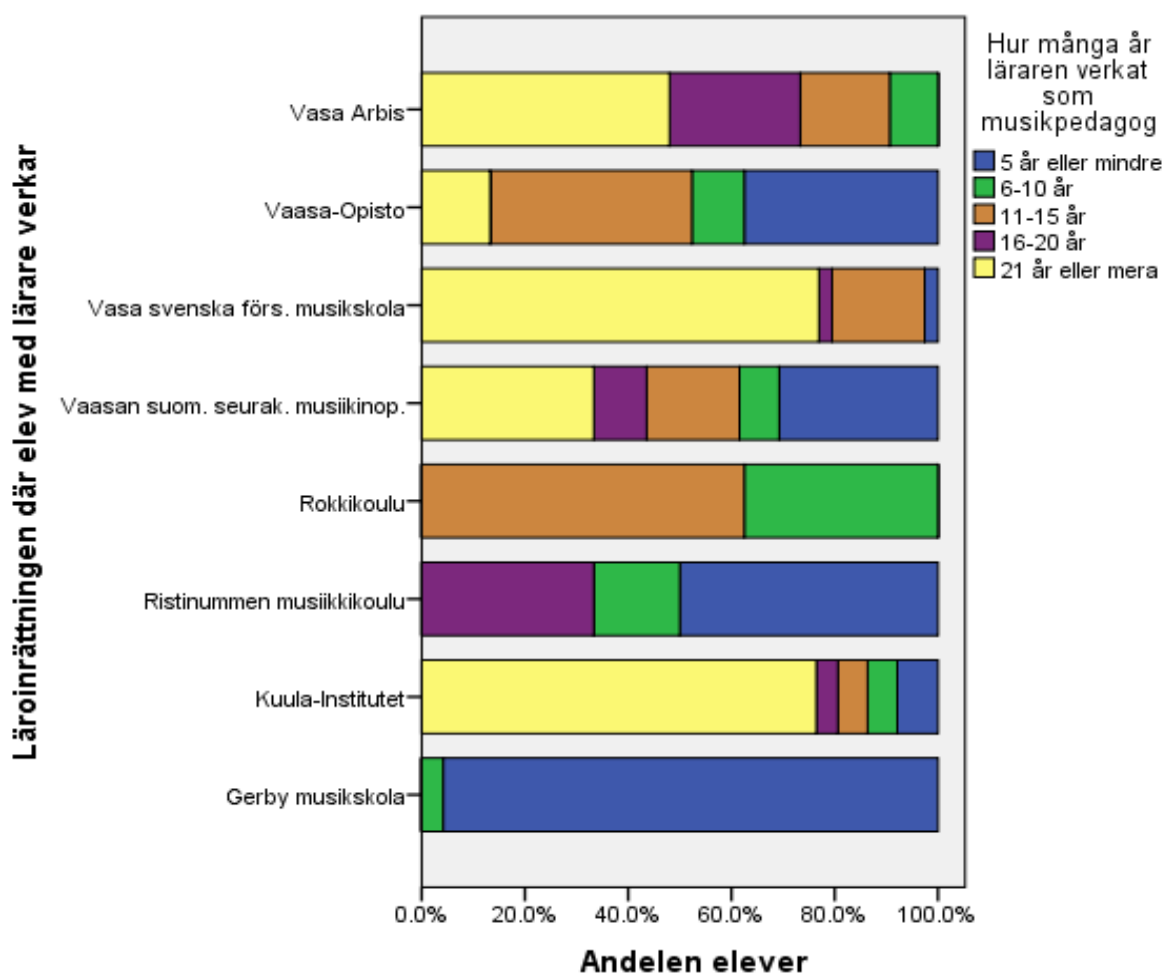

Figur 3. Andelen elever vid respektive läroinrättning enligt lärarens högsta musikutbildning (N=536, chi-square sig. 0,000)

Vidare speglades lärarens högsta musikexamen mot elevens vilja att påverka val av musikstycken. I analysen av korsklassificeringen konstaterades att det inte förekom något entydigt samband (chi-square sig. 0,000).

2.2 Arbetserfarenhet

Elevers lärare frågades hur många år hen verkat som musikpedagog (figur 4). Pedagogerna i Gerby Musikskola visade sig vara rätt oerfarna, eftersom 96% av dessa ansåg sig ha verkat som musikpedagog i högst fem år. Även vid Ristinummen Musiikkikoulu återfanns en till yrkesåldern ung lärarkår, då hälften av eleverna undervisades av lärare som varit verksamma i högst fem år. Vid Kuula-Institutet och Vasa svenska församlings musikskola erhöll däremot 77% respektive 80% av eleverna undervisning av lärare som hade minst 21 års arbetserfarenhet. Skillnaden mellan undervisningserfarenhet var alltså överlag stor läroinrättningar emellan.

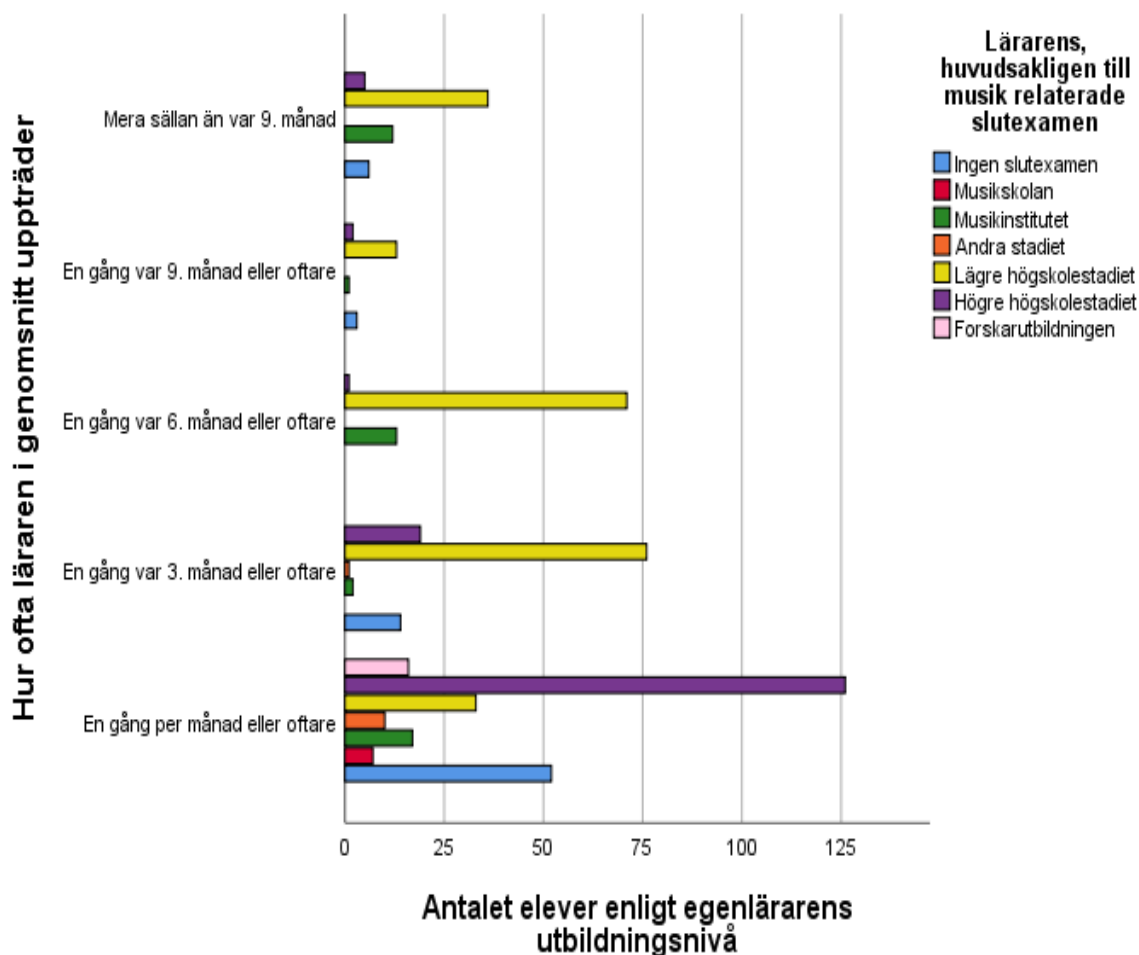
Figur 4. Musikpedagogens undervisningserfarenhet proportionellt fördelad inom läroinrättningarna enligt andelen elever med lärare (N=536, chi-square sig. 0,000)

Då elevens vilja att påverka valet av musikstycken speglades mot lärarens undervisningserfarenhet, framkom att elevens vilja att påverka fördelade sig rätt jämnt läroinrättningar emellan samt rätt oberoende lärarens nivå av utbildning. Detta kan tolkas att oerfarna

lärare i lika stor utsträckning som de mycket erfarna lärarna hade förmågan att lyssna till elevens önskemål och kartlägga elevens behov för att sedan välja för eleven lämpligt material (chi-square sig. 0,000).

2.3 Konstnärligt arbete

Inom musikundervisningen kan man tänka sig att ett aktivt, eget konstnärligt arbete har positiv effekt på musikpedagogens upprätthållande och utvecklande av den egna yrkeskompetensen. Därför fanns det ur forskningssynvinkel ett intresse att utreda ett eventuellt samband mellan musikpedagogens nivå av utbildning och genomsnittliga frekvens av musikuppträdanden (figur 5).

Figur 5. Lärarens uppträdanden i relation till den egna utbildningsnivån (N=536, chi-square sig. 0,000)

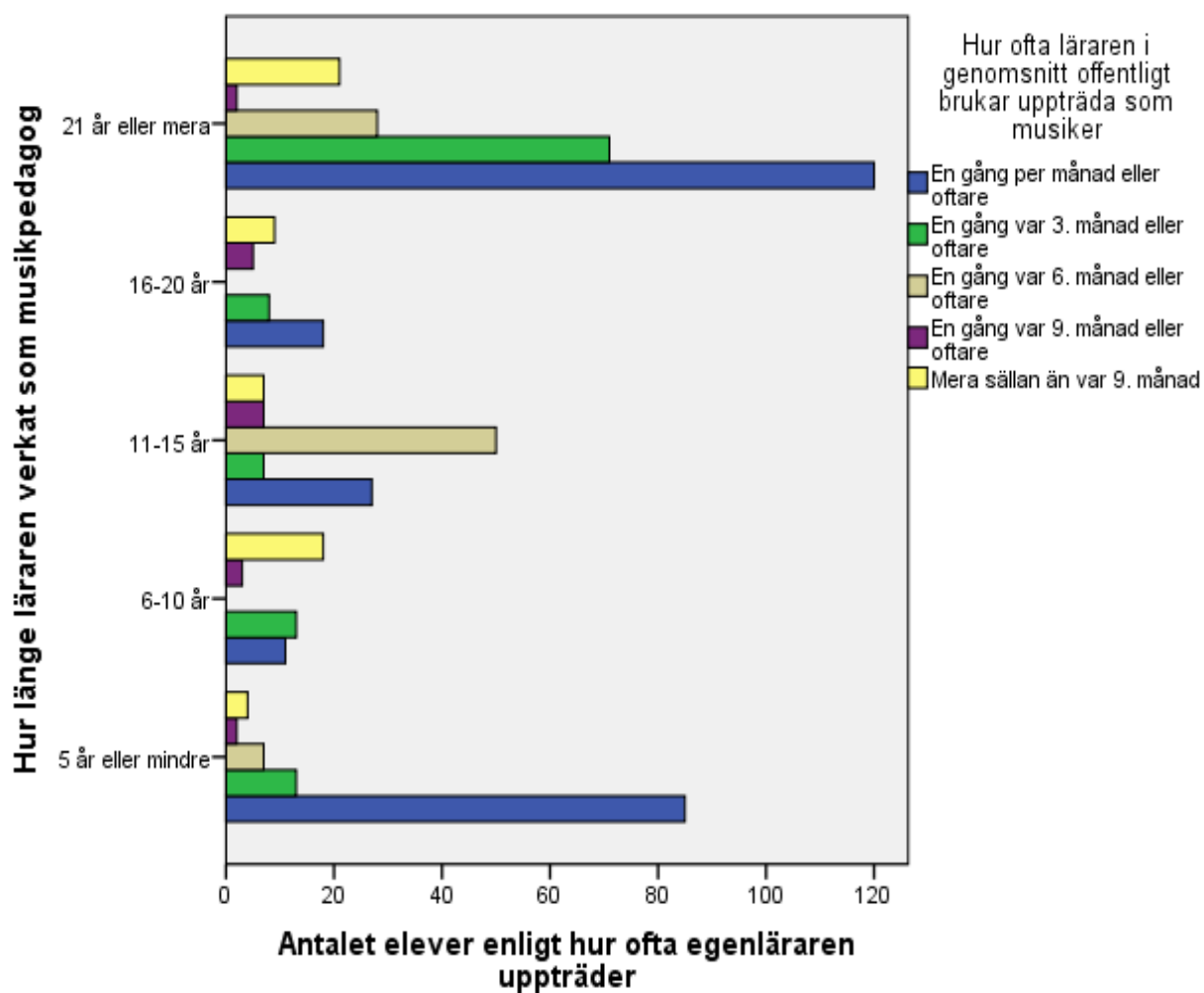
Resultaten visar att samtliga musikpedagoger med forskarutbildning i genomsnitt uppträdde minst en gång per månad. Likaså uppträdde samtliga musikpedagoger med musikskoleexamen månatligen. Majoriteten, 82%, av pedagogerna med övre högskoleexamen

uppträdde månatligen. Även 69% av de pedagoger som saknade musikrelaterad slutexamen uppträdde månatligen. Lärare med examen från musikinstitut visade sig uppträda något mindre frekvent, då 38% uppträdde månatligen. Lärare med lägre högskoleexamen visade störst spridning angående frekvensen av musikuppträdanden. Sammanfattat kan konstateras att det inte framkom något synligt samband mellan frekvensen av eget konstnärligt arbete och en viss nivå av utbildning. Lärare utan musikexamen verkade leva ett till synes lika aktivt artistliv som lärare med högre högskole- eller forskarutbildning.

Genom att korsklassificera frekvensen av lärarens uppträdanden med antalet verksamma år som musikpedagog framkom intressant information (figur 6). Det visade sig att 85 elever studerade för en lärare som undervisat i högst fem år och uppgav sig uppträda minst en gång per månad. Efter fem år av undervisning övergick lärarna till att uppträda betydligt mera sällan, för att efter varit verksamma i 11-15 år göra ett uppsving. Då den pedagogiska karriären varat i minst 21 år visade sig återkommande uppträdanden drastiskt öka. Även tidsintervallet mellan uppträdanden förkortades avsevärt.

Denna undersökning kan inte svara på varför musikpedagogerna blir aktiva scenkonstnärer efter en lärarkarriär på 21 år. Fenomenet kan eventuellt tänkas förklaras av en vilja att i tidigt skede av karriären upprätthålla en fortsatt hög konstnärlig nivå och samtidigt med hjälp av uppträdanden skaffa sig synbarhet och ett gott rykte för sitt musikaliska kunnande. Längre fram i karriären kan livet stereotypiskt tänkas upptas av familjeliv eller fritidsintressen, vilket lämnar artistlivet lidande. Efter de bråda åren kan antas att pedagogen återfinner tid för att förverkliga sitt personliga musikskapande.

Då elevens vilja att påverka valet av musikstycken speglades mot hur ofta läraren offentligt uppträdde, framkom att elevens vilja att påverka fördelade sig rätt jämnt läroinrättningar emellan och även rätt oberoende lärarens utbildningsnivå (chi-square sig. 0,000).

Figur 6. Lärarens uppträdanden i relation till hur många år läraren verkat som musikpedagog (N=536, chi-square sig. 0,000)

3 Val av studiemiljö och studieintensitet

3.1 Studiemiljö

Eleven tillfrågades varför hen valt sin nuvarande läroinrättning som studieplats. Eleven kunde skriva ett fritt formulerat svar eller välja mellan färdigt utarbetade svarsalternativ (tabell 3).

Det mest populära skälet angående val av läroinrättning var ”läroinrättningen är lämpligt och fungerande belägen för mig”. I fem av åtta läroinrättningar valdes detta svar av ungefär hälften av eleverna. Nästintill lika populärt var det att kryssa för valet ”en förälder eller släkting valde ut stället åt mig”. Valet ”för att man kan spela eller sjunga mycket med andra där” gjordes av ungefär en tredjedel av eleverna i fyra av åtta läroinrättningar. Anmärkningsvärt är att läroinrättningen i betydligt mindre utsträckning valdes som studieplats ”för att undervisningens kvalité gott överväger avgifterna”. Svarsalternativet ”jag hade hört om att det finns en bra lärare där” hamnade ännu snäppet under i popularitet.

Speciellt intressanta svarsalternativ med tanke på resultaten för denna undersökning angående lärarnas dragningskraft var ”jag hade hört talas om att där blir man skicklig”, ”jag hade hört om att det finns en bra lärare där” samt ”för att undervisningens kvalitet gott överväger avgifterna”.

Anmärkningsvärt är att 33,3% av de svarande i Gerby Musikskola valde svarsalternativet ”jag hade hört att där blir man skicklig”. I Rökkikoulu var motsvarande andel 31,3% och i Kuula-Institutet 22,0%. Intressant med detta är att lärarna i Gerby Musikskola hade betydligt lägre formell utbildning än eleverna vid Rökkikoulu och än lägre än lärarna vid Kuula-Institutet (figur 3). Även då vi ser till undervisningserfarenheten var lärarna i Gerby Musikskola mera oerfarna jämfört med lärarna vid Rökkikoulu och än mera oerfarna jämfört med Kuula-Institutets lärare (figur 4). Trots detta ansågs Gerby Musikskola ur dess elevers synvinkel bäst kunna marknadsföra sig som en läroanstalt med effektiv och resultatframbringande undervisning.

Vad kan då förklara uppfattningen om att ”där blir man skicklig”? Då vi ser till kontinuiteten av uppträdanden hos lärare, placerade sig Gerby Musikskola högst. Nära inpå

placerade sig Rokkikoulu med sina lärare. Lärarna vid Kuula-Institutet uppträdde redan något mera sällan. Resultatet visar att aktivt uppträdande lärare korrelerar med elevernas uppfattning om en skicklig lärare. Detta låter resonligt eftersom musikaliskt synliga musiker ofta effektivt sprider en fördelaktig bild om sin musikaliska kunskapsnivå. Därmed ter det sig naturligt att lärare som bland allmänheten uppnått ett godkännande för sitt kunnande även lätt uppfattas som goda pedagoger. Det ter sig självklart att en pedagog i första hand måste ha substanskunskanden i skick förrän det går att påtala det pedagogiska kunnandet i ämnet.

De elever som valt svaret ”jag hade hört om att det finns en bra lärare där” fördelade sig rätt jämnt över hela fältet läroinrättningar. Detta svarsalternativ relaterar direkt till undervisningsförmågan hos en grupp utvalda lärare. Läraregenskaperna uppskattas mest bland eleverna vid Vasa Arbis och Vaasa-Opisto, där 30,7% respektive 30,5% av eleverna hade valt detta svarsalternativ. Rokkikoulu låg i täten då 25% av eleverna där valde ”jag hade hört om att det finns en bra lärare där”. I både den svenska och den finska församlingen var svarsprocenten 23,1%. Trots att den musikaliska utbildningsnivån inom lärarkåren (figur 3) var högst vid Kuula-institutet, följt av Vaasa-Opisto och Vasa Arbis, valde bara 12,6% av eleverna vid Kuula-Institutet svarsalternativet ”jag hade hört om att det finns en bra lärare där”. Däremot korrelerar lärarnas utbildningsnivå utmärkt vid Vaasa-Opisto och Vasa Arbis då vi ser att 30,5% respektive 30,7% av eleverna valde svarsalternativet ”jag hade hört om att det finns en bra lärare där”. Lärarna vid dessa läroinrättningar var ju närapå lika utbildade som de vid Kuula-Institutet. Däremot uppträdde lärarna vid Vaasa-Opisto och Vasa Arbis betydligt oftare än lärarna vid Kuula-Institutet. Således finns en positiv korrelation mellan uppfattningen om god undervisning och mängden återkommande offentliga uppträdanden gjorda av undervisningspersonalen.

Det fanns också elever som uppskattade ett gott förhållande mellan kostnad och kvalitet inom den erhållna undervisningen. I Vaasa-Opisto och Rokkikoulu valde ungefär 40% av eleverna svarsalternativet ”för att undervisningens kvalitet gott överväger utgifterna”. Motsvarande andel för Kuula-Institutet, Ristinummen Musiikkikoulu och Vasa Arbis var bara dryga 20%.

Tabell 3. Orsak till att eleven valde den nuvarande läroinrättningen som studieplats, ur elevens synvinkel (flera svar tilläts per elev och N=536, chi square sig. 0,000)

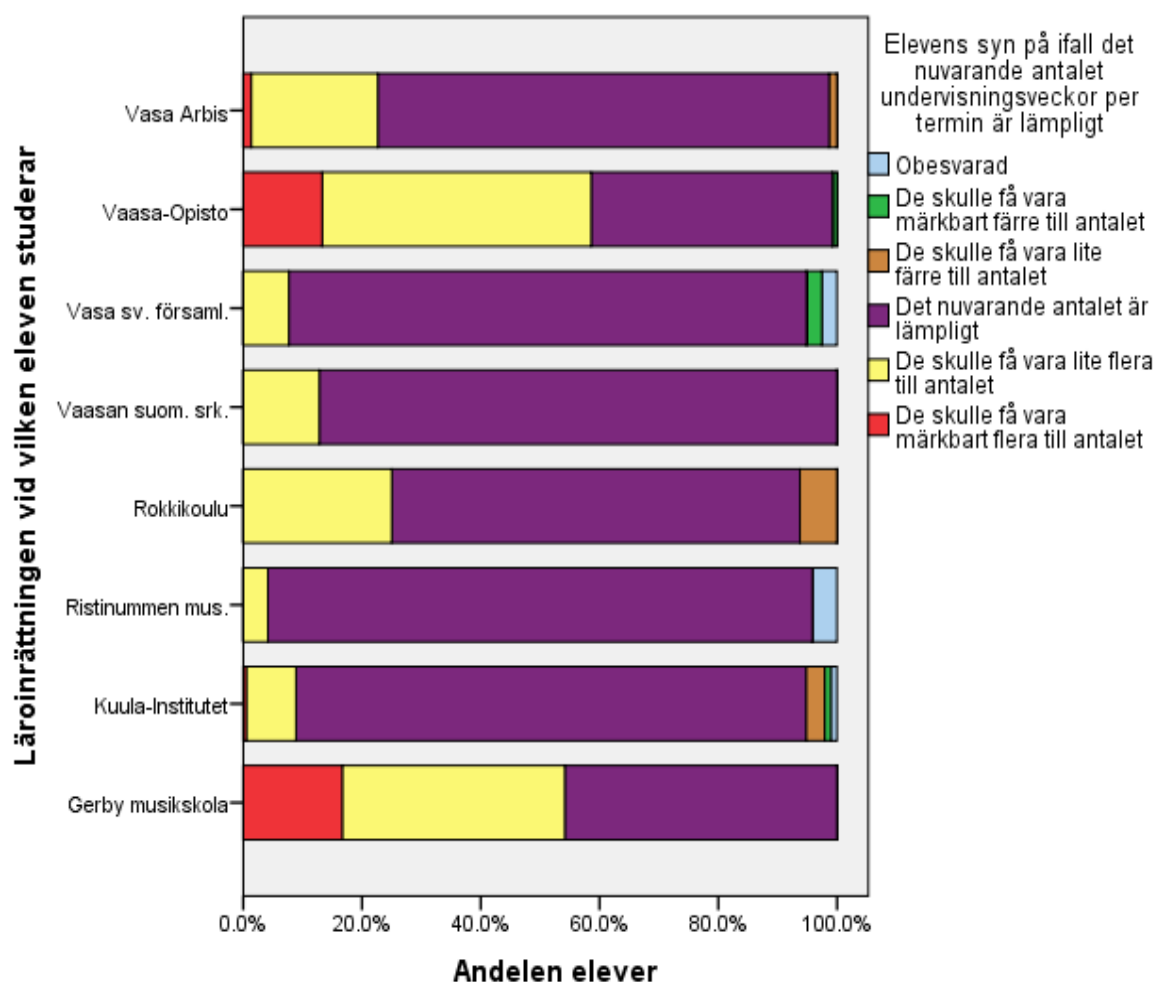
	Antalet val av svarsalternativ, gjorda av eleverna vid läroinrättningen samt den procentuella andelen av dessa val							
	Gerby Musik Skola	Kuula-Institut.	Ristinum. Musiikki-Koulu	Rokki-koulu	Vaasan suom. seurak. mus.op	Vasa svenska förs. musiksk.	Vaasa-Opisto	Vasa Arbis
Jag hade hört talas om att där blir man skicklig	8 st. 33,3%	42 st. 22,0%	0 st. 0,0%	5 st. 31,3%	3 st. 7,7%	2 st. 5,1%	7 st. 5,5%	7 st. 9,3%
Jag hade hört om att det finns en bra lärare där	4 st. 16,7%	24 st. 12,6%	1 st. 4,2%	4 st. 25,0%	9 st. 23,1%	9 st. 23,1%	39 st. 30,5%	23 st. 30,7%
En förälder eller nära släkting valde ut stället åt mig	9 st. 37,5%	109 st. 57,1%	14 st. 58,3%	2 st. 12,5%	18 st. 46,2%	26 st. 66,7%	7 st. 5,5%	13 st. 17,3%
För att det är ett billigt ställe att få musikunderv. Ifrån	1 st. 4,2%	2 st. 1,0%	5 st. 20,8%	4 st. 25,0%	4 st. 10,3%	5 st. 12,8%	39 st. 30,5%	4 st. 5,3%
För att underv. kvalitet gott överväger avgifterna	3 st. 12,5%	45 st. 23,6%	5 st. 20,8%	6 st. 37,5%	4 st. 10,3%	4 st. 10,3%	50 st. 39,1%	15 st. 20,0%
För att även min goda vän studerar vid samma läroinr.	3 st. 12,5%	31 st. 16,2%	3 st. 12,5%	3 st. 18,8%	4 st. 10,3%	4 st. 10,3%	12 st. 9,4%	9 st. 12,0%
Läroinrättn. är lämpligt och fungerande belägen för mig	12 st. 50%	96 st. 50,3%	13 st. 54,2%	2 st. 12,5%	8 st. 20,5%	10 st. 25,6%	57 st. 44,5%	36 st. 48,0%
För att man även kan stud. musikteori där	1 st. 4,2%	18 st. 9,4%	1 st. 4,2%	0 st. 0,0%	0 st. 0,0%	0 st. 0,0%	0 st. 0,0%	7 st. 9,3%
För att man inte behöver studera musikteori där	0 st. 0,0%	3 st. 1,6%	1 st. 4,2%	2 st. 12,5%	1 st. 2,6%	1 st. 2,6%	10 st. 7,8%	5 st. 6,7%
För att man kan spela eller sjunga mycket med andra där	7 st. 29,2%	20 st. 10,5%	1 st. 4,2%	3 st. 18,8%	12 st. 30,8%	4 st. 10,3%	40 st. 31,3%	21 st. 28,0%
För att man inte behöver spela eller sjunga med andra där	1 st. 4,2%	2 st. 1,0%	1 st. 4,2%	0 st. 0,0%	1 st. 2,6%	4 st. 10,3%	5 st. 3,9%	2 st. 2,7%
Ett annat skäl, vilket?	6 st. 25,0%	34 st. 17,8%	1 st. 4,2%	3 st. 18,8%	8 st. 20,5%	5 st. 12,8%	19 st. 14,8%	19 st. 25,3%
Obesvarad	0 st. 0,0%	0 st. 0,0%	0 st. 0,0%	0 st. 0,0%	0 st. 0,0%	1 st. 2,6%	1 st. 0,8%	1 st. 1,3%

Gemensamt för de andra läroinrättningarna, förutom Kuula-Institutet är att terminsavgifterna var förhållandevis låga. Kuula-Institutet hade flerfaldt högre terminsavgifter. Detta tolkas som att Kuula-Institutet åtminstone i elevernas sinnesbild framstår som en kvalitativ läroinrättning eftersom det finns en vilja att betala de betydligt högre terminsavgifterna i jämförelse med de andra läroinrättningarna. Således verkar det vara tvivelaktigt att varken kostnader eller relationen mellan kostnad och kvalitet i avgörande grad skulle utgöra en huvudorsak till val av läroinrättning. Detta sagt, finns anledning att fästa uppmärksamhet vid att 30,5% av eleverna i Vaasa-Opisto, 25,0% i Rokkikoulu och 20,8% vid Ristinummen Musiikkikoulu hade valt svarsalternativet ”för att det är ett billigt ställe att få undervisning ifrån”. Beaktansvärt är att bara 1,0% av eleverna vid Kuula-Institutet valde svarsalternativet.

Den öppna frågan, ”ett annat skäl, vilket?”, besvarades också. I Gerby Musikskola hade i hälften av fallen en klasslärare rekommenderat läroinrättningen, medan den andra hälften sökte sig till studierna eftersom de verkade roliga och intressanta. Angående Kuula-Institutet återkom kommentarer om en vilja att studera vid en erkänd läroinrättning som kunde bjuda på en helhetslösning i enskild undervisning, samspel, teori och historia. Det framkom också att flera elever hade studerat vid läroinrättningen ända från musiklekskoleålder, då föräldrar redan länge sedan hade anmält sitt barn. Vanligt var också att äldre syskon hade föregått som ett exempel genom att studera vid Kuula-Institutet. Något färre återkommande, men synliga svar framtog att eleven hade halkat in på musikutbildningen efter dansstudier vid läroinrättningen. I Rokkikoulu hade alla svar en underton av att eleverna hade sökt sig till skolan för att enkom få spela det slag av musik de önskade. I de fritt formulerade svaren angavs vid Vaasan suomalaisen seurakunnan musiikinopetus ett par svar i vilka man önskade möjlighet att få sjunga andlig musik. För övrigt kunde inga gemensamma teman hittas och enstaka svar handlade t.ex. om att studier hade rekommenderats i grundskolan, en familjemedlem hade studerat där och att undervisningen ansågs vara flexibel. De som sökte sig till Vasa svenska församlings musikskola hade alla olika skäl. Det framkom att studierna beredde en möjlighet att delta i församlingslivet, att sjunga i lämplig kör där eller att erhålla önskad instrumentundervisning. Eleverna vid Vaasa-Opisto hade nästan uteslutande sökt sig till läroinrättningen för att de där hade funnit sig en lämplig kurs. Eleverna vid Vasa Arbis hade däremot huvudsakligen attraherats av möjligheten att musicera i en sådan grupp som till både musikstil och sammansättning tillföll smaken.

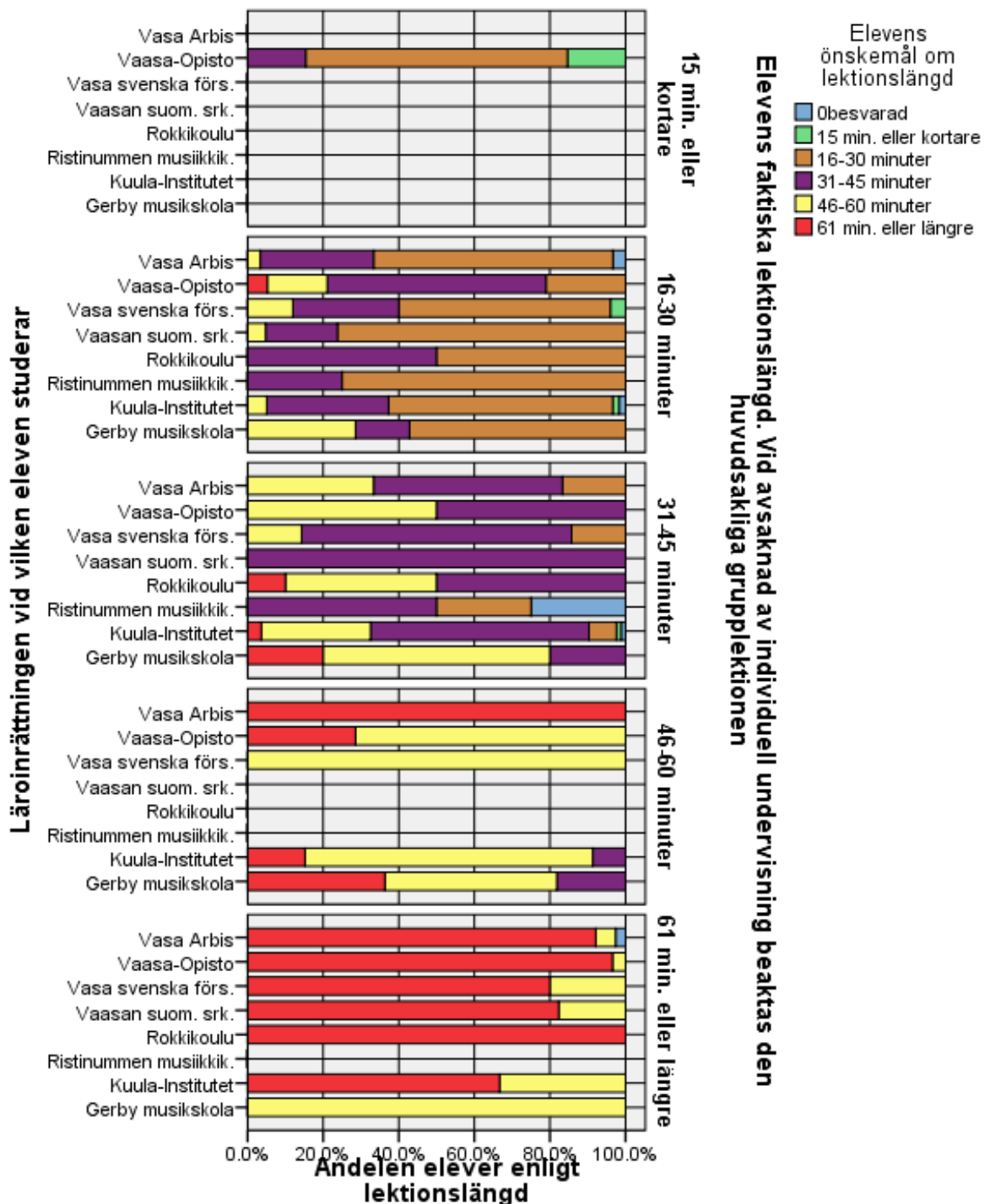
3.2 Studieintensitet

Eleverna tillfrågades huruvida det erhållna antalet undervisningsveckor per termin ansågs vara en lämplig mängd undervisning (figur 7). Den absoluta majoriteten elever ansåg att det rådande antalet undervisningsveckor var lämpligt. Ett betydande undantag utgjordes av eleverna vid två läroinrättningar. Vid Vaasa-Opisto ansåg 45% av eleverna att antalet undervisningsveckor skulle få vara något flera till antalet, medan 13% önskade sig märkbart flera. Även i Gerby Musikskola ansåg 38% av eleverna att det skulle få vara något flera undervisningsveckor, medan 17% önskade märkbart flera. Ingen betydande skara elever vid läroinrättningarna önskade erhålla ett mindre antal undervisningsveckor per termin.

Figur 7. Elevernas åsikter om huruvida nuvarande antal undervisningsveckor per termin är lämpligt (N=536, chi-square sig. 0,000)

Jag ville även utreda hur lång spel- eller sånglektion eleverna vid de olika läroinrättningarna egentligen skulle önska sig ha ifall de själv skulle få avgöra längden (figur 8). Endast Vaasa-Opisto ordnande 15 minuter eller kortare lektioner för sina elever.

Figur 8. Elevers önskemål om lektionslängd i relation till elevers faktiska lektionslängd (N=536, chi-square sig. 0,000)

Resultatet visar att en lektion på högst 15 minuter uppfattades för kort. Inom klassen 16-30 minuter var det just vid Vaasa-Opisto, följt av Rokkikoulu och Gerby Musikskola som eleverna till största delen önskade längre lektioner än vad de hade. Bland de elever som hade en lektion på 16-30 minuter uppfattades längden passande främst vid Vaasan suomalaisen seurakunnan musiikinopetus, följt av Ristinummen Musiikkikoulu och Vasa Arbis. Av de

elever i Gerby Musikskola som hade en lektion på 31-45 minuter önskade upptill 80% av dessa få erhålla en längre lektionstid. Även i Rökkikoulu och vid Vaasa-Opisto önskade sig ungefär 50% av eleverna få längre lektioner. Vid en jämförelse mellan klasserna tenderar elever med en lektionstid på 31-45 minuter helst önska sig längre lektionstider. Av de elever som hade en lektionslängd på 46-60 minuter var det eleverna i Vasa svenska församlings musikskola, följt av Kuula-Institutet som ansåg lektionens längd vara mest lämpad. Eleverna vid Vasa Arbis skulle enhälligt önskat sig erhålla en längre lektion än detta. De elever som hade en lektionstid på minst 60 minuter var överlag rätt nöjda, men i Gerby Musikskola ansåg eleverna till skillnad enhälligt att den är för lång. Dryga 30% av eleverna vid Kuula-Institutet ansåg likaså att 60 minuter var för mycket.

4 Elevers motivation, preferenser och belåtenhet

4.1 Motivation

Eleverna frågades om orsaken till varför de tar spel- eller sånglektioner (tabell 4). Vid en jämförelse mellan andelen valda orsaker på ett allmänt plan, alla läroinrättningar emellan, går det att konstatera att åsikterna överlag är rätt lika och att svarsprocenten läroinrättningar emellan är rätt samma. Några väsentliga undantag framkommer. Likt de flesta andra mångsvarsfrågorna i denna undersökning fick eleven vägledning att välja högst tre svarsalternativ. En försvinnande liten del elever valde några fler svar. Det var omöjligt för forskaren att rangordna svaren och dessa undantag ansågs inte nämnvärt förvränga slutresultatet. Därav fick alla svar komma med.

Den mest betydande orsaken till att ta spel- eller sånglektioner var utan tvekan att eleven vill få bra tips för att utveckla sitt spelande eller sin sång. I Rökkikoulu valde 81,3% av eleverna denna orsak och även 70,7% av Kuula-Institutet elever tyckte så. Även Ristinummen Musiikkikoulu uppfattades utifrån samma aspekt som en kvalitativ (66,7%) läroinrättning. Rökkikoulu och även Kuula-Institutet marknadsför sig genom att framhålla kunnig och kompetent personal samt idka en aktiv och framåtriktad verksamhet. Dessa läroinrättningar stöds starkt kommunalt och Kuula-Institutet njuter även av betydande statsandelar. Intressant är härmed hur högt eleverna i Ristinummen Musiikkikoulu värderar sin egna, privata, genom understödsförening upprätthållna, fria läroinrättning. Gerby Musikskola drivs med ett liknande koncept som Ristinummen Musiikkikoulu. Svarsalternativet ”jag vill få bra tips för att utveckla mitt spel eller min sång” valdes dock betydligt mer blygsamt i Gerby, då 29,2% av eleverna så. Intressant är också att se hur eleverna inom den svenska (46,2%) och finska (43,6%) församlingen sinsemellan hade nästan samma svarsprocent. På samma sätt ses likhet mellan det svenska (57,3%) och det finska (57,8%) arbetarinstitutet.

Den näst populäraste orsaken att ta spel- eller sånglektioner var att eleven då bättre lär sig att förstå hur man gör för att konstruera musik. Även detta grundar sig långt på en vilja att erhålla kunskap och lära sig effektivt. Då vi jämför svarsprocenten läroinrättningar emellan, kan konstateras att svarsprocenten är förvånansvärt jämn. Det verkar alltså inte finnas en läroinrättning som skulle dra till sig elever särskilt av den anledningen att den skulle ha

namn om sig att exceptionellt bra kunna presentera sina elever hur man skapar musik. Rokkikoulu (43,8%) och den finska församlingen (41,0%) framgår ändå som något mera kunniga.

Den tredje mest populära orsaken till att ta spel- eller sånglektioner var enligt eleverna att de ville ”spela eller sjunga med andra”. I denna klass finner vi rätt stora skillnader inom procentfördelningen gällande gjort val. Vid Kuula-Institutet angav överraskande nog endast 15,7% av eleverna ”spela eller sjunga med andra” som orsak. Detta är iögonenfallande eftersom läroinrättningen har ett motto enligt vilket musikinstitutet bjuder på mål- inriktade musikstudier som utmynnar i ett avgångsbetyg. Musikinstitutet är underställt undervisningsstyrelsen och följer således dess upplagda mål och undervisningsplaner. Till studierna hör att eleven deltar i såväl individuell instrument- eller sångundervisning som sammusicering samt studerar musikteori och -historia. Man kunde anta att elever skulle dras till musikinstitutet p.g.a. dess breda utbud av studier, däribland valbara studier. Det är ändå möjligt att den i olika former förverkligade, obligatoriska sammusiceringen trots allt p.g.a. sin obligatoriska natur får elever att ta avstånd från den. Rokkikoulu ligger snäppet bättre till, då 31,3% av eleverna valde alternativet ”att spela eller sjunga tillsammans”. Jag bedömer ändå att även detta procenttal är lågt i förhållande till att Rokkikoulu väldigt långt bygger upp sin verksamhet kring just undervisning i bandspel, dvs. sammusicering. Här om någonstans skulle jag antagit att eleven söker sig till studier långt p.g.a. drömmen och längtan efter att få spela tillsammans i ett band. Inom den finska församlingen angav 43,6% av eleverna sammusiceringen vara en orsak till varför de tar spel- eller sånglektioner. Här förklaras det högre procenttalet rätt långt genom att flera av eleverna var fullvuxna som deltog i körverksamhet. Man kan anta att dessa individer mer eller mindre självständigt valt att påbörja sina musikstudier, ofta som motvikt till jobb, familjeliv eller t.ex. yrkesstudier.

Genom analysen av den öppna frågan framkom i första hand att eleverna tog sång- eller spellektioner eftersom de sökte en social samvaro, ett glatt sällskap, ville njuta av att muscera och finna ett forum för att kunna utöva musik tillsammans i en grupp. Liknande orsaker förklarar också den ännu högre svarsprocenten i både Vasa Arbis (57,3%) och Vaasa-Opisto (63,3%). Vid dessa två läroinrättningar svarade flera fullvuxna körsångare eller orkester- och bandmedlemmar på enkäten. Det kan såväl konstateras att en mer mogen

individ söker sig till musikalisk aktivitet långt utgående från begäret till en musikalisk kommunikation med medmänniskan.

Som fjärde mest populära svar hittas ”läraren är så trevlig”. Då vi ser till fördelningen av svarsprocenten läroinrättningar emellan, går det inte att förklara skillnaderna med lärarnas skolningsgrad. Gerby Musikskolas lärarkår hade den lägsta nivån av musikutbildning. Trots det ansågs läraren lika trevlig som den högt utbildade läraren vid Kuula-Institutet. Slutsatsen här torde vara att lärarens, livssyn, personlighet och förmåga att vara saklig och trevlig spelar märkbart in på elevens vilja och motivation att fortskrida i sina studier. Det här torde inte komma som en överraskning. Trots detta är det skäl att komma ihåg att de populäraste svarsalternativen angående skäl för varför eleven tar spel- eller sånglektioner var ”jag vill få bra tips för att utveckla mina kunskaper i sång eller i ett instrument” och ”jag då bättre lär mig att förstå hur man gör för att bygga upp musik”. Detta innebär att förmågan att vara trevlig trots allt åsidosätts till förmån för att i första hand söka ett kunnande.

Följande populära svarsalternativ, ”läraren förstår så bra vad jag vill spela eller sjunga”, tangerar lärarens nyss nämnda förmåga att vara trevlig och uppnådde kanske just därför närapå samma popularitet. Det förekom alltså en någorlunda jämn fördelning läroinrättningarnas elever emellan om hur mycket läraren ansågs förstå sig på vad eleven vill spela eller sjunga. Rokkikoulus lärare ansågs vara snäppet bättre än lärarna i de andra läroinrättningarna. Skillnaderna var trots allt inte iögonenfallande. Vad gäller svarsalternativet ”läraren förstår så bra vart jag siktar och stöder mig i mina planer”, är svarsprocenten överlag aningen lägre än alternativet ”läraren förstår så bra vad jag vill spela eller sjunga”. Här framhävs Kuula-Institutet som en läroinrättning där lärarna något bättre verkar förstå vart eleven siktar och även kan eller vill erbjuda hen sitt stöd för att uppnå de av eleven uppsatta målen (25,1%). Angående dessa två svarsalternativ bör vi lägga märke till att den procentuella skillnaden av givna svar läroinrättningar emellan överlag är rätt jämn. Därmed går det inte att säga att lärarens nivå av utbildning skulle ha någon nämnvärd inverkan på den uppfattning eleven har angående om lärarens förståelse för vad eleven vill spela, sjunga eller vart eleven uppfattas sikta med sina musikstudier.

Tabell 4. Varför eleven tar spel- eller sånglektioner, ur elevens synvinkel (N=536, men flera svar tilläts. Chi-square sig. 0,016)

	Antalet val av svarsalternativ, gjorda av eleverna vid läroinrättningen samt procentuella andelen av dessa val							
	Gerby Musik-Skola	Kuula-Instit.	Ristinum. Musiikki-Opisto	Rokki-koulu	Vaasan suom. seurak. mus.op.	Vasa svenska förs. mus.sk.	Vaasa-Opisto	Vasa Arbis
Läraren är så trevlig	6 st. 25,0%	48 st. 25,1%	3 st. 12,5%	5 st. 31,3%	8 st. 20,5%	11 st. 28,2%	47 st. 36,7%	10 st. 13,3%
Jag ser upp till nivån på lärarens musicerande och vill bli lika bra	5 st. 20,8%	38 st. 19,9%	3 st. 12,5%	2 st. 12,5%	2 st. 5,1%	5 st. 12,8%	10 st. 7,8%	11 st. 14,7%
Jag vill bli berömd	4 st. 16,7%	9 st. 4,7%	1 st. 4,2%	1 st. 6,3%	2 st. 5,1%	1 st. 2,6%	1 st. 0,8%	1 st. 1,3%
Läraren förstår så bra vad jag vill spela eller sjunga	4 st. 16,7%	31 st. 16,2%	4 st. 16,7%	4 st. 25,0%	5 st. 12,8%	7 st. 17,9%	15 st. 11,7%	8 st. 10,7%
Läraren förstår så bra vart jag siktar och stöder mig i mina planer	2 st. 8,3%	48 st. 25,1%	4 st. 16,7%	1 st. 6,3%	1 st. 2,6%	5 st. 12,8%	23 st. 18,0%	11 st. 14,7%
Eftersom jag vill få bra tips för att utveckla mina kunnsk. i sång el. ett instrument	7 st. 29,2%	135 st. 70,7%	16 st. 66,7%	13 st. 81,3%	17 st. 43,6%	18 st. 46,2%	74 st. 57,8%	43 st. 57,3%
Eftersom även min goda vän tar spel- eller sånglektioner	10 st. 41,7%	13 st. 6,8%	1 st. 4,2%	0 st. 0,0%	2 st. 5,1%	3 st. 7,7%	7 st. 5,5%	5 st. 6,7%
Eftersom jag vill spela eller sjunga med andra	3 st. 12,5%	30 st. 15,7%	5 st. 20,8%	5 st. 31,3%	17 st. 43,6%	7 st. 17,9%	81 st. 63,3%	43 st. 57,3%
Eftersom jag då bättre lär mig att förstå hur man gör för att bygga upp musik	7 st. 29,2%	64 st. 33,5%	7 st. 29,2%	7 st. 43,8%	16 st. 41,0%	9 st. 23,1%	32 st. 25,0%	21 st. 28,0%
Ett annat skäl, vilket?	10 st. 41,7%	24 st. 12,6%	0 st. 0,0%	1 st. 6,3%	6 st. 15,4%	9 st. 23,1%	15 st. 11,7%	14 st. 18,7%
Obesvarad	0 st. 0,0%	1 st. 0,5%	0 st. 0,0%	0 st. 0,0%	0 st. 0,0%	1 st. 2,6%	0 st. 0,0%	1 st. 1,3%

Det är överraskande att få elever lyfte fram en vän som musicerar som sporrande kraft för det egna intresset att börja ta spel- eller sånglektioner. Även det överraskar mig att resultaten visar på att en kunskapsinhämtning genom studier inte ansågs vara ett populärt skäl

att bli berömd. Öväntat är också att rätt få elever ansåg sig ta spel- eller sånglektioner på grund av att de skulle se upp till lärarens musicerande och vilja bli lika skickliga.

De fritt formulerade svaren gav inga medel för att se skillnader mellan läroinrättningarna. Tvärtemot var svaren väldigt likartade elever emellan, oberoende läroinrättning. Majoriteten av eleverna angav att de tog sång- eller spellektioner eftersom de helt enkelt tyckte om att musicera, njöt av det i avkopplande syfte eller ville erhålla styrd vägledning för att utvecklas. Likaså angav flera att de studerade för att en förälder förväntade sig att de skulle ta lektioner. Det förekom även en hel del svar som framhöll möjligheten att få musicera ihop. Endast ett par elever poängterade nyttoaspekten, t.ex. möjligheten till att lära sig att ackompanjera eller uppträda.

Eleven ombads ange huvudmålen för sina musikstudier (tabell 5). Här framkom ett tydligt samband mellan elevers läroinrättning och de huvudmål eleven angav. Eleven kunde välja mellan av forskaren utarbetade, färdiga svarsalternativ eller formulera ett eget svar. Eleven ombads ange högst tre svar. Eftersom ett fåtal elever valde fler svar lät forskaren samtliga komma med i svarsmängden. Detta ansågs inte förvränga resultatet.

Det mest populära svarsalternativet angående huvudmålen för musikstudierna var ”lära mig att spela eller sjunga för att i det närmaste kunna musicera för mig själv”. Anmärkningsvärt är att i Rökkikoulu, där undervisningen bygger på sammusicering i band, valde 37,5% av eleverna detta svarsalternativ.

Näst mest svar samlade svarsalternativet ”att lära mig läsa noter och ackord”. Rätt anmärkningsvärt var att elever i Ristinummen Musiikkikoulu valde not- och ackordläsningsförmågan som huvudmål i dubbelt så många fall (58,3%) som i de flesta andra läroinrättningarna. Även i Vasa svenska församlings musikskola hade 46,2% av eleverna prioriterat not- och ackordläsningsförmågan inom målsättningen.

Svarsalternativet ”bli så skicklig att jag kan uppträda ensam eller med/som ackompanjör” valdes överlag tredje mest. Eleverna i Rökkikoulu valde alternativet förhållandevis två till tre gånger färre gånger än eleverna i de andra läroinrättningarna. Detta ter sig intressant eftersom läroinrättningen utmärker sig genom att regelbundet anordna bandkvällar ute på stadens musikforum för sina band. Det är möjligt att svarsalternativets formulering

betonade solisten eller den rena ackompanjätörsrollen. Formuleringen kan ha vilselett eleven. Sällan identifierar bandmusiker sig som "ackompanjörer" för sin "sångsolist". Musikerna vill se sig som jämlingar i bandet.

Tanken om att bandet står i fokus får sin bekräftelse då vi ser till svarsprocenten i Rökkikoulu vad gäller svarsalternativet "att bli bandmusiker". Upptill 31,3% av eleverna hade som mål att bli bandmusiker. Svarsalternativet valdes av förhållandevis dubbelt så många elever i Rökkikoulu jämfört med antalet val gjorda i den närmaste, påföljande läroinrättningen. Denna, påföljande läroinrättning var Gerby Musikskola (16,7%), där ungdomarna också sporrades till bandspel. Här är det skäl att även uppmärksamma svarsalternativet "att grunda ett eget band". Som väntat har detta svarsalternativ valts förhållandevis fyra gånger oftare (18,8%) i Rökkikoulu jämfört med vid de andra läroinrättningarna. Undantag är Gerby Musikskola där svarsalternativet var förhållandevis ännu mera populärt (20,8%).

Det var även i Gerby Musikskola (16,7%) och Rökkikoulu (12,5%) som eleverna mest hade planer på en yrkeskarriär inom musikbranschen. Anmärkningsvärt är att andelen elever med samma planer vid Kuula-Institutet var enbart 8,3%. Det är oväntat då Kuula-Institutet står med en mångfald av studiemöjligheter; sammusicering, musikteori, komposition, musikhistoria, musikteknologi, musikproduktion samt utstakade studieinriktningar för såväl västerländsk konstmusik och rytmisk musik. Läroinrättningen är den enda som progressivt följer en uppbyggd studieplan, avsedd för målinriktade studier. Möjligheterna för den målinriktade eleven som vill se ett framtida yrkesliv inom musikbranschen är goda. Trots det är det eleverna i Rockskolan och Gerby Musikskola som i större utsträckning vill se sig som yrkesmusiker.

Resultaten inom denna undersökning visar också klart att elever som en gång studerat vid Kuula-Institutet i flera fall tenderat söka sig över till just Rökkikoulu. Materialet i denna undersökning kan tyvärr inte uttömligt beskriva tendensen. Utifrån de valda svaren inom undersökningen som helhet verkar det ändå som om Rökkikoulu lyckas erbjuda en innovativ, inspirerande och lukrativ miljö. Eleven kan där rätt fritt inrikta sig på att jobba ohämmat för sina personliga, musikaliska mål, till skillnad från att följa en mera traditionell och homogen inlärningsstig.

Kuula-Institutet bygger i grundstudierna, tack vare sin obligatoriska undervisning inom musikteori och -historia samt utbudet av valbara kurser, en stark musikteoretisk grund för sina elever. Då är det inte oväntat att 12,6% av eleverna ansåg att kunskapen inom komposition var huvudmålet med deras musikstudier. "Att lära mig komponera" valdes också av två elever vid Rokkikoulu (12,5%) och två elever vid Gerby Musikskola (8,3%). Vid de andra läroinrättningarna var viljan att lära sig komponera obefintlig.

Angående frågan om huvudmålen för elevens musikstudier var det möjligt att välja "börja banda eget musicerande" som svar. Intressant var att även här fick de bandspelsorienterade läroinrättningarna Rokkikoulu och Gerby Musikskola förhållandevis den klart största svarsprocenten, över trefalt större andel än vid den läroinrättning där alternativet fick tredje mest val. I Rokkikoulu hade 31,3% och i Gerby Musikskola 33,3% av eleverna som huvudmål att banda eget musicerande. Ett intresse att börja banda eget material brukar leda till att inspelningarna så småningom också avses spridas till en större publik, möjligen även med en baktanke om ekonomisk vinst.

Svarsalternativet där målet med studierna var "att musicera i en stor orkester eller kör" fick överlag inte många val, men eleverna inom ett par läroinrättningar gjorde ett undantag. Vid Vaasa-Opisto hade 35,2% av eleverna detta som mål medan även 33,3% vid Vaasan suomalaisen seurakunnan musiikinopetus valde så. Intressant är att vid läroinrättningarnas svenska motsvarighet var intresset lägre. Vid arbetarinstitutet Vasa Arbis såg 20,0% av eleverna och i Vasa svenska församlings musikskola 12,8% av eleverna att musicerandet inom en stor orkester eller kör utgjorde ett huvudmål. Vad gällde viljan att "spela eller sjunga för att musicera i en kammarensemble eller kör" låg svarsprocenten vid dessa fyra läroinrättningar ungefär i ett liknande förhållande, fastän överlag på en lägre nivå. Resultatet pekar på att särskilt Vaasa-Opisto och Vaasan suomalaisen seurakunnan musiikinopetus utmärker sig som läroinrättningar med en tydlig profilering i samspel utfört i större grupper och sammansättningar. Speciellt fullvuxna söker sig till dessa läroinrättningar och denna form av verksamhet.

Tabell 5. Huvudmål för elevens musikstudier, ur elevens synvinkel (N=536, men flera svar av samma elev tilläts. Chi-square sig. 0,000)

	Antalet val av svarsalternativ, gjorda av eleverna vid läroinrättningen samt likaså den procentuella andelen av dessa val							
	Gerby Musik- Skola	Kuula- Instit.	Ristinum. Musiikki- Opisto	Rokki- koulu	Vaasan- suom. seurak. mus.op.	Vasa svenska förs. mus.sk.	Vaasa- Opisto	Vasa Arbis
Lära mig att spela eller sjunga för att i det närmaste musicera för mig själv	16 st. 66,7%	94 st. 49,2%	12 st. 50,0%	6 st. 37,5%	13 st. 33,3%	22 st. 56,4%	52 st. 40,6%	34 st. 45,3%
Lära mig att spela/sjunga för att musicera i en kammarrens./-kör	1 st. 4,2%	23 st. 12,0%	3 st. 12,5%	2 st. 12,5%	11 st. 28,2%	3 st. 7,7%	36 st. 28,1%	8 st. 10,7%
Lära mig att spela/sjunga för att musicera i en stor ork. eller kör	0 st. 0,0%	30 st. 15,7%	0 st. 0,0%	0 st. 0,0%	13 st. 33,3%	5 st. 12,8%	45 st. 35,2%	15 st. 20,0%
Bli så kunnig att jag kan upptr. ensam eller med/som ackompanj.	8 st. 33,3%	68 st. 35,6%	7 st. 29,2%	2 st. 12,5%	8 st. 20,5%	6 st. 15,4%	31 st. 24,2%	24 st. 32,0%
Att börja bilda in eget musicerande	8 st. 33,3%	16 st. 8,4%	1 st. 4,2%	5 st. 31,3%	0 st. 0,0%	3 st. 7,7%	5 st. 3,9%	2 st. 2,7%
Att börja sälja egna inbandn.	2 st. 8,3%	5 st. 2,6%	0 st. 0,0%	0 st. 0,0%	0 st. 0,0%	1 st. 2,6%	0 st. 0,0%	0 st. 0,0%
Att lära mig komponera	2 st. 8,3%	24 st. 12,6%	1 st. 4,2%	2 st. 12,5%	2 st. 5,1%	2 st. 5,1%	5 st. 3,9%	1 st. 1,3%
Att grunda ett eget band	5 st. 20,8%	7 st. 3,7%	1 st. 4,2%	3 st. 18,8%	1 st. 2,6%	2 st. 5,1%	2 st. 1,6%	3 st. 4,0%
Att bli bandmusiker	4 st. 16,7%	12 st. 6,3%	3 st. 12,5%	5 st. 31,3%	0 st. 0,0%	1 st. 2,6%	8 st. 6,3%	9 st. 12,0%
Jag vill ha musik som yrke	4 st. 16,7%	30 st. 15,7%	2 st. 8,3%	2 st. 12,5%	2 st. 5,1%	2 st. 5,1%	1 st. 0,8%	5 st. 6,7%
Att lära mig läsa noter och ackord	5 st. 20,8%	64 st. 33,5%	14 st. 58,3%	2 st. 12,5%	12 st. 30,8%	18 st. 46,2%	31 st. 24,2%	21 st. 28,0%
Att lära mig improvisera	4 st. 16,7%	39 st. 20,4%	1 st. 4,2%	6 st. 37,5%	6 st. 15,4%	8 st. 20,5%	21 st. 16,4%	15 st. 20,0%
Ett annat skäl, vilket?	1 st. 4,2%	20 st. 10,5%	1 st. 4,2%	2 st. 12,5%	3 st. 7,7%	3 st. 7,7%	17 st. 13,3%	21 st. 28,0%
Obesvarad	0 st. 0,0%	0 st. 0,0%	1 st. 4,2%	0 st. 0,0%	1 st. 2,6%	3 st. 7,7%	3 st. 2,3%	1 st. 1,3%

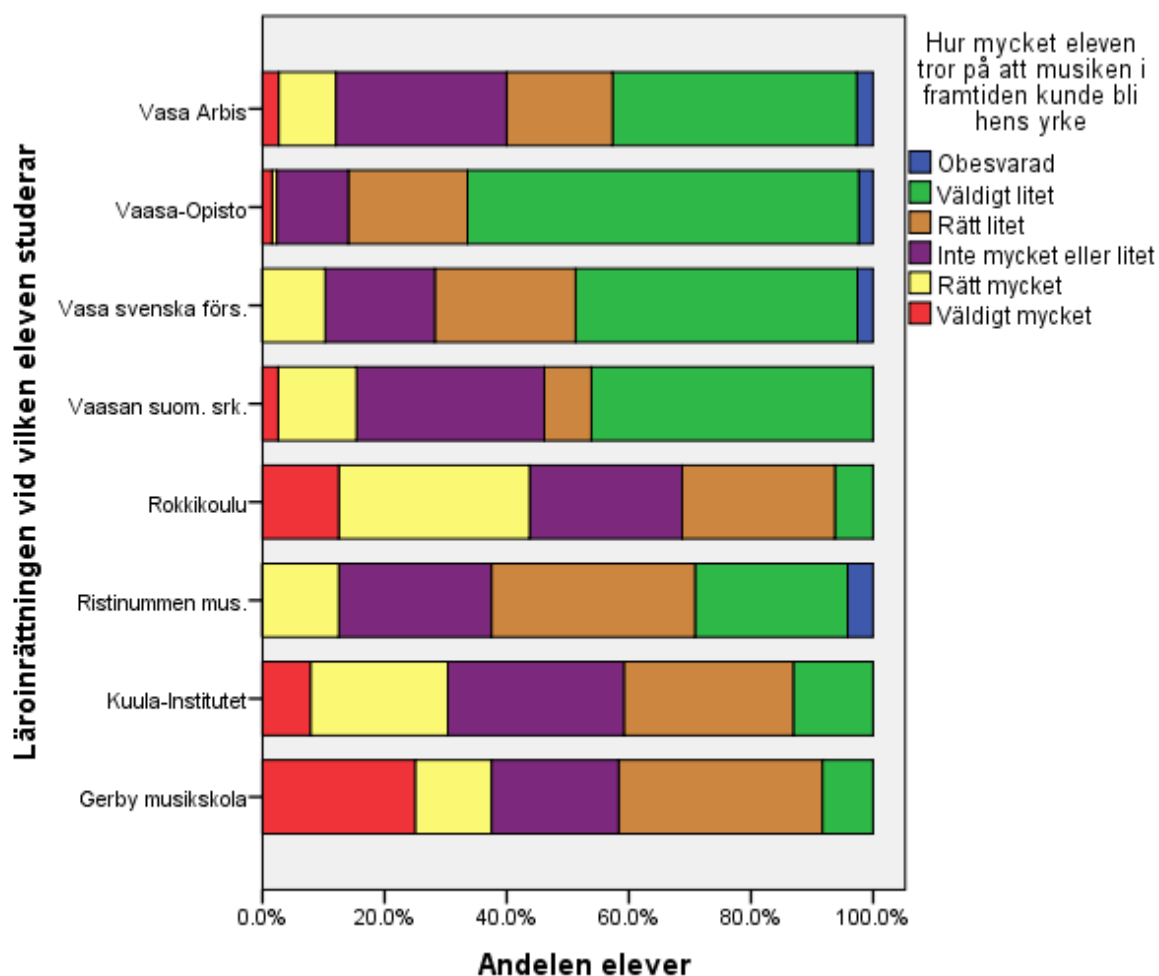
Det fjärde mest populära svarsalternativet var ”att lära mig improvisera”. Elevernas iver att vilja lära sig improvisationsteknik var något överraskande. Det är föga överraskande att eleverna vid rockskolan Rokkikoulu ser sig behöva kunskap inom improvisation (37,5%), eftersom uppträdaningpraxis inom rytm-musiken ofta i betydande grad byggs upp av improvisatoriska element. Mera anmärkningsvärt är ändå att även ungefär 20% av eleverna vid de övriga läroinrättningarna, förutom Ristinummen Musiikkikoulu (4,2%), ansåg improvisationskonsten utgöra huvudmålet inom musikstudierna. Detta är intressant, eftersom en betydande del av läroinrättningarnas undervisning var inriktad på utövandet av västerländsk konstmusik. Det kan således konstateras att man i undervisningen här har en uppgift att framledes bättre beakta önskemålen om improvisation.

Då vi ser till den procentuella fördelningen av svar läroinrättningar emellan, behöver det anmärkas att andelen gjorda svarsval skiljer sig förvånansvärt litet läroinrättningar emellan. Slutsatsen är att eleverna i det stora hela inte verkar ha insyn och vetskap om de olika profileringar dessa olika läroinrättningar sinsemellan har. Motsatt kan det konstateras att eleverna oberoende läroinrättning verkar ha väldigt liknande huvudmål vad gäller deras musikstudier. Rokkikoulu verkar dock bäst kunna profilera sig, eftersom eleverna där valde svarsalternativ som är långt i linje med läroinrättningens medvetna profilering.

Då det gäller elevernas fritt formulerade svar konstateras att kommentarerna var väldigt likartade, oberoende läroinrättning. De mest påfallande och återkommande målen med musikstudierna var att bli en mera driven musiker, ha roligt, få njuta av musiken, liksom samvaro och förhöjd livskvalité. Endast ett par elever åberopade nyttofaktorer i form av att t.ex. kunna uppträda på begravningar, ha nytta av färdigheterna inom det egna lärar- eller skådespelaryrket eller kunna försörja sig.

Elevens intresse för musiken kan fördjupas med tiden och därmed även yrkesrelaterade tankar börja uppstå. Ur figur 9 kan utläsas att majoriteten av eleverna ställde sig neutrala eller negativa till en yrkeskarriär inom musiken. Drömmen om en yrkeskarriär kan således överlag inte åberopas som motiverande faktor inom den grundläggande musikundervisningen i Vasa. I Rokkikoulu och Gerby Musikskola ansåg ändå runt 40% av eleverna att musikeryrket kunde vara ”rätt” eller ”väldigt” aktuellt. Vid Kuula-Institutet var motsvarande andel 30%. Utifrån en märkbar svarsprocent kan antas att en del av eleverna vid dessa tre läroinrättningar tveklöst genomför sina studier med tanke på att musiken skall bli

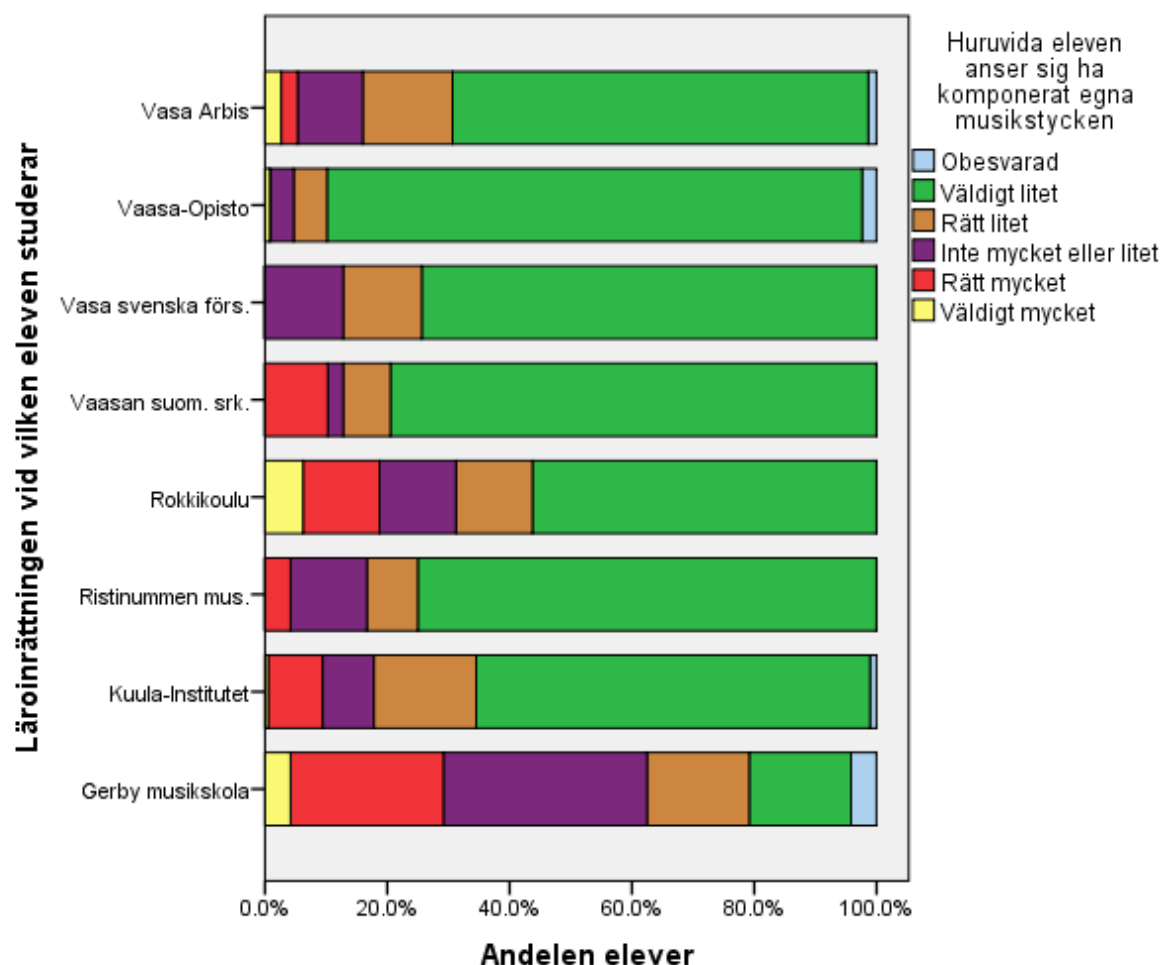
ett yrke. En ökad vilja hos eleven att söka sig vidare till yrkesstudier och musikbranschen framstår korrelera med inflytandet av en inspirerande musikpedagog.

Figur 9. Förhållandet mellan läroinrättningar utifrån elevernas uppfattning om huruvida musiken kunde tänkas bli deras framtida yrke (N=536, chi-square sig. 0,000)

Ur figur 10 kan utläsas att majoriteten av eleverna hade idkat komponering i blygsam utsträckning, om alls. Det fanns ändå ett märkbart undantag. I Gerby Musikskola angav 29% av eleverna att de komponerat ”rätt” eller ”väldigt mycket”, medan 33% svarade ”inte mycket eller litet”. Även i Rokkikoulu idkades komponering i synlig utsträckning. Vi kan konstatera att andelen komponerande elever är störst i Gerby Musikskola, följt av Rokkikoulu. Ur denna undersökning kan också konstateras att det gemensamma för dessa två läroinrättningar är att eleverna vill lära sig improvisera, bli bandmusiker samt bilda eget musikband. Utifrån kombinationen bandspel och improvisation kan det anses handla om komposition av rytmisk musik.

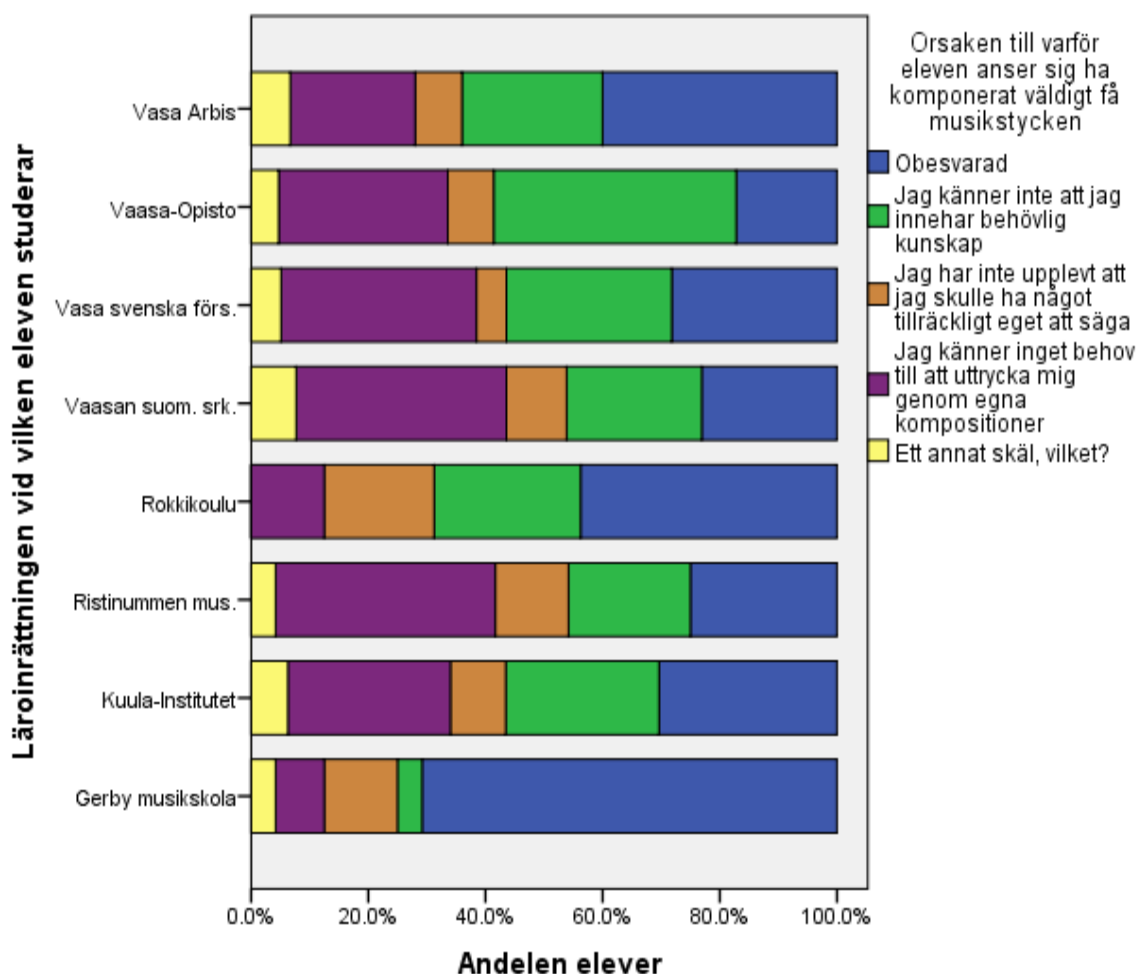
Utifrån diskussioner med lärare vid Kuula-Institutet, utförda i samband med genomförandet av enkätundersökningen, framkom det att institutets undervisning i komposition huvudsakligen innefattade konstmusik. Det gavs även undervisning i komponering av rap, om än i rätt blygsamma mängder då det anordnades en kortkurs på ett par månader per år. Gerby Musikskola och Rökkikoulu profilerade sig därmed rätt annorlunda i förhållande till Kuula-Institutet. Elevens iver till att komponera har sannolikt i flera fall påverkats av hur inspirerande och sporrande den i samspråk verkande musikpedagogen varit.

Figur 10. Förhållandet mellan läroinrättningar utifrån den mängd musikstycken eleven anser sig ha komponerat (N=536, chi-square sig. 0,000)

Då det framkom att en ansevärd mängd elever hade sysslat med komposition, var det av intresse att försöka utreda hur eleverna förhöll sig till att använda datorprogram som hjälpmedel vid komponerandet. Av eleverna vid Kuula-Institutet ansåg 32% att det var rätt eller väldigt meningsfullt, medan 30% förhöll sig neutrala. Även vid andra läroinrättningar fanns det intresse för datorprogram, men åsikterna gick någorlunda jämnt ut (chi-square sig. 0,006).

Jag ville även utreda varför eleverna hade komponerat så väldigt få musikstycken. De elever som ansåg sig komponerat väldigt litet frågades om vad detta kunde bero på (figur 11). Rätt långt förklarades det sparsamma komponerandet med att eleven inte kände något behov att uttrycka sig genom komposition. Ett nästan lika populärt svarsalternativ var ”jag känner inte att jag innehar behövlig kunskap”. Inga märkbara förskjutningar mellan andelen svarsalternativ förekom läroinrättningar emellan.

Figur 11. Förhållandet mellan läroinrättningar utifrån orsaken till varför eleven anser sig ha komponerat väldigt få musikstycken (N=536, chi-square sig. 0,000)

Det är intressant att studera fördelningen av andelen svar på ”jag känner inte att jag innehar behövlig kunskap”. Brist på kunskap är något som kunde påverkas genom målmedveten teoriundervisning. Vid Vaasa-Opisto återfanns den största andelen elever som kände att de inte innehade behövlig kunskap. Inom Vasa svenska församlings musikskola återfanns den näst största andelen. I övrigt var det rätt jämnt läroinrättningarna emellan. Undantaget var Gerby Musikskola, där osäkerheten angående kunskapen var minst bland

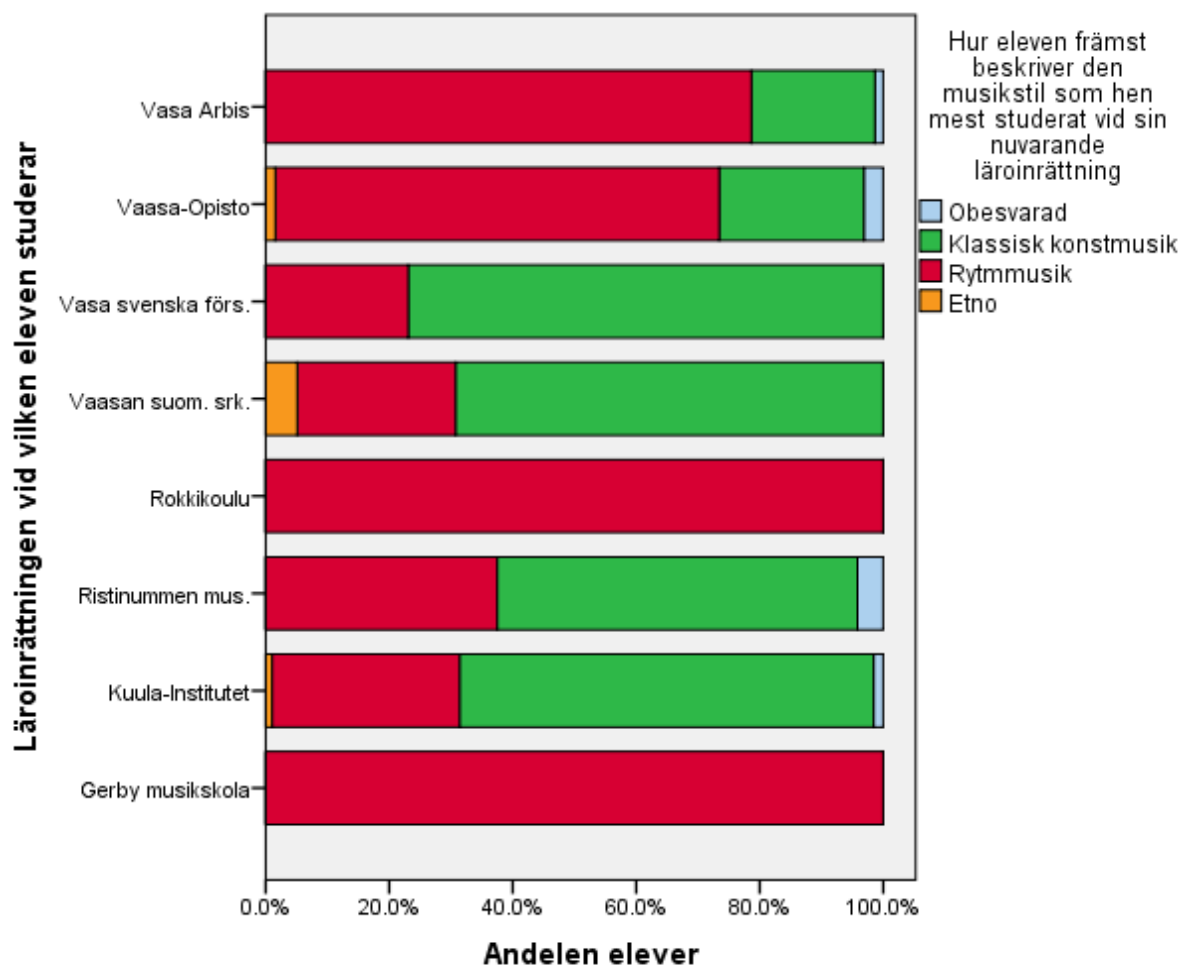
alla läroinrättningar. Det var ju i Gerby Musikskola där andelen elever som hade komponerat mycket, rätt mycket eller mediokert var störst (figur10). Eftersom lärarnas nivå av musikutbildning var lägst i Gerby Musikskola, men kompositionsivern bland eleverna där var störst, kan inte resultaten i denna studie finna något positivt förhållande mellan lärarens högre nivå av musikutbildning och ett större kompositionsintresse hos eleverna.

Fritt formulerat svar angavs av trettio elever. Svaren fick inte orsakerna att framstå olika läroinrättningar emellan. Däremot konstaterade fem elever att de inte ansåg sig ha den behövliga kunskapen, medan aderton i det närmaste inte hade kommit sig för eller funnit tid för att komponera.

Även elevens önskemål angående mängden musikteori kartlagdes. Majoriteten av de elever som hade studerat musikteori ansåg rätt oberoende av både läroinrättning och förfluten studietid att den mängd musikteori som var inplanerad i studierna var passande. Ungefär en femtedel av eleverna hade föredragit färre teoristudier än inplanerat, medan en något mindre andel önskade mera teori. Då samma fråga ställdes angående mängden studier i musikhistoria var resultatet närapå identiskt. En avvikelse var att andelen elever som önskade få erhålla mera undervisning inom musikhistoria än inplanerat, steg något. Det handlade om ungefär en femtedel av eleverna (chi square sig. 0,000).

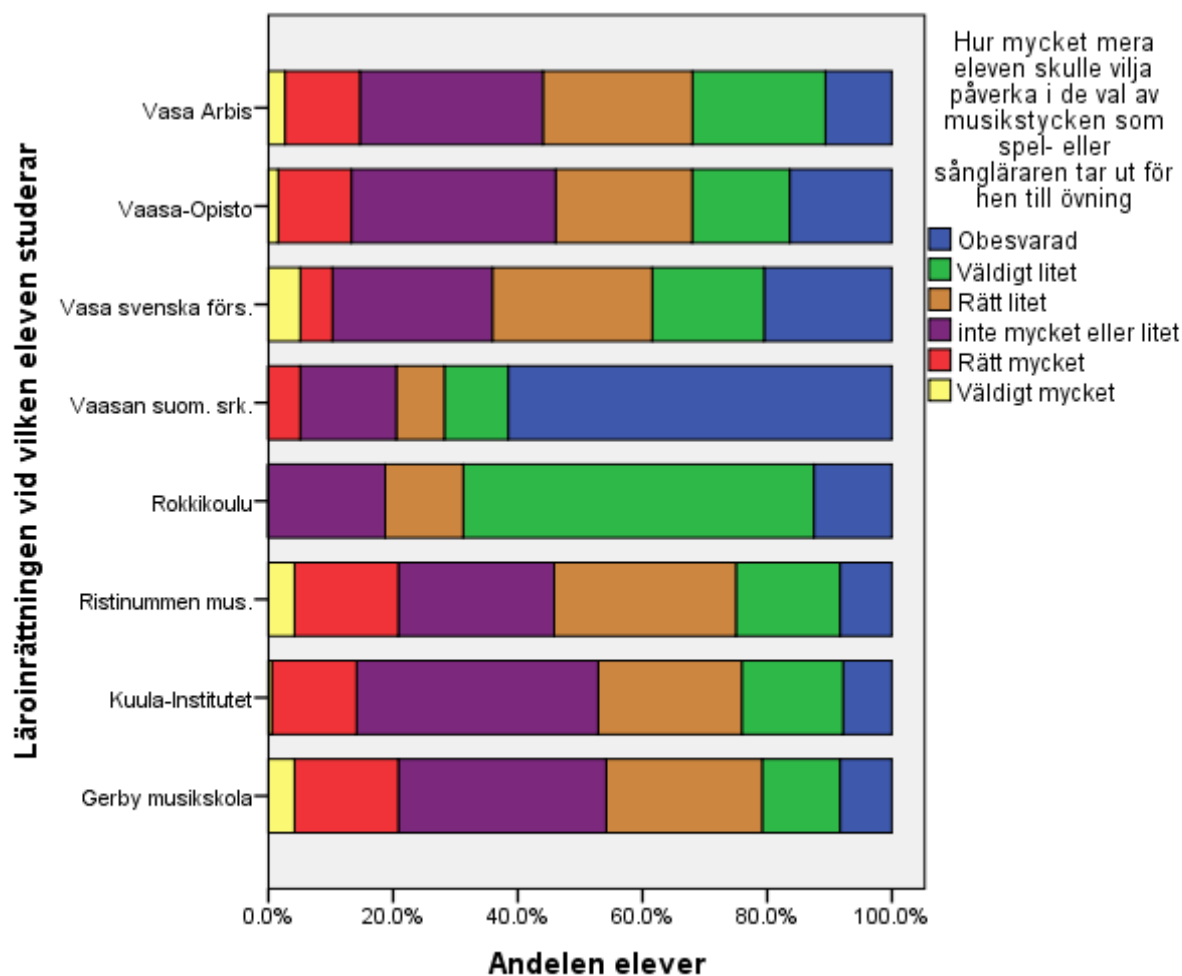
4.2 Preferenser

I Rokkikoulu, Gerby Musikskola samt vid Vasa Arbis och Vaasa-Opisto musicerade eleverna mest i rytmiskaliska tongångar (figur 12). De återstående fyra läroinrättningarna profilerade sig genom att utöva främst västerländsk konstmusik. Konstmusiken prioriterades mest i Vasa svenska församlings musikskola, där 77% av eleverna studerade västerländsk konstmusik.

Figur 12. Förhållandet mellan läroinrättningar utifrån hur eleven främst beskriver den musikstil som hen i det närmaste studerat vid sin nuvarande läroinrättning (N=536, chi-square sig. 0,000)

Det frågades även i vilken mån eleverna önskade kunna påverka det material de fick för övning. Tanken var att ju mera eleven ville påverka, desto mindre lyhörd kunde läraren anses vara och även elevens motivation kunde tänkas påverkas negativt. I Gerby Musikskola och Ristinummen Musiikkikoulu ville eleverna påverka valet av övade musikstycken mest (figur 13). Vid båda läroinrättningarna ville 21% av eleverna påverka materialet rätt eller väldigt mycket. Överlag kände sig eleverna rätt nöjda vid alla de undersökta läroinrättningarna eftersom de oftast ville påverka rätt eller väldigt litet. Eleverna i Rokkikoulu ville påverka minst, eftersom 56% ville påverka väldigt litet. Det kan antas att dessa elever fick kort sagt studera en sådan musik som de faktiskt ville och var motiverade att utöva.

Figur 13. Förhållandet mellan läroinrättningar utifrån hur mycket eleven skulle vilja påverka de val av musikstycken som spel- eller sångläraren väljer för eleven att öva (N=536, chi-square sig. 0,000)

Jag ville även få en djupare insikt i den musikstil som eleven skulle valt att fördjupa sig i under det gångna året ifall hen själv hade fått bestämma (tabell 6). Vid en analys av hur svaren fördelade sig i Gerby Musikskola, är det snabbt konstaterat att eleverna i den rytmiskfokuserande läroinrättningen valt musikstilar av rytmisk prägel, främst ”pop”, ”rock’n roll” och ”blues”. I de fritt formulerade svaren återkommer en önskan om datamusik, radiomusik och rap.

Även i den rytmiskriktade rockskolan Rokkikoulu skulle eleverna helst fördjupat sig mera finstilt i ”rock’n roll”, ”pop” och ”blues”.

Vid medborgarinstitutet Vasa Arbis stod rytmiskundervisningen för ungefär tre fjärdedelar av undervisningsverksamheten. Det fanns en mångfald önskemål angående olika musikstilar. Största andelen elever skulle helst ha fördjupat sig i ”jazz”, ”pop” och ”blues”. I

de fritt formulerade svaren nämnde två elever stilen hip hop i svaret, medan de flesta andra konstaterade sig vara musikaliska allätare. Vid tidigare analys (figur 12) framkom det att femton elever (20,0%) beskrev den studerade musiken främst vara ”klassisk konstmusik”. Det kan således konstateras att då tio elever (13,3%) här enligt tabell 6 önskade att de fått spela eller sjunga ”nyare klassisk” och likaså samma antal önskade ”äldre klassisk från 1600-1800-talen”, verkar det finnas ett litet glapp i talen. Som vi ser, skulle fem elever av de elever som undervisats i rytmisk musik hellre valt att tolka konstmusik. Totalt deltog 75 elever vid Vasa Arbis i undersökningen. Utifrån tabell 6 kan vi utläsa att minst 107 elever valt rytmisk musikbaserade svar, medan sexton elever valde ”folkmusik” och fem elever valde ”andligt”. Eftersom det valdes över en tredjedel mera svar än vad det fanns intervjuade elever vid Arbis, kan det konstateras att det bland främst rytmiska musikerna fanns ett betydligt intresse av att i sina studier även få bredda sin stilkännedom.

Även vid medborgarinstitutet Vaasa-Opisto stod rytmisk musikundervisningen för ungefär tre fjärdedelar av undervisningen. Eleverna önskade fördjupa sig i främst ”pop”, ”rock’n roll” och ”blues” (tabell 6). Endast 10,9% respektive 10,2% av eleverna skulle ha önskat förkovra sig i ”folkmusik” och ”nyare klassisk”. Vid tidigare analys (figur 12) framkom det att 30 elever (23,4%) beskrev den studerade musiken som ”klassisk konstmusik”, medan två elever (1,6%) beskrev den som ”världsmusik”. Det kan således konstateras att då tretton elever (10,2%) enligt tabell 6 önskade att de hade fått spela eller sjunga ”nyare klassisk från 1900-200-talen” och därtill även sex elever (4,7%) önskade ”äldre klassisk från 1600-1800-talen”, verkar det finnas ett glapp i talen. Som vi ser, skulle en tredjedel av de elever som undervisats i klassisk musik hellre valt någon annan stil ifall de helt själv fått välja. Då 128 elever deltog i undersökningen från Vaasa-Opisto, angav de 222 svar som stilistiskt hade en prägel av rytmisk musik (tabell 6). Då även fjorton elever skulle ha önskat spela folkmusik samt åtta elever skulle ha önskat sig en andlig repertoar, kan vi dra slutsatsen att flera elever inom rytmisk musik gärna skulle ha utökat sin stilkännedom. Vid Vaasa-Opisto hade 7,8% av eleverna formulerat egna, fria svar. Förutom enstaka förslag på t.ex. ”runosång”, ”argentinsk tango”, ”evergreens” och ”finsk pop”, var det två elever som skrev ”country”.

I Ristinummen Musiikkikoulu valde 41,7% av eleverna ”äldre klassisk” respektive ”pop” som svar på vilken musikstil de skulle önska fördjupa sig i (tabell 6). Då vi från tidigare vet att fjorton elever (58,3%) i verkligheten studerade konstmusik vid läroinrättningen

(figur 12), ligger det bra i linje med att det enligt tabell 6 var femton elever som önskade sig konstmusik. Därtill kan det avläsas att de till rytm-musiken hörande genrerna valdes av minst 31 elever och även folkmusiken av en elev. Därmed förekommer det en stor iver bland eleverna att få pröva på att spela eller sjunga speciellt rytm-musik. Pedagogerna inom läroinrättningen verkade dock inte kunna eller vilja leva upp till denna önskan.

Av Kuula-Institutets 191 intervjuade elever studerade 128 elever (67%) konstmusik och närapå resten utgjordes av rytm-musiker (figur 12). Under det gångna året skulle eleverna främst önskat fördjupa sig i ”nyare klassisk”, ”pop” och ”rock’n roll” (tabell 6). Nyare och äldre klassisk musik fick tillsammans 159 val. Då minst 204 svar relaterade till rytm-musikens underordnade stilar, kan det konstateras att förhållandet mellan den genré som eleverna musicerat i och den stil de främst skulle ha fördjupat sig i inte korrelerar. Eleverna skulle i större utsträckning önska fördjupa sig i rytm-musik. Då vi jämför analysen med innehållet som kan utläsas angående Kuula-Institutet i tabell 7, kan konstateras att det är främst ”filmmusik” som eleverna önskar spela mera av.

I Vaasan suomalaisen seurakunnan musiikinopetus hade 69,2% av eleverna förkovrat sig inom konstmusiken, medan 25,6% främst undervisats inom rytm-musiken. Musikundervisningen var således till dryga två tredjedelar klassiskt orienterad (figur 12). Ur tabell 6 framgår den musikstil som eleverna i huvudsak helst hade velat förkovra sig i om de själv fick bestämma. Svaren tillföll ”nyare klassisk” (33,3%) och ”äldre klassisk” (23,1%), dvs. konstmusik, samt ”pop”. Det kan således konstateras att de till konstmusikrelaterade svaren uppgick till 56,4%. Då det gäller rytm-musik tillföll svaren ”blues” (7,7%), ”rock’n roll” (2,6%), ”jazz” (5,1%), ”soul” (5,1%), ”pop” (30,8%) och ”latin” (2,6%). Det kan således konstateras att 53,9% av eleverna valde rytm-musikrelaterade svar. Sammanfattningsvis kan man dra slutsatsen att den musikgenré som eleverna studerade, inte fullt präglade den musikstil eleverna ville förkovra sig i. Eleverna ville fördjupa sig mera inom rytm-musiken än vad de gjorde. Till synes ville eleverna fördjupa sig mindre i konstmusiken än vad de gjorde. Eftersom 35,9% av eleverna helst skulle ha fördjupat sig inom ”andligt” (tabell 6), är det sannolikt att dessa vid klassificering av musikgenré uppfattade andlig musik som konstmusik (figur 12). Således verkar det som om andelen elever som sysslade i huvudsak med konstmusik även i huvudsak ville fördjupa sig inom denna. Det skall således konstateras att den andliga musiken spelade en viktig roll för eleverna i Vaasan suomalaisen seurakunnan musiikinopetus. Detta går även att utläsa ur tabell 7, där

klasserna ”psalmer” (15,4%) och ”gospelstycken” (17,9%) ihopslaget nära korrelerar med klassen ”andligt” (35,9%) i tabell 6. Vidare kan vi enligt figur 12 konstatera att 5,1% av eleverna främst hade spelat världs- och folkmusik. Utifrån tabell 6 kan utläsas att 15,4% av eleverna i huvudsak skulle velat fördjupa sig i ”folkmusik”. Därmed förekom det en önskan om stärkt undervisning inom folkmusik.

Tabell 6. Den musikstil som eleven i huvudsak helst skulle ha fördjupat sig i under det gångna året ifall hen fått bestämma helt själv (N=536, men flera svar av samma elev tilläts. Chi-square sig. 0,000)

	Antalet val av svarsalternativ, gjorda av eleverna vid läroinrättningen samt den procentuella andelen av dessa val							
	Gerby Musik-Skola	Kuula-Institut.	Ristinum. Musiikki-Koulu	Rokki-koulu	Vaasan suom. seurak. musiikin-opetus	Vasa svenska förs. musik-skola	Vaasa-Opisto	Vasa Arbis
Äldre klassisk från 1600-1800-talen	0 st. 0,0%	75 st. 39,3%	10 st. 41,7%	0 st. 0,0%	9 st. 23,1%	13 st. 33,3%	6 st. 4,7%	10 st. 13,3%
Nyare klassisk från 1900-2000-talen	0 st. 0,0%	84 st. 44,0%	5 st. 20,8%	0 st. 0,0%	13 st. 33,3%	6 st. 15,4%	13 st. 10,2%	10 st. 13,3%
Blues och rhythm'n blues	3 st. 12,5%	30 st. 15,7%	4 st. 16,7%	5 st. 31,3%	3 st. 7,7%	1 st. 2,6%	28 st. 21,9%	19 st. 25,3%
Rock'n roll och nyare rock-strömningar	12 st. 50,0%	40 st. 20,9%	8 st. 33,3%	12 st. 75,0%	1 st. 2,6%	5 st. 12,8%	52 st. 40,6%	17 st. 22,7%
Jazz	1 st. 4,2%	34 st. 17,8%	6 st. 25,0%	3 st. 18,8%	2 st. 5,1%	2 st. 5,1%	25 st. 19,5%	23 st. 30,7%
Soul	0 st. 0,0%	19 st. 9,9%	1 st. 4,2%	0 st. 0,0%	2 st. 5,1%	1 st. 2,6%	20 st. 15,6%	18 st. 24,0%
Pop	17 st. 70,8%	75 st. 39,3%	10 st. 41,7%	7 st. 43,8%	12 st. 30,8%	19 st. 48,7%	71 st. 55,5%	20 st. 26,7%
Latin	0 st. 0,0%	6 st. 3,1%	2 st. 8,3%	0 st. 0,0%	1 st. 2,6%	1 st. 2,6%	16 st. 12,5%	10 st. 13,3%
Folkmusik	0 st. 0,0%	12 st. 6,3%	1 st. 4,2%	0 st. 0,0%	6 st. 15,4%	4 st. 10,3%	14 st. 10,9%	16 st. 21,3%
Andligt	0 st. 0,0%	12 st. 6,3%	0 st. 0,0%	0 st. 0,0%	14 st. 35,9%	4 st. 10,3%	8 st. 6,3%	5 st. 6,7%
En annan stil, vilken?	11 st. 45,8%	19 st. 9,9%	1 st. 4,2%	0 st. 0,0%	3 st. 7,7%	3 st. 7,7%	10 st. 7,8%	12 st. 16,0%
Obesvarad	0 st. 0,0%	7 st. 3,7%	2 st. 8,3%	1 st. 6,3%	1 st. 2,6%	2 st. 5,1%	10 st. 7,8%	3 st. 4,0%

I Vasa svenska församlings musikskola hade trettio elever (76,9%) studerat mest konstmusik, medan nio elever (23,1%) i det närmaste sysslade med rytmisk musik (figur 12). Ur tabell 6 kan det utläsas att det förekom en stark önskan bland eleverna om att i huvudsak

få spela äldre (33,3%) eller nyare klassisk musik (15,4%). Dock ville 48,7% ville i första hand studera ”pop” och även 12,8% studera ”rock’n roll. Från dessa tal kan utläsas att ungefär en tredjedel av de som studerat konstmusik förmodligen skulle ha önskat sig pröva på någon annan stil. Då även nästan trefalt antal elever hade önskat sig få spela musikstilar tillhörande rytmusiken, jämfört med de elever som redan studerade rytmusik, ter det sig klart att det förutom flera rytmusiker som ville bredda på det stilistiska kunnandet och emellanåt koncentrera sig på en något annorlunda stil, även förekom klassiska musikstuderanden som ville lära sig rytmusik.

Jag ville utforska det ovanstående temat mera ingående och frågade därför eleverna vilket slag av musikmaterial de i större utsträckning skulle vilja spela eller sjunga (tabell 7). I Gerby Musikskola valde 29,2% av eleverna ”klubb- och partymusik”. Lika populärt var det med ”filmmusik” och ”självkomponerade stycken”. I Gerby Musikskola valde 37,5% av eleverna det öppna svarsalternativet som erbjöd eleven en möjlighet till att själv nämna lämpligt musikmaterial. Enskilda elever svarade bland annat ”pop”, ”rap”, ”dance” och ”disco”, medan fyra elever önskade sig mera ”rock”. Förutom de öppna frågorna av hela forskningsmaterialet framgick det även i tabell 7 att komponerandet i Gerby Musikskola närmast hade att göra med att skriva bandlåtar och även maskin- och klubbmusik. Aktiviteten inom komponering korrelerar med tidigare analys, vid vilken det konstaterades att intresset för komposition var märkbart i Gerby Musikskola, Rökkikoulu och vid Kuula-Institutet (figur10).

I Rökkikoulu hade eleverna utan undantag mest studerat rytmusik. Eleverna skulle gärna spela eller sjunga ”självkomponerade stycken” (18,8%) eller ”filmmusik” (18,8%). Populära svarsalternativ var även ”klubb- och partymusik” och ”finsk pop”, båda med en andel på 12,5%. Det är skäl att uppmärksamma läsaren om att populäraste valen i Rökkikoulu även återfanns i samma rangordning även vid Gerby Musikskola. Dessa läroinrättningar har utan tvekan mycket likasinnat tänkande vad kommer till undervisningen. De elever som skrev fritt formulerade svar önskade att få musicera mera i stilen ”metal”.

Vid medborgarinstitutet Vasa Arbis stod rytmusikundervisningen för ungefär tre fjärdedelar av undervisningsverksamheten (tabell 7). Här önskade 32,0% av eleverna att de skulle få spela eller sjunga mera ”filmmusik”, medan 21,3% önskade sig ”stycken av de mera kända klassiska kompositörerna” och 20,0% önskade sig mera av ”evergreens” på

repertoaren. En skara på 14,7% ville gärna bekanta sig mera med ”gospelstycken”, medan 12,0% önskade ”stycken från olika kulturer” och 10,7% önskade se sig mera ”folkliga spelmansstycken”. Eleverna kan således delas upp i fyra kategorier. En kategori elever som ville njuta av känd västerländsk konstmusik, en annan som vill syssla med klassiker, bestående av filmmusik och evergreens. En tredje kategori elever ville sannolikt musicera i en större grupp, sjunga glad gospel och möjligen även röra sig till musiken. Som fjärde kategori elever har vi de folkligt och etniskt inriktade eleverna som hittat ett säte vid Vasa Arbis och borde beredas ett forum för att komma samman. Vasa Arbis utmärker sig bland de i undersökningen valda läroinrättningarna genom att eleverna gärna skulle framföra folk- och världsmusik samt gospel. Endast vid Vaasan suomalaisen seurakunnan musiikinopetus visade det sig också finnas en någorlunda betydande andel elever, hugade på gospel (17,9%). De elever vid Vasa Arbis som svarade på den öppna frågan önskade sig främst att få spela eller sjunga mera av såväl svensk som finsk populärmusik i såväl äldre som nyare ertappning.

Vid medborgarinstitutet Vaasa-Opisto stod rytmiskundervisningen för ungefär tre fjärdedelar av undervisningen. Av svaren tydde 38,3% på att eleverna önskat sig mera musikaliskt material inom genren ”finsk pop”, medan 32,8% tydde på att eleverna helst skulle ha lärt sig ”evergreens”. ”Filmmusik” skulle ha favoriserats av 31,3% och ”klubb- och partymusik” av 17,2%. Viljan bland eleverna att få spela mera ”finsk pop” utmärker Vaasa-Opisto. Bara i Ristinummen Musiikkikoulu (29,2%) förekom det en någorlunda liknande vilja att spela samma slag av material. Då vi ser till genren ”evergreens”, finner vi inte heller här några andra läroinrättningar där eleverna skulle önska sig spela genren i samma utsträckning. Däremot förekom det ett betydande intresse för ”filmmusik” vid alla läroinrättningar, med undantag för den Vaasan suomalaisen seurakunnan musiikinopetus.

I Ristinummen Musiikkikoulu studerade 58,3% av eleverna konstmusik (figur 12). Upp till 25,0% av eleverna önskade mera ”konststycken av nutida kompositörer”, förutom de 20,8% av eleverna som önskade sig mera ”stycken av de mest kända klassiska kompositörerna” (tabell 7). Vid ingen annan läroinrättning förekom en så stark önskan om nutida konstmusik. Som motvikt till konstmusiken ville 37,5% av eleverna studera mera ”filmmusik” samt likaså ”musik skriven för tecknade serier” och 29,2% ville utöva ”finsk pop”. I Ristinummen Musiikkikoulu valdes svarsalternativet ”finsk pop” näst mest efter ”Vaasa-Opisto”. Andelen val av ”musik skriven för tecknade serier” var minst

fyrfaldig gentemot den näst största andelen vid den Vasa svenska församlings musikskola. Ristinummen Musiikkikoulu utmärker sig alltså som en läroinrättning där eleverna skulle vilja utöva mera ”musik skriven för tecknade serier”, ”konststycken av nutida kompositörer”, ”finsk pop” och ”filmmusik”. Utfallet tyder på att en del av de elever som främst studerade konstmusik även kände intresse för att pröva sig på att musicera utifrån annat material.

Av Kuula-Institutets 191 intervjuade elever studerade 128 elever konstmusik (67,0%, figur 12). Då eleverna frågades om vilket slag av material de gärna skulle spela eller sjunga mera av, svarade 38,2% av eleverna att de önskade sig mera ”stycken av de mest kända klassiska kompositörerna”, medan 19,9% av svaren tillföll ”konststycken av nutida kompositörer” och 14,1% tillföll elevens önskan om att förkovra sig i ”stycken av rätt okända klassiska kompositörer” (tabell 7). ”Filmmusik” kan beroende på enskilda filmer vara av såväl klassisk som rytmisk art, även om den dock har haft mera en prägel av lättmusik under de två senaste årtiondena. Av eleverna önskade sig 48,2% få spela mera ”filmmusik” och 13,6% ville syssla med mera ”dataspelsmusik”. Kuula-Institutet utmärker sig således som en läroinrättning där eleven mest skulle vilja spela eller sjunga såväl väldigt känd, rätt okänd som modern västerländsk konstmusik, filmmusik och i någon mån dataspelsmusik. Även de fritt formulerade svaren stödde detta.

Vid tidigare analys framkom det att 27 elever (69,2%) vid Vaasan suomalaisen seurakunnan musiikinopetus främst förkovrat sig inom konstmusiken, medan tio elever (25,6%) främst undervisats inom rytmisk musik (figur 12). Då eleverna frågades om vad de gärna skulle spela eller sjunga mera av, angav bara 20,5% att de gärna skulle förkovra sig i mera västerländsk konstmusik (tabell 7). Av dessa ville 12,8% lära sig ”stycken av de mest kända klassiska kompositörerna”, medan 5,1% önskade sig ”konststycken av nutida kompositörer” och 2,6% önskade sig ”stycken av rätt okända klassiska kompositörer”. Eleverna vid den finska församlingen önskade således bedriva betydligt mindre studier inom den västerländska konstmusiken. Musikpedagogerna har således inte lyckats lyssna till elevernas önskemål, mål och behov angående använt musikmaterial eller så har pedagogerna medvetet följt sina egna ambitioner och intressen.

I Vasa svenska församlings musikskola var det vardag att 30 elever (76,9%) studerade mest konstmusik, medan nio elever (23,1%) sysslade närmast med rytmisk musik (figur 12).

Av alla i undersökningen deltaga läroinrättningar var det i Vasa svenska församlings muskiskola som andelen musikundervisning förhållandevis mest anordnades inom den klassiska inriktningen.

Tabell 7. Det slag av material eleven gärna skulle spela eller sjunga mera av jämfört med hittills, sett ur elevens synvinkel (N=536, men flera svar av samma elev tilläts. Chi-square sig. 0,000)

	Antalet val av svarsalternativ, gjorda av eleverna inom läroinrättningen samt den procentuella andelen av dessa val							
	Gerby Musik-Skola	Kuula-Institut.	Ristinum. Musiikki-Koulu	Rokki-koulu	Vaasan suom. seurak. mus. opetus	Vasa sv.förs. musikskola	Vaasa-Opisto	Vasa Arbis
Stycken av de mest kända klassiska kompositörerna	0 st. 0,0%	73 st. 38,2%	5 st. 20,8%	0 st. 0,0%	5 st. 12,8%	10 st. 25,6%	12 st. 9,4%	16 st. 21,3%
Stycken av rätt okända klassiska kompositörer	0 st. 0,0%	27 st. 14,1%	0 st. 0,0%	0 st. 0,0%	1 st. 2,6%	1 st. 2,6%	3 st. 2,3%	2 st. 2,7%
Konststycken av nutida kompositörer	2 st. 8,3%	38 st. 19,9%	6 st. 25,0%	1 st. 6,3%	2 st. 5,1%	1 st. 2,6%	9 st. 7,0%	3 st. 4,0%
Filmmusik	7 st. 29,2%	92 st. 48,2%	9 st. 37,5%	3 st. 18,8%	1 st. 2,6%	20 st. 51,3%	40 st. 31,3%	24 st. 32,0%
Musik skriven för tecknade serier	1 st. 4,2%	14 st. 7,3%	8 st. 33,3%	0 st. 0,0%	0 st. 0,0%	3 st. 7,7%	5 st. 3,9%	3 st. 4,0%
Dataspelsmusik	4 st. 16,7%	26 st. 13,6%	3 st. 12,5%	0 st. 0,0%	0 st. 0,0%	6 st. 15,4%	1 st. 0,8%	1 st. 1,3%
Självkomponera de stycken	7 st. 29,2%	9 st. 4,7%	1 st. 4,2%	3 st. 18,8%	1 st. 2,6%	3 st. 7,7%	4 st. 3,1%	6 st. 8,0%
Folkliga spelmansstycken	0 st. 0,0%	7 st. 3,7%	0 st. 0,0%	1 st. 6,3%	2 st. 5,1%	1 st. 2,6%	7 st. 5,5%	8 st. 10,7%
Klubb- och partymusik	7 st. 29,2%	14 st. 7,3%	3 st. 12,5%	2 st. 12,5%	0 st. 0,0%	2 st. 5,1%	22 st. 17,2%	5 st. 6,7%
Stycken från olika kulturer	0 st. 0,0%	16 st. 8,4%	2 st. 8,3%	0 st. 0,0%	0 st. 0,0%	1 st. 2,6%	7 st. 5,5%	9 st. 12,0%
Psalmer och andliga sånger	0 st. 0,0%	6 st. 3,1%	1 st. 4,2%	0 st. 0,0%	6 st. 15,4%	5 st. 12,8%	2 st. 1,6%	3 st. 4,0%
Gospelstycken	0 st. 0,0%	11 st. 5,8%	0 st. 0,0%	0 st. 0,0%	7 st. 17,9%	3 st. 7,7%	9 st. 7,0%	11 st. 14,7%
Finsk pop	2 st. 8,3%	21 st. 11,0%	7 st. 29,2%	2 st. 12,5%	2 st. 5,1%	1 st. 2,6%	49 st. 38,3%	3 st. 4,0%
Evergreens	1 st. 4,2%	14 st. 7,3%	3 st. 12,5%	1 st. 6,3%	2 st. 5,1%	2 st. 5,1%	42 st. 32,8%	15 st. 20,0%
Annat material, vad?	9 st. 37,5%	17 st. 8,9%	1 st. 4,2%	2 st. 12,5%	1 st. 2,6%	4 st. 10,3%	14 st. 10,9%	15 st. 20,0%
Obesvarad	2 st. 8,3%	11 st. 5,8%	2 st. 8,3%	7 st. 43,8%	23 st. 59,0%	7 st. 17,9%	22 st. 17,2%	14 st. 18,7%

Då eleverna frågades vad de gärna skulle spela eller sjunga mera av, ansåg 25,6% av eleverna att de gärna skulle förkovra sig i ”stycken av de mest kända klassiska kompositörerna”, medan blygsamma 2,6% ville behandla ”stycken av rätt okända klassiska kompositörer” och likaså ”konststycken av nutida kompositörer”. Då dessa utgör en andel på 30,8%, framkom det ett stort intresseglapp när vi ser till den andel elever på 76,9% som i verkligheten erhöll klassisk undervisning (figur 12). Av alla i undersökningen deltaga läroinrättningarna innehade Vasa svenska församlings musikskola största andelen svar av elever som gärna skulle ha spelat eller sjungit mera ”filmmusik” (51,3%, tabell 7). Inom svars-kategorin ”stycken av de mest kända klassiska kompositörerna” var andelen svar i Svenska församlings musikskola näst störst bland läroinrättningarna (25,6%). Dessa två beskrivningar av musikmaterial kan således bäst anses utmärka önskemålen vid den svenska församlingen.

Eleverna frågades vad de skulle önska att undervisningen skulle innehålla mera av angående ämnesval och projekt (tabell 8). Tanken var att kunna mäta graden av belåtenhet hos eleven vad gäller innehållet på undervisningen vid läroinrättningen. I Gerby Musikskola önskade 20,8% av eleverna mera kompositionsundervisning och likaså en ökad användning av datateknik. Redan genom tidigare analys har det framkommit att eleverna i Gerby Musikskola komponerade musik förhållandevis mest jämfört med eleverna i de övriga läroinrättningarna (tabell 10). Det verkar som om en aktiv komponeringsanda också ökat kravet på undervisning inom komposition. Önskemålet om en utövad användning av datateknik korrelerar med kompositionsivern. Detta framkom vid en analys av resultatet då eleven tillfrågades ifall det skulle kännas meningsfullt att komponera egna musikstycken om hen hade ett dataprogram med färdiga ackordföljder, rytmer och melodier som fritt kunde kombineras ihop. Läroinrättningarna emellan var eleverna i Gerby Musikskola mest intresserade av en sådan möjlighet. Även i 12,5% av eleverna önskade sig mera av ”ett musicerande i mindre sammansättningar”. Även detta korrelerar med den tidigare gjorda analysen, som fastslog att målet med musikstudierna huvudsakligen var ”att bli bandmusiker” (tabell 5). Eftersom begreppet ”ett musicerande i mindre sammansättningar” ligger nära begreppet ”att bli bandmusiker”, kan verksamheten i Gerby Musikskola fastställas ha en profilering inom bandverksamhet, likt Rokkikoulu. Ur de fritt formulerade svaren framkom en önskan om undervisning i uppträdandepraxis. Vid de övriga läroinrättningarna uppgav eleverna alla sinsemellan olika förslag, vilket gjorde det oändamålsenligt att kategorisera dem.

I Rokkikoulu finner vi angående undervisningen samma slag av önskemål som i Gerby Musikskola. Bland annat "Komposition", "ett musicerande i mindre sammansättningar" och ökad "användning av datateknik" lyftes fram. Dessa önskemål korrelerar med tidigare analys och talar för en profilering inom bandverksamhet med samma motiveringar som för Gerby Musikskola. I Rokkikoulu framkom det även ett synbart behov av "improvisation" (31,1%) med understödande ämnen som "musikteori" (18,8%) och "musikhistoria" (12,5%). Undervisningen i Rokkikoulu anordnas huvudsakligen som bandverksamhet, men sång- eller instrumentundervisning kan erhållas enligt önskemål. Det verkar som att de intensiva lektionerna i bandspel inte lämnar tillräckligt med behövligt rum för undervisning i teori, historia och improvisation. Teoretisk improvisation kräver en förståelse av musikens teori. Musikhistorian hjälper till att förverkliga en stilenlig interpretation av melodispelet och skapa passande improvisatoriska element till detta.

Vid medborgarinstitutet Vasa-Arbis återfanns största andelen (29,3%) elever som önskade att undervisningen i större utsträckning skulle innehålla "ett musicerande i mindre sammansättningar". Även 12% önskade mera av "ett musicerande i större orkestrar eller körer". Därtill önskade 26,7% av eleverna mera undervisning i "improvisation", vilket var näst mest efter Rokkikoulu (31,3%). Behovet av en förstärkt undervisning inom "musikteori" (16,0%) bildade återigen den näst största andelen svar efter Rokkikoulu (18,8).

Vid Vasa Arbis återfanns det fjärde största intresset (14,7%) för att "att stifta bekantskap med olika musikgenrer", då motsvarande andel var 33,3% i Ristinummen Musiikkikoulu, 20,4% vid Kuula-Institutet och 17,9% i Vasa svenska församlings musikskola. Utfallet av detta svarsalternativ är av vikt för denna undersökning, eftersom andelen svar berättar om hur mångsidig, elevnära och lyssnande pedagogiken vid de olika läroinrättningarna är. En större andel svar berättar om att pedagogiken inte möjligtvis lyckats svara på de krav och förväntningar som eleverna bär på sig inombords. Sannolikt är det lärarens egna, dolda mål som styr och formar undervisningen.

Vid Kuula-Institutet förekom det flera elever som önskade sig musicera inom teaterprojekt (15,2%). Vid Vaasa-Opisto var andelen 12,5%. Dessa två läroinrättningar skulle kunna profilera sig klarare på musikteater om de så ville, eftersom ett intresse för en sådan

verksamhet förekom bland eleverna. Vid Vaasa-Opisto önskade 12,5% av eleverna ”stifta bekantskap med olika musikgenrer”, vilket betyder att läraren i dessa fall möjligen inte agerat tillräckligt lyhörd.

I Ristinummen Musiikkikoulu förekom den mest betydande andelen svar av elever som ville ”stifta bekantskap med olika musikgenrer” (33,3%). Musikpedagogerna borde här utan tvekan vara mera lyhörda och bjuda på en mera mångsidig undervisning. Trots redan existerande bandverksamhet önskade en mindre andel elever (12,5%) mera av ett ”musicerande i mindre sammansättningar”. Även 12,5% av eleverna ville lära sig mera ”musikteori” och likaså få uppleva en ökad ”användning av datateknik”. Enligt rektorn var det dock kutym att elever intresserade av musikteori, -historia och musikteknologi vägledades aktivt till Kuula-Institutet för att där ta del av undervisningen i form av enskilda kurser.

Vid Kuula-Institutet ansåg 26,2% av eleverna att mer undervisningstid skulle kunna reserveras för ”ett musicerande i mindre sammansättningar” och även 13,1% av eleverna önskade sig mera av ”ett musicerande i större orkestrar eller körer”. Begäret på mera samspel i en mindre eller större sammansättning var alltså tredje störst, näst efter medborgarinstituterna Vaasa-Opisto och Vasa Arbis. Vid tidigare analys kartlagdes huvudmålen med elevens musikstudier (tabell 5). Då kategorierna, som gällde samspel i en större orkester, kammarorkester eller -kör, slogs ihop per läroinrättning, framkom att den största andelen elever kom från Vaasa-Opisto, Vaasan suomalaisen seurakunnan musiikinopetus, Vasa Arbis och Kuula-Institutet. Denna tidigare analys korrelerar med pågående analys om vad undervisningen mera skulle få innehålla. I Vaasa-Opisto ansågs samspelen ha största prioritet som studiemål, men samtidigt önskade eleverna mera tid för det. I Vasa Arbis ansågs samspelen som studiemål ha näst största prioritet bland läroinrättningarna, men samtidigt ville eleverna även med den näst största andelen svar läroinrättningar emellan få erhålla mera samspel. Eleverna vid Kuula-Institutet gav samspelen fjärde mest betydelse läroinrättningarna emellan, medan pågående analys visar att eleverna med den tredje största andelen val önskar att undervisningen skulle innehålla ännu mera samspel än vad läroinrättningen redan anordnade. Detta tyder på att ju mera eleverna sugas in i en värld av samspel, desto mera vill de uppleva olika former av musicering och musikalisk samvaro.

Vid Kuula-Institutet önskade 20,4% av eleverna att de skulle få ”stifta bekantskap med olika genrer”. Endast i Ristinummen Musiikkikoulu var andelen större (33,3%). Verksamheten vid Kuula-Institutet var indelad i två avdelningar, en med inriktning på västerländsk konstmusik och en annan med inriktning på rytmisk musik. Detta till trots borde det vara möjligt att flexibelt tillmötesgå och lyssna på eleverna mera. En betydlig, slumrande styrka och möjlighet till profilering vid Kuula-Institutet blev synlig i och med att 15,2% av eleverna valde svarsalternativet ”ett musicerande som en del av musikteaterprojekt”. Ingen annan läroinrättning kunde uppvisa att en motsvarande eller större andel elever skulle varit lika intresserade av ämnet. Likaså var intresset bland Kuula-Institutets elever enastående vad gäller viljan att musicera ihop med dansare för att skapa tvärkonstnärliga uppställningar. Andelen intresserade var bara 9,4%, men intresset var ändå klart högre än i de övriga läroinrättningarna.

Vid Kuula-Institutet fanns också ett intresse för att kunna erhålla mera undervisning inom ”improvisation” (23,0%). Eftersom majoriteten av de i undersökningen deltaga eleverna studerade inom inriktningen för konstmusik, bör resultatet analyseras så att dessa elever i betydande mängd önskade sig undervisning i improvisation. Det är möjligt att lärarna upplever sig sakna den behövliga kunskapen för att lära ut ämnet, men det skulle ligga i läroinrättningens intresse att utforska möjligheter för t.ex. personalskolning för att bättre kunna tillgodose elevernas behov.

Eleverna önskade även att erhålla mera undervisning i ”komposition” (26,2%), vilket som fenomen ligger nära improvisation. Även 18,3% av eleverna ville kunna använda mera datateknik. Detta kan i flera fall tänkas som en önskan om ett hjälpmedel för att underlätta kompositionsarbetet. Vid en annan analys framkom det i och med frågan ”skulle det kännas meningsfullt att komponera egna musikstycken om du hade ett dataprogram med färdiga ackordföljder, rytmer och melodier som du fritt kunde kombinera ihop” att eleverna vid Kuula-Institutet nog var villiga till att använda dataprogram som hjälp för komponering.

Vid Vaasan suomalaisen seurakunnan musiikinopetus önskade 15,6% av eleverna sig mera undervisning i musicerandet i form av ”mindre sammansättningar” såväl som i ”större orkestrar eller körer”. Överlag var det ett mindre antal elever som hade svarat på denna

frågeställning. Frågan var den tredje sista i frågeformuläret och 66,7% av eleverna inom läroinrättningen hade lämnat de sista frågorna obesvarade.

Tabell 8. Elevernas önskemål om undervisningens innehåll av ämnesval och projekt (N=536, men flera svar av samma elev tilläts. Chi-square sig. 0,000)

	Antalet val av svarsalternativ, gjorda av eleverna inom läroinrättningen samt den procentuella andelen av dessa val							
	Gerby Musik-Skola	Kuula-Institut.	Ristinum. Musiikki-Opisto	Rokki-koulu	Vaasan suom. seurak. mus.op	Vasa sv. förs. musikskola	Vaasa-Opisto	Vasa Arbis
Ett musicerande i mindre sammansättn.	3 st. 12,5%	50 st. 26,2%	3 st. 12,5%	2 st. 12,5%	6 st. 15,4%	4 st. 10,3%	36 st. 28,1%	22 st. 29,3%
Ett musicerande i större orkestrar eller körer	1 st. 4,2%	25 st. 13,1%	0 st. 0,0%	0 st. 0,0%	6 st. 15,4%	4 st. 10,3%	25 st. 19,5%	9 st. 12,0%
Komposition	5 st. 20,8%	50 st. 26,2%	2 st. 8,3%	4 st. 25,0%	1 st. 2,6%	6 st. 15,4%	7 st. 5,5%	5 st. 6,7%
Improvisation	1 st. 4,2%	44 st. 23,0%	0 st. 0,0%	5 st. 31,3%	2 st. 5,1%	5 st. 12,8%	21 st. 16,4%	20 st. 26,7%
Att stifta bekantskap med olika musikgenrer	1 st. 4,2%	39 st. 20,4%	8 st. 33,3%	0 st. 0,0%	3 st. 7,7%	7 st. 17,9%	16 st. 12,5%	11 st. 14,7%
Att göra samprojekt med dansare	1 st. 4,2%	18 st. 9,4%	0 st. 0,0%	0 st. 0,0%	1 st. 2,6%	0 st. 0,0%	8 st. 6,3%	4 st. 5,3%
Ett musicerande som en del av musikteaterprojekt	1 st. 4,2%	29 st. 15,2%	1 st. 4,2%	1 st. 6,3%	1 st. 2,6%	2 st. 5,1%	16 st. 12,5%	5 st. 6,7%
Musikteori	1 st. 4,2%	10 st. 5,2%	3 st. 12,5%	3 st. 18,8%	3 st. 7,7%	4 st. 10,3%	16 st. 12,5%	12 st. 16,0%
Musikhistoria	0 st. 0,0%	19 st. 9,9%	2 st. 8,3%	2 st. 12,5%	1 st. 2,6%	4 st. 10,3%	3 st. 2,3%	3 st. 4,0%
Användning av datateknik	5 st. 20,8%	35 st. 18,3%	3 st. 12,5%	2 st. 12,5%	0 st. 0,0%	5 st. 12,8%	3 st. 2,3%	5 st. 6,7%
Annat, vad?	5 st. 20,8%	20 st. 10,5%	4 st. 16,7%	0 st. 0,0%	0 st. 0,0%	7 st. 17,9%	13 st. 10,2%	11 st. 14,7%
Obesvarad	8 st. 33,3%	22 st. 11,5%	5 st. 20,8%	7 st. 43,8%	26 st. 66,7%	10 st. 25,6%	32 st. 25,0%	17 st. 22,7%

Vid Vasa svenska församlings musikskola önskade 12,8% av eleverna erhålla undervisning inom "improvisation". Det verkade förekomma en hel del kreativitet bland eleverna,

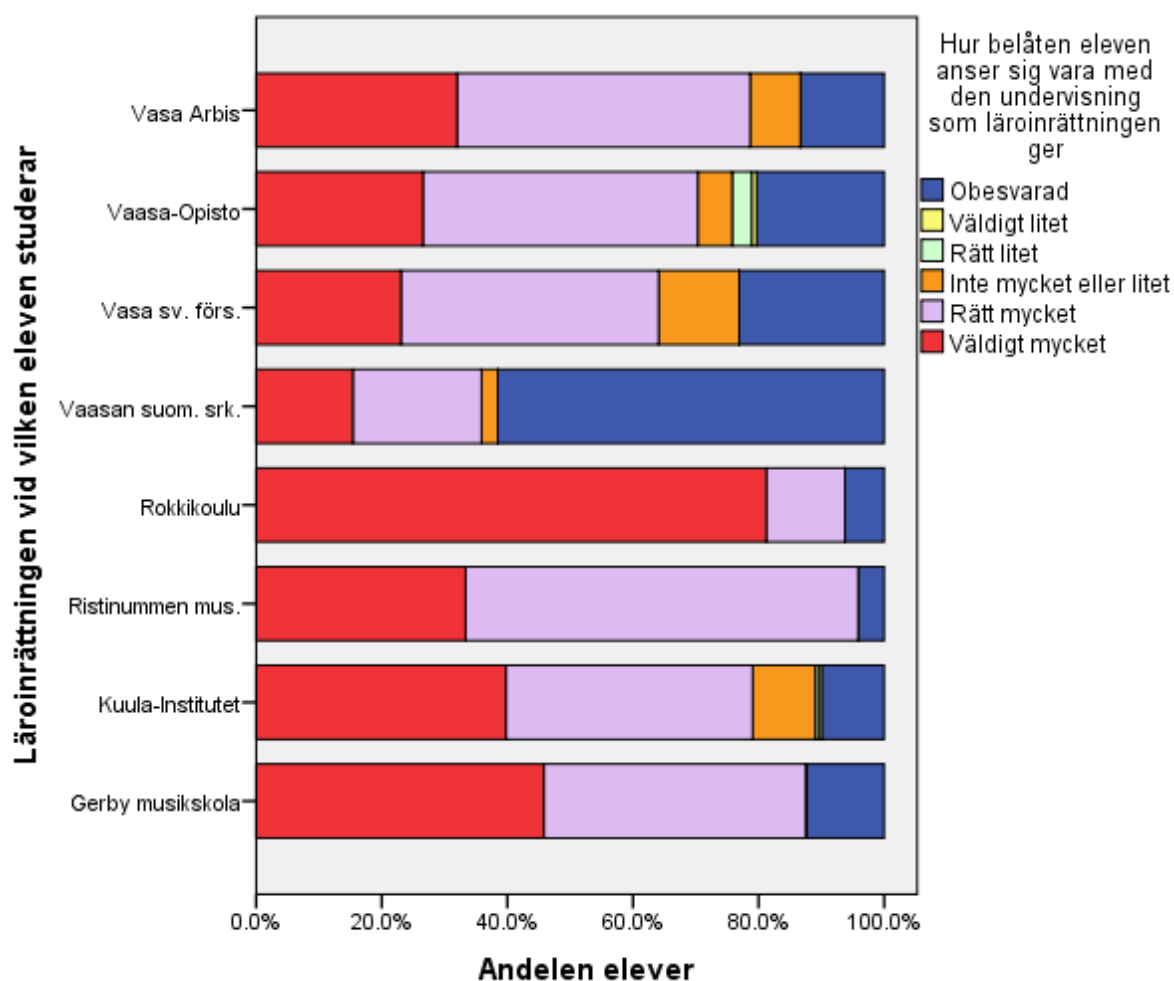
då även 15,4% ville få mera vägledning inom ”komposition”. 10,3% av eleverna önskade sig såväl ”musikteori” som ”musikhistoria”, båda väsentliga verktyg för att underlätta såväl teoretisk improvisation samt stil- och tidsenlig interpretation av melodin. Önskemålen om att få mera musikteori och -historia, komposition och improvisationslära är förståeligt, eftersom musikteori, enligt analys av här icke presenterat forskningsmaterial, inte alls studerats av 46,2% elever, medan musikhistoria inte studerats av 51,3% elever (chi-square sig. 0,000). Eftersom 76,9% av eleverna främst erhöll undervisning i västerländsk konstmusik (figur 12), känns det förståeligt att de saknar en möjlighet till undervisning inom improvisation då klassiskt utbildade musiker och musikpedagoger stereotypiskt är kända för att ogärna anta sig improvisation.

Frågan kring elevernas önskemål om undervisningens innehåll av ämnesval och projekt (tabell 8) varierades en aning för att lyda ”vad för slag av nya ämnen och kurser skulle du vilja få med i undervisningsutbudet?” (chi-square sig. 0,000). Vid Kuula-Institutet (35 svar) tangerade de mest förekommande förslagen komposition (13 svar), improvisation (6 svar), musikhistoria (4 svar) samt forum för att pröva på olika instrument (5 svar). I uteslutande alla svar föreslås sådana kurser och ämnen som de facto redan anordnas vid elevens läroinrättning. Det verkar således som att eleverna rätt allmänt inte känner till vad den egna läroinrättningen i själva verket har att erbjuda.

Vid Vaasa-Opisto (22 svar) önskade eleverna närmast kurser i sångteknik (7 svar) och komposition (3 svar), medan de övriga svaren bildade enskilda förslag. Bland svaren vid de övriga läroinrättningarna förekom det inga återkommande teman för att det skulle varit möjligt att dra några slutsatser angående riktgivande trender.

4.3 Belåtenhet

Eleven frågades hur belåten hen ansåg sig vara med den undervisning som läroinrättningen erbjöd. I figur 14 framgår det att nästan alla elever oberoende läroinrättning ansåg sig vara antingen ”rätt mycket” eller ”väldigt” belåtna. I ögonen fallande är att 87% av eleverna i Rökkikoulu ansåg sig vara väldigt belåtna.

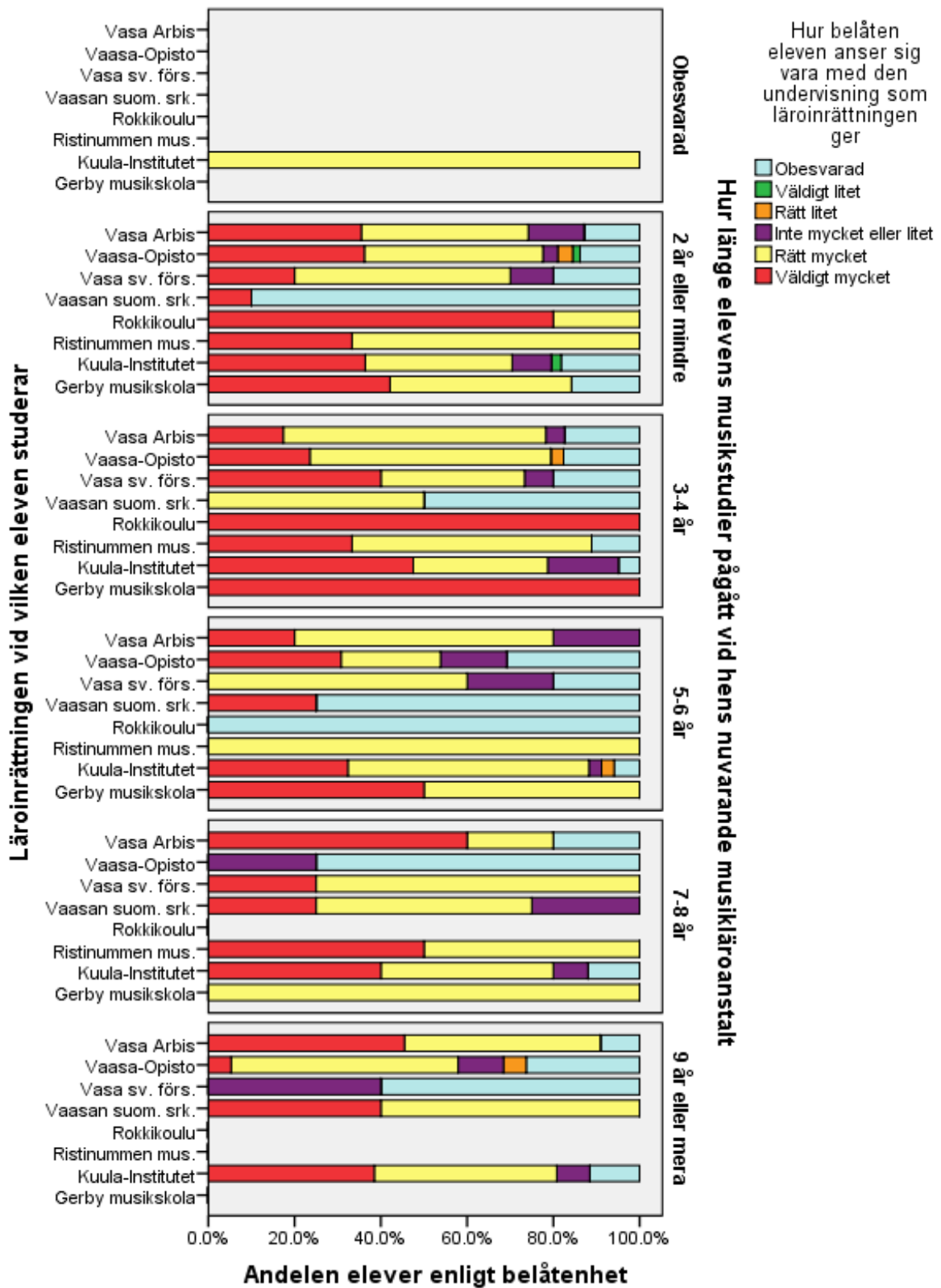

Figur 14. Förhållandet mellan läroinrättningar utifrån elevens belåtenhet angående den undervisning som läroinrättningen anordnar (N=536, chi-square sig. 0,000)

Jag ville även undersöka hur elevens belåtenhet påverkades av den förlöpta studietiden (figur 15). Resultaten visar en avsaknad av svarande elever i Rokkikoulu efter att studier på ”3-4 år” avklarats. Det syftar till att vistelsetiden vid läroinrättningen är rätt kort innan eleverna söker sig till nya utmaningar. Än mera intressant ter sig detta då vi här ovanför (figur 14) kan avläsa att eleverna i Rokkikoulu angav sig vara mest belåtna med undervisningen.

Även Ristinummen Musiikkikoulu och Gerby Musikskola saknar svarande elever efter att åtta år av studier förlöpt. Då bägge är mindre, fristående läroinrättningar, tyder detta på att eleverna helt enkelt givit upp intresset under årens lopp, börjat musicera i ett mera fristående band eller sökt sig vidare till en läroinrättning som bjuder på bättre utvecklingsmöjligheter. Vid tidigare analys konstaterades det att nivån på musikutbildningen bland lärarna var lägst just i Gerby Musikskola och Ristinummen Musiikkikoulu (figur 3). Däremot

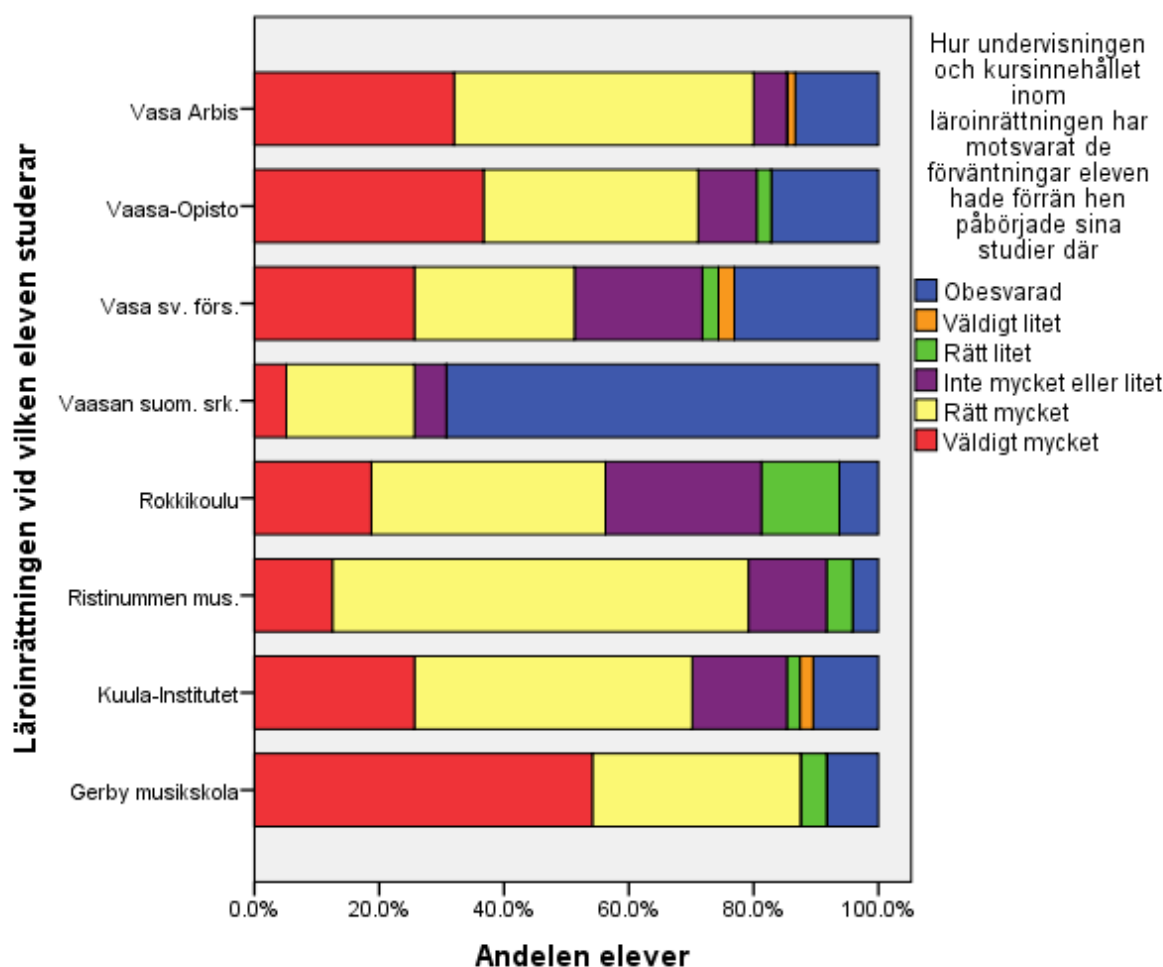
visar den ovan gjorda analysen (figur 14) att eleverna var allra mest belåtna med undervisningen i Rokkikoulu, Gerby Musikskola och Ristinummen Musiikkikoulu.

Figur 15. Elevens belåtenhet angående den vid läroinrättningen erhållna undervisningen i relation till hur antalet erlagda studieår i läroinrättningen påverkar belåtenheten (N=536, chi-square sig. 0,000)

Denna undersökning kan inte rakt svara på vad det är som sker under årens lopp som driver dessa entusiastiskt ivriga och belåtna elever till att avsluta sina studier. Antagligen kan fenomenet förklaras åtminstone delvis med att det inom läroinrättningar med litet elevunderlag är utmanande att anordna samspel på en högre nivå för en grupp någorlunda jämnåriga elever. Detta leder till att eleverna söker sig till andra forum ifall de vill utvecklas vidare inom sitt musicerande.

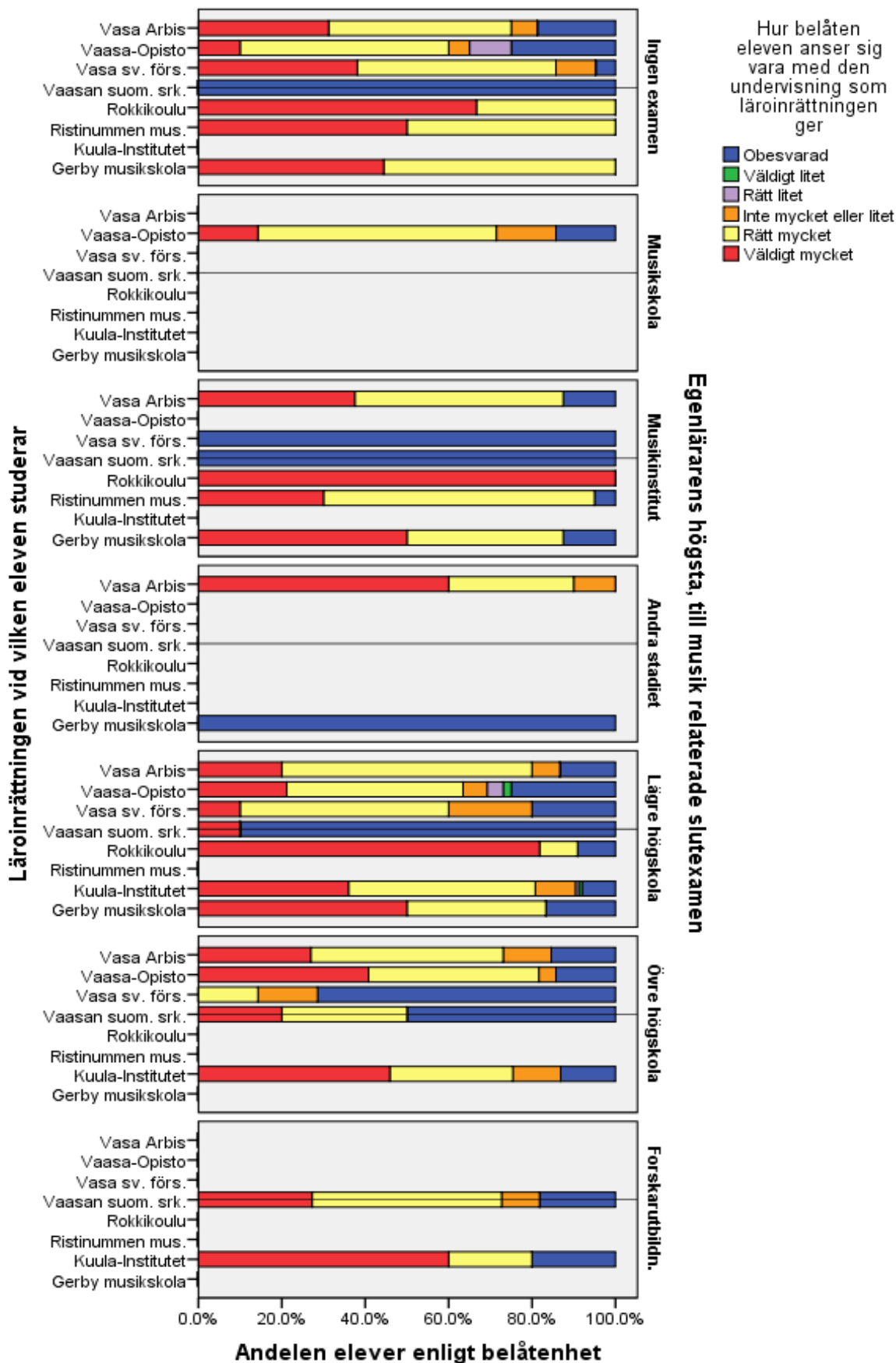
Det fanns även ett intresse att undersöka hur undervisningen och kursinnehållet inom läroinrättningen hade motsvarat de förväntningar eleven hade förrän hen påbörjade sina studier där (figur 16). Undervisningen och kursinnehållet motsvarade det förutfattade bäst i Gerby Musikskola, där 60% av de svarande eleverna ansåg undervisningen och kursinnehållet motsvara förväntningarna ”våldigt mycket”, medan 37% valde ”rätt mycket”.

Figur 16. Förhållandet mellan läroinrättningar utifrån hur undervisningen och kursinnehållet inom läroinrättningarna har motsvarat de förväntningar eleven hade förrän hen påbörjade sina studier (N=536, chi-square sig. 0,000)

Förväntningarna hade besvarats sämst bland eleverna i Rokkikoulu. Detta ter sig intressant, eftersom vi redan tidigare konstaterat att eleverna vid Rokkikoulu var de mest belåtna eleverna läroinrättningar emellan vad gäller erhållen undervisning (figur 14). Jag tolkar detta som att eleverna uppfattade det som en väldigt positiv överraskning att undervisningen och kursutbudet inte motsvarade deras tidigare förväntningar. Undervisningen visade sig alltså vara bättre än förväntat. En liknande tolkning kan göras angående Ristinummen Musiikkikoulu, där jag fann den näst sämsta korrelationen mellan förväntningar och verklighet. Eftersom undervisningen och kursinnehållet vid de flesta undersökta läroinrättningarna dock verkar motsvara elevernas förväntningar ”rätt mycket” eller ”väldigt mycket”, kan eleverna påstås ha varit gott medvetna angående den typ av verksamhet som idkats inom läroinrättningarna innan påbörjandet av studierna.

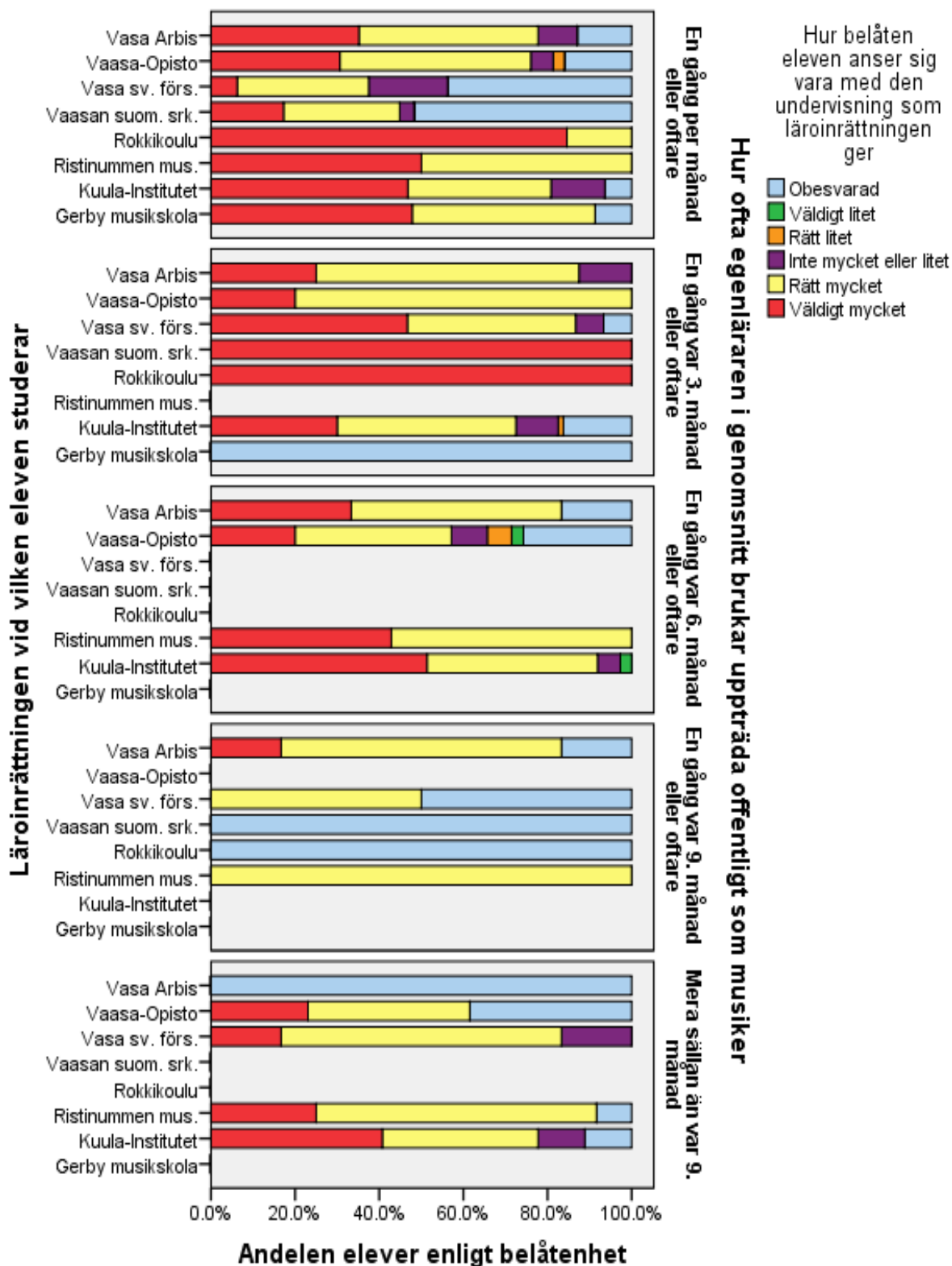
Vid en jämförelse av figur 17 med den tidigare presenterade fördelningen av nivån på lärarnas musikutbildning (figur 3) kan en slutsats dras om att elevens belåtenhet angående den erhållna undervisningen inte verkar ha något betydande samband med egenlärarens nivå av musikutbildning. Om vi t.ex. skulle anta att elevens belåtenhet stiger i takt med lärarens utbildningsnivå, skulle detta vara påtagbart genom att upptäcka något slag av missnöje då vi ser till lärarnas låga nivå av musikutbildning i Gerby Musikskola, Ristinummen Musiikkikoulu och Vasa svenska församlings musikskola. Vidare borde det i detta fall gå att konstatera en klar belåtenhet bland eleverna vid Kuula-Institutet, Vaasa-Opisto samt Vasa Arbis, för att inte försumma Vaasan suomalaisen seurakunnan musiikinopetus, där uppemot två tredjedelar av de svarande eleverna undervisades av en pedagog med forskarutbildning.

Figur 17. Elevens belåtenhet angående den vid läroinrättningen erhållna undervisningen i relation till lärarens nivå av musikutbildning (N=536, chi-square sig. 0,000)

Genom att betrakta figur 18 finner vi snabbt en stark korrelation mellan elevens belåtenhet angående undervisningen och hur ofta läraren offentligt uppträder. Resultatet visar på att eleverna överlag kan konstateras vara mest belåtna med undervisningen då de studerar för lärare som uppträder minst en gång var tredje månad. Elevens belåtenhet tangerar att avta då läraren uppträder mera sällan. Vad kan denna relation innebära? Orsakerna är säkert mångfacetterade, men det är sannolikt att eleven i de flesta fall bor så beläget att hen har möjlighet till att gå och lyssna på lärarens uppträdanden och därmed bilda sig en uppfattning om dennes musikalitet och teknik. Att få studera för en duktig scenkonstnär kan märkbart inspirera och motivera eleven i de egna musikstudierna. Även elevens rykte gynnas i takt med att människor får veta att eleven studerar för en kunnig scenkonstnär. Då läraren ser till att hålla sig i spelskick, utvecklar sitt kunnande genom att uppträda, skaffar nya relationer inom konstvärlden och håller sig uppdaterad angående musikvärldens utveckling, kan läraren verkligen beräknas ha mycket att ge sina elever i kunskapsväg. Läraren kan tänkas hålla sig nyfiken, glad och kry genom att fylla sitt musikaliska liv även med en mångsidig verksamhet utanför undervisningsklassen. En positivt inställd, vaksam lärare inspirerar och motiverar redan i sig självt eleven till att jobba hårdare.

Offentliga musikuppträdanden kan anses vara ett arbetsprov för vad läraren egentligen kan. Konkret kunnande slår alltid stort med tanke på att snabbt övervinna förtroendet hos sådana som aldrig hört talas om musikern. Att försöka ståta med fina utbildningar och diplom kan anses vara mindre övertygande och konkret.

Figur 18. Elevens belåtenhet angående den vid läroinrättningen erhållna undervisningen i relation till hur ofta läraren i genomsnitt uppträder (N=536, chi-square sig. 0,000)

5 Sammanfattning och diskussion

Det vetenskapliga målet med undersökningen var att förklara ifall musikpedagogens utbildning har ett betydande samband med att eleven motiveras och känner sig belåten med undervisningen. I Finland har musikpedagogernas allmänna utbildningsnivå alltjämt stigit under årens lopp. Trots detta ansågs nivån på lärarens utbildning av de i undersökningen deltaga eleverna inte utgöra någon synlig styrmekanism för val av lärare och läroinrättning. De entydiga resultaten tyder på att det är lärarens sociala och empatiska färdigheter samt praktiska färdigheter som har en avgörande roll i huruvida eleven känner sig motiverad i sina studier eller inte. Då lärarens musikutbildning korsklassificerades med elevens vilja att påverka val av musikstycken kunde inget entydigt samband konstateras. Resultaten visar att musikpedagogen inte kunnat utnyttja den musikaliska skolning hen samlat på sig för att göra undervisningen bättre och mera attraktiv i elevens ögon. Studierna i utövande tonkonst och pedagogik kan tänkas ha utvidgat pedagogens förståelse för musik och psykologi så att eleven därigenom kunde bjudas på mångsidig och mångfacetterad undervisning utifrån elevens egna ambitioner och behov. Resultaten visar dock att musikpedagogens skolningsnivå inte i betydande grad inverkat på hur belåten eleven känner sig med undervisningen.

De mest belåtna eleverna studerade i Rokkikoulu, medan de näst mest belåtna eleverna återfanns i Ristinummen Musiikkikoulu, Gerby Musikskola och vid Kuula-institutet. Eleverna vid Vaasa-Opisto och i Vasa svenska församlings musikskola kände sig minst belåtna med undervisningen. Resultaten visade också att elevens belåtenhet angående den erhållna undervisningen inte såg ut att ha något synligt samband med lärarens nivå av musikutbildning. Däremot hittades ett starkt samband mellan elevens belåtenhet och lärarens mängd av återkommande musikframträdanden. Resultaten visar entydigt att eleverna överlag anser sig vara mest belåtna med undervisningen då de studerar för lärare som uppträdde minst var tredje månad.

Då elevens behov av att påverka valet av musikstycken speglades gentemot lärarens undervisningserfarenhet, kunde inget entydigt samband konstateras. Således kan det tolkas att även oerfarna lärare i det stora hela var kapabla till att lyssna på elevens önskemål och kartlägga dennes behov för att sedan i rätt samma utsträckning som de mycket erfarna lärarna erbjuda för eleven lämpligt material.

Resultaten visade att frekvensen av lärarens uppträdanden inte hade något betydande samband med elevernas vilja att påverka valet av musikstycken till sig själva. Däremot visar resultaten att eleverna uppskattade lärarnas förmåga till ett talangfullt musicerande och uppträdande betydligt mer än lärarnas formella färdigheter. Resultaten visar också att de mest belåtna elevernas lärare uppträdde ofta.

De skäl som påverkade elevernas val av läroinrättning mest var att läroinrättningen ansågs vara lämpligt belägen. Det skäl som påverkade näst mest var det att en förälder eller släkting valde läroinrättningen åt eleven. Det tredje mest förekommande skälet var att det vid läroinrättningen fanns möjligheter att sammusicera. En god undervisningskvalitet i relation till de uppburna avgifterna var det fjärde mest förekommande skälet. Först därefter angav eleverna att en bra lärare var skäl till att de hade sökt sig till läroinrättningen. Vid vidare analys framkom det att eleverna var rätt väl insatta i läroinrättningens verksamhetsform redan innan de påbörjat sina studier där. I Rokkikoulu ansåg eleverna dock att undervisningen och kursutbudet rätt svagt motsvarade de förväntningar eleverna hade haft om verksamheten innan de inledde sina studier. Detta ter sig intressant eftersom eleverna i Rokkikoulu var de mest belåtna eleverna i läroinrättningar emellan vad gäller den undervisning som läroinrättningen erbjöd. Detta kan tolkas som att eleverna uppfattade det som en väldigt positiv överraskning att undervisningen och kursutbudet inte motsvarade de egna förväntningarna angående studierna vid läroinrättningen. Undervisningen visade sig alltså vara märkbart bättre än förväntat. En liknande tolkning bör här göras angående Ristinummen Musiikkikoulu, som efter Rokkikoulu visade sig ha den näst sämsta korrelationen mellan elevernas förväntningar och erhållna studier. Ristinummen Musiikkikoulus elever var nämligen de näst mest belåtna eleverna i förhållande till den anordnade undervisningen. Eftersom undervisningen och kursinnehållet vid de flesta läroinrättningar såg ut att motsvara elevernas förväntningar rätt eller väldigt mycket, kan man anta att eleverna redan innan inledande av egna studier rätt bra varit medvetna om den art av verksamhet som pågått vid läroinrättningarna. Således kan det konstateras vara något förvånande att det var främst läroinrättningens fysiska läge som påverkade valet av studieplats mest.

Eleverna ansåg rätt jämnt läroinrättningar emellan, att läraren var bra. Lärarna vid Vaasa-Opisto och Vasa Arbis uppträdde dock märkbart ofta jämfört med lärarna vid Kuula-Institutet. Således finns en positiv korrelation mellan uppfattningen om god undervisning

och mängden återkommande offentliga uppträdanden gjorda av undervisningspersonalen. Enligt resultaten hade lärarkåren vid Kuula-Institutet den högsta utbildningsnivån. Trots att Vaasa-Opisto och Vasa Arbis hade lägre utbildade lärare, ansåg en trefalt större andel av eleverna vid dessa läroinrättningar att de hade en bra lärare. Av betydelse är att lärarna vid dessa två läroinrättningar uppträdde betydligt oftare än kollegorna vid Kuula-Institutet. Således finns en positiv korrelation mellan uppfattningen om en god undervisning och frekvensen av lärarens musikuppträdanden.

Det huvudmål för musikstudierna som angavs mest var att eleven ville lära sig spela eller sjunga för att i det närmaste kunna musicera för sig själv. Det näst mest valda målet var att få lära sig läsa noter och ackord. Anmärkningsvärt var att andelen elever som i Ristinummen Musiikkikoulu valde not- och ackordläsningsförmågan som huvudmål var dubbelt så stor jämfört med de flesta andra läroinrättningar. Även i Vasa svenska församlings musikskola hade nästan hälften av eleverna prioriterat not- och ackordläsningsförmågan.

Det tredje viktigaste målet med musikstudierna var enligt eleverna att bli så pass kunniga att det kunde bli vana att uppträda ensamma, som ackompanjator eller med ackompanjator. Eleverna i Rokkikoulu valde alternativet dock förhållandevis två till tre gånger färre gånger än eleverna i de andra läroinrättningarna. Detta ter sig intressant eftersom läroinrättningen utmärkte sig genom att för sina band återkommande ordna bandkvällar ute på stadens musikforum. Intressant gör det också att bandspel verkar ändå stått i fokus i Rokkikoulu. Det framkom nämligen att en tredjedel av eleverna i Rokkikoulu ville bli bandmusiker och därtill så starkt att svarsalternativet valdes av en över dubbelt större andel elever i Rokkikoulu jämfört med andelen elever vid den påföljande läroinrättningen. Eleverna i Rokkikoulu ansåg därtill minst fyrfalt oftare än eleverna i de andra läroinrättningarna att målet med studierna var att lägga upp ett eget band. Det var även i Rokkikoulu liksom i Gerby Musikskola som eleverna proportionellt sett mest hade planer på en yrkeskarriär inom musik. En förhållandevis mindre del av eleverna vid Kuula-Institutet önskade sig det. Läroinrättningen var den enda som progressivt följde en uppbyggd studieplan, avsedd för målinriktade studier. Trots detta hade eleverna i Rokkikoulu och Gerby Musikskola oftare planer på en yrkeskarriär inom musikbranschen.

Eftersom Kuula-Institutet utgående från sin obligatoriska undervisning i musikhistoria och -teori samt utbudet av mångtalet valbara kurser gav en stark musikteoretisk grund för sina

elever, var det inte oväntat att en fjärdedel av eleverna ansåg kunskapen inom komposition vara det mest huvudsakliga inom deras musikstudier.

Angående musikstudierna kunde ett huvudmål även vara att börja banda eget musicerande. Resultaten visar att även här valde de bandspelsorienterade eleverna vid läroinrättningarna Rokkikoulu och Gerby Musikskola detta mål förhållandevis mest, över trefalt mer än i Kuula-Institutet, som fick tredje mest val. Rokkikoulu och Gerby Musikskola kan anses anordna sin verksamhet utifrån en väldigt praktiskt målinriktad synvinkel.

Svarsalternativet där målet med studierna var att musicera i en stor orkester eller kör fick inte överlag många val, men eleverna inom ett par läroinrättningar gjorde ett undantag. Inom Vaasa-Opisto och Vasan suomalaisen seurakunnan musiikinopetus hade en tredjedel av eleverna detta som mål, medan andra skolor låg klart under.

Det fjärde mest populära målet för eleverna var att lära sig improvisera. Det är föga överraskande att två femtedelar av eleverna vid rockskolan Rokkikoulu ansåg sig behöva kunskap inom improvisation, eftersom uppträdandep Praxis inom rytm musiken ofta i betydande grad byggs upp runtom improvisatoriska element. Mera anmärkningsvärt är dock att en femtedel av eleverna vid de andra läroinrättningarna, förutom Ristinummen Musiikkikoulu, också ansåg improvisationskonsten utgöra det mest huvudsakliga målet inom musikstudierna. Resultatet kan anses vara av vikt, eftersom en betydande del av undervisningen vid dessa läroinrättningar anordnades med huvudvikt på den västerländska konstmusiken, som traditionellt inte nämnvärt innehåller improvisatoriska element. Det kan således konstateras att dessa läroinrättningar här har en utmaning de bättre borde försöka ta tag i för att bättre bemöta sina elevers målsträvanden.

Då vi gällande mål för studier jämför andelen av svar läroinrättningar emellan, finner vi att åsikterna överlag går förvånansvärt litet isär. Detta kan tolkas som att eleverna oberoende läroinrättning verkar ha väldigt lika mål för sina musikstudier. Rokkikoulu verkar dock bäst kunna profilera sig, eftersom eleverna där valde svarsalternativ som är långt i linje med läroinrättningens medvetna profilering; möjligheter till bandspel, improvisation, inspelning av stycken samt bra undervisning i rock, bandspel och scenuppträdande.

Orsaken till att vissa elever hade komponerat musik i en väldigt blygsam utsträckning berodde enligt resultaten att i främsta hand på att eleverna inte hade känt något behov av att komponera eller inte kände sig inneha en tillräcklig mängd kunskap för att komponera. Vid Vaasa-Opisto och i Vasa svenska församlings musikskola återfanns den största andelen elever som kände att de inte innehade behövlig kunskap. I övrigt var det rätt jämnt läroinrättningar emellan. Undantaget var Gerby Musikskola, där osäkerheten angående kunnandet var minst bland alla läroinrättningar. Det var i Gerby Musikskola där den största andelen elever hade komponerat mycket, rätt mycket eller mediokert. Eftersom nivån på lärarnas musikutbildning var lägst i Gerby Musikskola, men kompositionsivern var störst, går det inte entydigt att finna ett positivt samband mellan lärarens högre musikaliska utbildningsnivå och ett större intresse för komposition bland eleverna.

Eleverna i Gerby Musikskola önskade att undervisningen i större grad skulle utnyttja datateknik och erbjuda mera komposition. Detta ter sig intressant eftersom resultaten även visade att eleverna vid Gerby Musikskola också komponerade överlägset mest musik jämfört med eleverna i de övriga läroinrättningarna. Det verkar som om aktivt komponerande ökat kravet på undervisning inom komposition. Önskemålet om användningen av mer datateknik korrelerade med kompositionsivern och behovet av att anordna mera undervisning i komposition. Vidare önskade sig eleverna mera av ett musicerande i mindre sammansättningar. Även detta korrelerade med tidigare analys, eftersom eleverna i stor skala ville bli bandmusiker.

Även i Rökkikoulu finner vi samma slag av inriktning som i Gerby Musikskola angående önskemålen om vad undervisningen mer skulle få innehålla. Därtill fanns en önskan om undervisning i improvisation. Vid medborgarinstitutet Vasa-Arbis återfanns den största andelen elever som önskade musicera i mindre sammansättningar och den näst största andelen efter Rökkikoulu som önskade sig undervisning inom improvisation och musikteori.

Det största intresset till att stifta bekantskap med olika musikgenrer återfanns i Ristinumen Musiikkikoulu, påföljt Kuula-Institutet, Vasa svenska församlings musikskola och Vasa Arbis. Svartalernativet "att stifta bekantskap med olika musikgenrer" var av stor vikt för denna undersökning, eftersom andelen val avslöjade mycket om hur mångsidiga, elevnära och lyssnande pedagogerna vid läroinrättningarna var. En större andel valda svar berättar om att pedagogiken inte möjligtvis till det bästa lyckats uppfylla de krav och

förväntningar som eleverna inombords bar på sig, utan lärarens egna, dolda mål formade undervisningen. Musikpedagogerna i Ristinummen Musiikkikoulu och vid Kuula-Institutet hade i större utsträckning kunnat använda sig av en lyssnande pedagogik, då en tredjedel respektive en femtedel av eleverna ville pröva på olika musikgenrer.

Vid det finskspråkiga medborgarinstitutet Vaasa-Opisto önskade eleverna att undervisningen skulle innehålla flera former av samspelsmöjligheter. Vaasa-Opisto profilerade sig även som en betydande anordnare av ett väglett samspel. Detta kan tolkas som att läroinrättningen starkt profilerade sig som anordnare av samspelsmöjligheter och även förväntades att ytterligare vidareutveckla och utöka samspelsmöjligheterna.

Eleverna vid Vaasa-Opisto ville även erhålla mera undervisning inom improvisation och musicerande som en del av teaterprojekt. Enbart vid Kuula-Institutet var det en större andel elever som önskade sig mera musicerande i samspel med teaterprojekt. Inom Kuula-Institutet önskade eleverna därtill att det skulle reserveras mer tid för musicerande i såväl mindre sammansättningar som i större orkestrar och körer. Endast vid Vaasa-Opisto och Vasa Arbis var önskan större gällande samspel i mindre eller större sammansättningar.

5.1 Metodologisk diskussion

Den kvantitativa undersökningsformen valdes med tanke på att analysen skulle bli smidig att utföra samt att frågorna färdigt skulle kunna uppbyggas på ett sådant sätt att intressanta korsklassificeringar kunde göras. Idén med enbart färdigt konstruerade frågor frångicks delvis vid tiden för konstruerandet av frågorna. Antalet frågor befarades bli för många med tanke på den tid som de svarande tänktes ställa sig villiga till att svara på enkäten. Till flera frågeställningar tillfogades därmed ett öppet svarsalternativ. Detta val visade sig lyckat, eftersom det nu blev möjligt att även ta del av sådan information som ett bruk av endast förbestämda svarsalternativ inte hade möjliggjort. Eftersom innehållet i de öppna svaren ofta hade en stor spridning, blev det ändå svårt att finna nya, relevanta klasser.

Vid analysen av de öppna svaren uppkom ett behov att ställa nya, fördjupade och preciserande frågor. Bruket av ett frågeformulär gjorde det dock omöjligt att ställa några tilläggsfrågor till respondenterna. Intervju som metod hade möjliggjort detta. Däremot hade insamling av data genom intervju inte möjliggjort en stor tagning (N=536).

Validiteten kan anses ligga på en pålitlig nivå i denna undersökning. Utifrån styrda, men öppna frågor är det ändå möjligt att genom feltolkningar föranleda en lägre validitet. Validiteten styrs av hur träffande respondenten lyckas svara på den ställda frågan och hur väl forskaren trott sig tolka och förstå svaret. Hur borde forskaren därtill hålla sig i sådana fall där svararen väver in flera ståndpunkter i samma svar? Även forskarens objektivitet kan alltid ifrågasättas. I denna undersökning har ett öppet svar med flera, samtida ståndpunkter omklassificerats. Vad gäller reliabiliteten, anser jag inte att tillvägagångssättet skapar några trovärdighetsproblem då antalet flertydiga svar var få.

Objektiviteten har inom denna undersökning rätt väl kunnat granskas, eftersom samma teman ofta har närmats från olika håll, genom liknande frågeställningar och frågor. Då korrelerande resultat kunnat ställas mot varandra har även en hög reliabilitet och validitet uppnåtts.

5.2 Förslag till fortsatt forskning

Den första intressanta aspekten för vidare forskning kunde vara vilka känslomässiga och praktiska följder det uppstår av att bedrivna musikstudier inte motsvarade de tankar och förhoppningar eleven hade innan inledande av studier.

Den absoluta majoriteten av de i enkätundersökningen medverkade musikpedagogerna kände en stark plikt att använda musiklektionerna fullt ut för just musikundervisning. Oberoende läroinrättning hörde jag ofta pedagogerna förklara hur korta lektionerna var och hur besvärligt det skulle bli att använda en del av lektionstiden till att fylla i en enkät. För att kartlägga vad brådskan berodde på, passade jag på att fråga vilka slag av projekt eller konserter, dvs. mål, man hade i antagande. Oftast fanns inga akuta mål. Det enbart verkade förekomma en brådska att spela igenom så mycket material som möjligt. Med tanke på en fortsatt forskning skulle det vara intressant att kartlägga hur lärarens ständiga brådska inverkar på det egna välmåendet samt undervisningens kvalitet och resultat. Likaså vore det intressant att se på hur eleven upplever den något jäktade atmosfären och om den påverkar lugnet, arbetsron och känslolivet vid musicerandet.

Genom att korsklassificera intervallen av lärarens musikuppträdanden med lärarens musikpedagogiska arbetserfarenhet framkom intressant information. De lärare som undervisat i högst fem år, uppträdde minst en gång per månad. Alltmedan den pedagogiska karriären

fortgick, uppträdde lärarna mer sällan tills dess de jobbat som musikpedagoger i minst 21 år. Efter det återgick lärarna aktivt till att uppträda och därtill mycket aktivt. Vad beror detta på?

Vidare forskning kunde även söka svar på hur det kommer sig att elevernas belåtenhet med studierna inte synligt påverkades av lärarens musikaliska utbildningsnivå. Likaså kunde det klarläggas varför belåtenheten i det hela påverkades positivt av hur frekvent lärarna uppträdde.

Referensförteckning

Forskningsmaterial

Forskningen bygger på en enkätundersökning, utförd i pappersform. Under våren 2018 besvarades enkäterna av elever från åtta olika läroinrättningar som erbjuder grundläggande musikundervisning i Vasa. Varje godkänt ifyllt och returnerad pappersenkät listades enligt läroinrättning, varefter varje enkät gavs en löpande nummer. Tagningens storlek blev 536. Enkätnumreringen sammanfaller med läroinrättning enligt följande:

1-75:	Vasa Arbis
76-203:	Vaasa-Opisto
204-219:	Rockskolan
220-243:	Gerby Musikskola
244-267:	Ristinummen Musiikkikoulu
268-305:	Vasa svenska församlings musikskola
306-345:	Vaasan suomalaisen seurakunnan musiikinopetus
346-536.	Kuula-Institutet

Pappersenkäterna ligger arkiverade i Sibelius Museum, Biskopsgatan 17, 20500 Åbo.
Katalognumret: Sm Fält 019.

Den använda enkäten uppgjordes som en svensk- och finskspråkig version.

Litteratur

- Adair, J. 1990. *Not Bosses But Leaders*. London: Kogan Page Limited.
- Aho, K. 2009. *Kamarimusiikin taito – opettajan opas*. Helsinki: Classicus.
- Antikainen, A. 1986. *Johdatus kasvatussociologiaan*. Juva: WSOY.
- Anttila, M. 2004. *Musiikkiopistopedagogiikan teoriaa ja käytäntöä*. Joensuun yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunnan monisteita 39. Joensuu: University of Joensuu.
- Anttila, M. 2004b. *Musiikinopettajuus – musiikin vai ihmisen opettamista? I verket P. Atjonen & P. Väisänen (red.) Osaava opettaja. Keskustelua 2000-luvun opettajankoulutuksen ydinaineksesta*. Joensuun yliopisto. Soveltavan kasvatustieteen laitos. 319 - 332.
- Anttila, M. & Juvonen, A. 2002. *Kohti kolmannen vuosituhaten musiikkikasvatusta*. Joensuu: Joensuu University Press.
- Anttila, M. & Juvonen, A. 2003. *Kohti kolmannen vuosituhaten musiikkikasvatusta. Näkökulmia musiikkikasvattajien koulutukseen Suomessa ja Virossa. Osa 2*. Joensuu: Joensuu University Press.
- Austin, J., Renwick, J. & McPherson, G. 2006. *Developing motivation*. Ur G. McPherson (ed.). *The child as musician. A handbook of musical development*. 213-238. Oxford: Oxford University Press.
- Bain, A. 1971. *Education as a science*. Westmead, Farnborough, Hants.: Gregg International Publishers Limited.
- Bamberger, J. 2006. *What develops in musical development?* Ur G. McPherson (ed.). *The child as musician. A handbook of musical development*. 69-91. Oxford: Oxford University Press.
- Barrow, R. & Woods, R. 1982. *An Introduction to Philosophy of Education. Second Edition*. New York: Methuen & Co.
- Bell, J. 2000. *Introduktion till forskningsmetodik. Tredje upplagan*. Lund: Studentlitteratur.
- Berg, Lars-Erik. 1992. *Den lekande människan*. Lund: Studentlitteratur.
- Bergman, Åsa. 2009. *Växa upp med musik. Ungdomars musikanvändande i skolan och på fritiden*. Göteborg: Institutionen för kulturvetenskaper, Göteborgs universitet.
- Björk, C. 2016. *In search of good relationships to music. Understanding aspiration and challenge in developing music school teacher practices. (Doktorsavhandling)*. Åbo: Åbo Akademi University Press. ISBN 978-951-765-818-8
- Björkvold, Jon-Roar. 2009. *Den musiska människan*. Stockholm: Liber AB.

Broman-Kananen, U.-B. 2009. Ett eget tidsrum: Musikpedagogernas identitetsprojekt i de finländska musikläroinrättningarna. *Musiikki*, 1. 3-26.

Broman-Kananen, U.-B. 2005. På klassrummets tröskel: om att vara lärare i musikläroinrättningarnas brytningstid. *Studia Musica* 24. (Doktorsavhandling). Helsinki: Sibelius Academy. Tagen från <http://ethesis.siba.fi/>

Brookover, W. B. & Erickson, E. L. 1975. *Sociology of Education*. Homewood, Illinois: The Dorsey Press.

Brändström, S., & Wiklund, C. 1995. Två musikpedagogiska fält: en studie om kommunal musikskola och musiklärarutbildning. (Doktorsavhandling). Umeå: University of Umeå.

Burland, K. & Davidson, J. 2004. Tracing a musical life transition. Ur J.W. Davidson (ed.). *The music practitioner: Exploring practices and research in the development of the expert music performer, teacher and listener*. (225–249). Aldershot: Ashgate.

Caldwell, B. J. & Spinks, J. M. 1992. *Leading the Self-Managing School*. London: The Falmer Press.

Campbell, P. 2006. Global practices. Ur G. McPherson (ed.). *The child as musician. A handbook of musical development*. 415-437. Oxford: Oxford University Press.

Cronbach, L. J. 1977. *Educational psychology*. Third edition. New York: Harcourt Brace Jovanovich, Inc.

De Baets, T. & Buchborn, T. (ed.). 2014. *The reflective music teacher. European perspectives on music education 3*. Innsbruck: Helbling Verlag.

DeNora, T. 2000. *Music in Everyday Life*. Cambridge: Cambridge University Press.

Donaldson (Jr.), G. A. 1991. *Learning to Lead. The Dynamics of the High School Principalship*. New York: Greenwood Press.

Durkheim, E. 1956. *Education and Sociology*. Glencoe (Ill.): Free Press.

Earley, P. & Fletcher-Campbell, F. 1989. *The Time to Manage? Department and faculty heads at work*. Windsor, Berkshire: Nfer-Nelson Publishing Company Ltd.

Eklund-Myrskog, G. 1996. *Students' ideas of learning. Conceptions, approaches and outcomes in different educational contexts*. Åbo: Åbo Akademis förlag.

Elliott, D. J. 1995. *Music Matters. A New Philosophy of Music Education*. New York: Oxford University Press.

Finney, J. & Harrison, C. (ed.). 2010. *Whose music education is it? The role of the student voice*. Solihull, West Midlands: National Association of Music Educators (NAME).

Frith, S. 1996. Music and identity. Ur Hall, S. & du Gay, P. (ed.). Questions of cultural identity. 108-127. London: Sage.

Förordning om behörighetsvillkoren för personal inom undervisningsväsendet 1998. 14.12.1998/986.

Gabrielsson, A. 2008. Starka musikupplevelser. Musik är mycket mer än bara musik. Hedemora: Gidlund.

Garam, L. 2000. Lahjakkaan viulistin kasvatus. Helsinki: Yliopistopaino.

Goleman, D., Boyatzis, R. & McKee, A. 2002. Primal leadership. Realizing the power of emotional intelligence. Boston: Harvard Business School Press.

Gómez-Mejía, L. R., Balkin, D. B. & Cardy, R. L. 2001. Managing Human Resources. Edition 3. New Jersey: Prentice Hall.

Green, L. 2001. How popular musicians learn: a way ahead for music education. Aldershot: Ashgate.

Hallam, S. 2006. Music psychology in education. London: Institute of Education, University of London.

Hall, D. T. & Goodale, J. G. 1986. Human resource management. Strategy, design, and implementation. Glenview, Illinois: Scott, Foresman and Company.

Hammerness, K., Darling-Hammond, L., & Bransford, J. 2005. How teachers learn and develop. Ur L. Darling-Hammond & J. Bransford (ed.). Preparing teachers for a changing world. What teachers should learn and be able to do. 358-389. San Francisco, CA: Jossey-Bass.

Hanken, I. M. & Johansen, G. 2013. Musikkundervisningens didaktikk. Oslo: Cappelen Damm.

Hanson, E. M. 1985. Educational Administration and Organizational Behavior. Second Edition. Boston: Allyn and Bacon, Inc.

Hargreaves, D. J., North, A., & Tarrant, M. 2006. Musical preference and taste in childhood and adolescence. Ur G. McPherson (ed.). The child as musician. A handbook of musical development. 135–154. Oxford: Oxford University Press.

Harisalo, R., Keski-Petäjä, T. & Talkkari, A. 2002, Otin kynän kynsihini. Ohjeita tutkimuksen tekijöille. Tampere: Juvenes Print.

Heiling, G. 2000. Spela snyggt och ha kul: gemenskap, sammanhållning och musikalisk utveckling i en amatörorkester. (Doktorsavhandling). Malmö: Malmö Academy of Music.

Heimonen, M. 2002. Music education and law. Regulation as an instrument. (Doktorsavhandling). Helsinki: Sibelius Academy. Taget från <http://ethesis.siba.fi/>

- Herzberg, F., Mausner, B. & Snyderman, B. 1959. *The Motivation to Work*. New York: Wiley.
- Hess, R. D. & Tenezakis, M. D. 1973. The computer as a socializing agent. Some socioaffective outcomes of CAI. *AV Communication Review* 21.
- Hiironniemi, S. 1992. *Tuloksellisuuden arviointi*. Jyväskylä: Gummerus.
- Higgins, C. 2011. *The good life of teaching: An ethics of professional practice*. Oxford: Wiley-Blackwell.
- Hirsjärvi, S. 1982. *Ihmiskäsitys kasvatustieteissä*. Jyväskylä: University of Jyväskylä.
- Hirsjärvi S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2004. *Tutki ja kirjoita*. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.
- Hodgkinson, C. 1991. *Educational Leadership. The Moral Art*. New York: State University of New York Press.
- Hoy, W. & Miskel, C. G. 1987. *Educational Administration. Theory, Research, and Practice*. Third Edition. New York: Random House, Inc.
- Hoyle, E. 1988. *Leadership and mission*. Teoksessa Glatter, R., Preedy, M., Riches, C. & Masterton, M. (toim.). *Understanding School Management*. Milton Keynes: Open University Press.
- Huhtanen, K. 2004. Pianistista soitonopettajaksi. *Tarinat naisten kokemusten merkityksellistäjänä*. *Studia Musica* 22. Helsinki: Sibelius-Akatemia.
- Huhtinen-Hildén, L. 2012. *Kohti sensitiivistä musiikin opettamista. Ammattitaidon ja opettajuuden rakentumisen polkuja [Towards sensitive music teaching. Pathways to becoming a professional music educator]*. (Doktorsavhandling). Jyväskylä: University of Jyväskylä. Tagen från <https://jyx.jyu.fi/>
- Hynninen, A. 2000. *Periaatteessa julkista. Julkisuusperiaatteen käytäntö EU-Suomen päätöksenteossa ja journalismissa*. Jyväskylän yliopisto: Jyväskylä University Printing House.
- Hyry, E. K. 2007. *Matti Raekallio soitonopetuksensa kertojana ja tulkitsijana*. Oulun yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunta. Kasvatustieteiden ja opettajankoulutuksen yksikkö. *Acta Universitatis Ouluensis E* 95. Taget från <http://herkules oulu.fi/>
- Hakkarainen, E. & Hyytiäinen-Kesävuori, S. 1994. *Musiikin luku- ja kirjoitustaito. Metodinen opas*. Helsinki: WSOY
- Isohookana-Asunmaa, T. 1993. *Hyvä opettaja 1. I verket O*. Luukkainen (red.) *Hyväksi opettajaksi. Kasvu ja kasvattaminen*. 136-143. Porvoo: WSOY.
- Jarnila, R. *Menestyvän ammatillisen oppilaitoksen profiili*. *Acta Universitatis Tamperensis* 592. Akateeminen väitöskirja. Tampereen yliopisto, Opettajankoulutuslaitos, Hämeenlinnan toimipaikka. Vammala: Vammalan Kirjapaino Oy.

- Jones, A. 1987. *Leadership for Tomorrow's Schools*. Oxford: Basil Blackwell Ltd.
- Jorgensen, E. R. 2008. *The art of teaching music*. Bloomington, IN: Indiana University Press.
- Junker, Beth. 2006. *Om prosessen – om det estetiskes betydning för börns kultur*. ISBN: 87797311953.
- Juntunen, M.-L., Nikkanen, H. M. & Westerlund, H. (ed.). 2013. *Musiikkikasvattaja. Kohti reflektiivistä käytäntöä*. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Kaplan, R. S. & Norton, D. P. *The strategy-focused organization. How balanced scorecard companies thrive in the new business environment*. Boston: Harvard Business School Press.
- Karjalainen-Väkevä, M. & Nikkanen, H. 2013. Opettajan roolit säveltämisen ohjaajana ala- ja yläkoulussa. I verkot J. Ojala ja L. Väkevä (red.) *Säveltäjäksi kasvattaminen. Pedagogisia näkökulmia musiikin luovaan tekijyyteen. Oppaat ja käsikirjat 2013: 3*. 64-82. Helsinki: Opetushallitus.
- Katzenbach, J. 1998. *Tiimit ja tuloksekas yritys*. Porvoo: WSOY.
- Kianto, M. 1994. *Matka pianon soittamiseen. Kirja pianonsoiton ja pianopedagogiikan opettajille ja opiskelijoille*. Helsinki: Otava.
- Kirk, J. & Miller, M. L. 1987. *Reliability and validity in qualitative research*. Beverly Hills, California: Sage Publications.
- Klemettinen, T. 2006. *Music for life. A flexible framework for music education*. Finnish Music Quarterly, 3, Article 1. Taget från <http://www.fmq.fi/>
- Koivisto-Nieminen, J. & Holopainen, J. 2012. *Virvatuli-malli. Itsearviointiopas taiteen perusopetusta antaville oppilaitoksille*. Helsinki: Taiteen perusopetusliitto. Tagen från <http://www.artsedu.fi/>
- Koivuniemi, T. 2004. *Henkilöstövoimavarojen moninaisuus, muutos ja johtaminen kuntasektorilla. Henkilöstötilinpäätöksillä ja kehittämishankkeilla hyvää henkilöstötyötä*. Tampere: Acta Universitatis Tamperensis, Tampere University Press.
- Kolehmainen, P. 2004. *Ammatillisen oppilaitoksen esimies muutosjohtajana. Johtamiskompetenssi ja tunneäly muutoksen johtamisessa*. Tampereen yliopisto. Kasvatustieteiden laitos. Pro gradu -tutkielma.
- Kosonen, E. 2001. *Mitä mieltä on pianonsoitossa? 13–15-vuotiaiden pianonsoittajien kokemuksia musiikkiharrastuksestaan*. Jyväskylä Studies in the Arts 79. (Doktorsavhandling). Jyväskylä: University of Jyväskylä. Taget från <https://jyx.jyu.fi/>
- Kvale, S. 1997. *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.

- Kurkela, K. 1993. Mielen maisemat ja musiikki: Musiikin esittämisen ja luovan asenteen psykodynaamiikka. Helsinki: Sibelius Academy
- Kurkela, K., & Tawaststjerna, E. T. 1999. Analyysi kuuden musiikkiopiston toiminnasta ja ajatuksia musiikin perusopetuksen järjestämisestä. In T. Heino & M.-L. Ojala (ed.), Musiikkioppilaitosten perusopetuksen arviointi 1998, s. 89–150. Helsinki: Yliopistopaino
- Laaksola, H. 2008. Koulun kehityskeskustelut epäsäännöllisiä. I tidningen Opettaja. Opetusalan järjestö- ja ammattilehti. 102. vuosikerta, nro. 4, s. 16-17 (utkomstdag 25.01.2008). Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry.
- Lag om fritt bildningsarbete 1998. 21.8.1998/632.
- Lag om grundläggande konstundervisning 1998. 21.8.1998/633.
- Lampikoski, K. & Emden, J. B. 1999. Johda innovatiivisesti. Hyödynnä luovat voimavarat. Juva: WSOY.
- Lipham, J. M., Rankin, E. R. & Hoeh Jr., J. A. 1985. The Principalship. Concepts, Competencies, and Cases. New York: Longman Inc.
- Marsio, L. 2014. Virvatuli. Kokemuksia taiteen perusopetusta antavien oppilaitosten itsearvioinnista. Helsinki: Taiteen perusopetusliitto TPO ry. Tagen från <http://www.artsedu.fi/>
- Maslow, A. H. 1954. Motivation and Personality. New York: Harper and Row.
- Moilanen, R. 2001. Oppivan organisaation mahdollisuudet. Kustannusyhtiö Tammi. Tampere: Tammer-paino Oy.
- Molander, C. (toim.) 1989. Human Resource Management. Lund: Studentlitteratur.
- Muukkonen, M. 2010. Monipuolisuuden eetos: Musiikin aineopettajat artikuloimassa työnsä. (Doktorsavhandling). Helsinki: Sibelius Academy. Taget från <http://ethesis.siba.fi/>
- Murphy, J. 1990. 'Principal Instructional Leadership'. Teoksessa Thurston, P. & Lotto, L. (red.). Advances in Educational Administration. Greenwich, Conn: JAI Press, Vol. 1, Part B, s. 169.
- Niiniluoto, I. 1983. Tieteellinen päättely ja selittäminen. Keuruu: Kustannusosakeyhtiö Otava.
- Otala, L. & Ahonen, G. 2003. Työhyvinvointi tuloksetekijänä. Helsinki: WSOY. ISBN: 9510279447
- Palmu, H. 2003. Osaanko kuunnella ja johtaa. Helsinki: Kirjapaja Oy.
- Patel, R. & Davidson, B. 1994. Forskningsmetodikens grunder. Att planera, genomföra och rapportera en undersökning. Andra upplagan. Lund: Studentlitteratur.

Paulsson, Kajsa. 2006. Nu så ska du få höra. Svenska musikfonogram för barn 1904-1980. Västra Frölunda: Intellecta DocuSys.

Pedler, M., Burgoyne, J. & Boydell, T. 1986. A Manager's Guide to Self-Development. London: McGraw-Hill.

Pesonen, Raija. 2017. Ammattikorkeakoulun opiskelijoiden käsityksiä hyvästä soiton- ja laulunopettajasta. Karelia-ammattikorkeakoulun julkaisuja A: Tutkimuksia, 3. (Licentiatavhandling). Joensuu: LaserMedia Oy. ISBN 978-952-275-212-3.

Peters, R. S. 1966. Ethics and Education. London: Allen & Unwin.

Pohjannoro, U. & Pesonen, M. 2009. Musiikkialan ammattilaisten ja harrastajien kouluttajat 2008. Selvitys musiikkioppilaitosten toimintaympäristöjen ja opettajien osaamisen tulevaisuusnäkymistä. Toive, osaraportti 1. Helsinki: Sibelius Academy.

Pohjannoro, U. 2010. Soitonopiskelua joustavasti ja yhteisöllisesti. Musiikkioppilaitosten kehitysnäkymiä rehtoreiden arvioimana. Musiikkialan toimintaympäristöt ja osaamistarve. Toive, osaraportti 6. Helsinki: Sibelius Academy.

Pohjannoro, U. 2011. Näkymiä musiikkiopistojen tulevaisuuteen. Från M. Muukkonen, M. Pesonen, & U. Pohjannoro (red.). Muusikko eilen, tänään ja huomenna. Näkökulmia musiikkialan osaamistarpeisiin. Toive, loppuraportti. 10-25. Helsinki: Sibelius Academy.

Quinn, R. E., Faerman, S. R., Thompson, M. P. & McGrath, M. R. 2003. Becoming A Master Manager. A Competency Framework. Third Edition. Hoboken, USA: John Wiley & Sons, Inc.

Raivola, R. 1993. Onko opettaja säilyttävän tehtävänsä vanki? I verket O. Luukkainen (red.) Hyväksi opettajaksi — kasvu ja kasvattaminen. 9-30. Porvoo: WSOY.

Ranta-Meyer, T. 2000. Paljon enemmän kuin pelkkä teoria. Musiikkialan pedagoginen osaaminen ja tulevaisuuden osaamishaasteet ammattikorkeakoulujärjestelmän näkökulmasta. Helsinki: Sibelius-Akatemia. Koulutuskeskus.

Ribbins, P. 1988. The role of the middle manager in the secondary school. Teoksessa Glatter, R., Preedy, M., Riches, C. & Masterton, M. (red.). Understanding School Management. Milton Keynes: Open University Press.

Rossow, L. F. 1990. The Principalship. Dimensions in Instructional Leadership. Englewood Cliffs: New Jersey.

Saarikallio, S. 2013. Musiikki on kokemuslaji. I verket P. Jordan-Kilkki, E. Kauppinen och E. Viitasalo-Korolainen (red.) Musiikkipedagogin käsikirja. Vuorovaikutus ja kohtaaminen musiikinopetuksessa. Oppaat ja käsikirjat 2012. 12. Helsinki: Opetushallitus.

Salmimies, P. 2001. Nykyaikaisen johtajuuden psykologia. Teoksessa Castren, P., Salmimies, P., Lonka K., Kilpi, E., Panzar M., Tainio R. Viisas valta. Porvoo: WSOY.

Salminen, A. 2002. Hallintotiede. Organisaatioiden hallinnolliset perusteet.

- Hallinnon kehittämiskeskus edita. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Santalainen, T. 2005. Strateginen Ajattelu. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Santalainen, T. & Huttunen, P. 1993. Strateginen johtaminen julkisessa hallinnossa. Ekonomia-sarja. Jyväskylä: Gummerus.
- Schein, E. H. 1999. Process Consultation Revisited. Building the Helping Relationship. Addison-Wesley series on organization development. Reading, MA: Addison-Wesley.
- Scissons, E. H. 1982. A typology of need assessment definitions in adult education. Adult Education 33, 1, p. 20-28.
- Scott, D. B. 2000. Music, Culture, and Society. A Reader. Oxford: Oxford University Press.
- Sergiovanni, T. J. 1984. 'Leadership and excellence in schooling'. Educational Leadership 41, p. 3.
- Sergiovanni, T. J. & Starratt, R. J. 1983. Supervision. Human Perspectives. Third edition. New York: McGraw-Hill.
- Shaw, M. 1981. Group dynamics. The psychology of small group behaviour. New York: McGraw-Hill.
- Silfverberg, H. 2004. Millainen opettajan tulisi olla – Opiskelijoiden käsityksiä aineenopettajantyöhön soveltuvuudesta. I verkett R. Jaatinen, P. Kaikkonen ja J. Lehtovaara (red.) Opettajuudesta ja kielikasvatuksesta – Puheenvuoroja sillanrakentajille. 98-113. Tampere: Tampere University Press.
- Sipilä, J. 1996. Asiantuntija ja johtaja. Miten hallitset nämä kaksi roolia? Porvoo: WSOY.
- Stenberg K. 2011. Riittävän hyvä opettaja. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Sundin, B. 1978. Barns musikaliska utveckling. LiberLäromedel Lund. Lund: Bröderna Ekstrands Tryckeri Ab.
- Suonio, K. 1993. Hyvä opettaja 2. I verkett O. Luukkainen (red.) Hyväksi opettajaksi. Kasvu ja kasvattaminen. 144-149 Porvoo: WSOY.
- Suonperä, M. 1993. Opettamiskäsitys; oppijakeskeisen opettamiskäsityksen perusaineksia. 3. Painos. Hämeenlinna: Educons
- Takala, A. 1974. Uuden sukupolven vaihtoehdot. Jyväskylä: Gummerus.
- Tiainen, H., Heikkinen, M., Kontunen, K., Lavaste, A.-E., Nysten, L., Seilo, M.-L., Välitälo, C. & Korkeakoski, E. 2012. Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteiden ja pedagogiikan toimivuus. Jyväskylä: Koulutuksen arviointineuvosto.

Tivenius, O. 2008. Musiklärartyper. En typologisk studie av musiklärare vid kommunal musikskola. (Doktorsavhandling). Örebro: University of Örebro.

Trost, J. 1997. Kvalitativa intervjuer. Andra upplagan. Lund: Studentlitteratur.

Tuovila, A. 2003. ”Mä soitan ihan omasta ilosta”: pitkittäinen tutkimus 7-13- vuotiaiden lasten musiikin harjoittamisesta ja musiikkiopisto-opiskelusta. (Doktorsavhandling). Helsinki: Sibelius Academy

Uusikylä, K & Atjonen, P. 2000. Didaktiikan perusteet. Porvoo: WSOY

Uusikylä, K. 2006. Hyvä, paha opettaja. Helsinki: Minerva

Uusitalo, H. 1991. Tiede, tutkimus ja tutkielma. Juva: WSOY.

Valpola, A. 2004. Organisaatiot yhteen. Muutosjohtamisen käytännön keinot. Juva: WS Bookwell.

Valtiovarainministeriö. 2005. Tulohjauksen käsikirja. Helsinki: Valtiovarainministeriö, hallinnon kehittämisosasto.

Wallén, G. 1993. Vetenskapsteori och forskningsmetodik. Lund: Studentlitteratur.

Walsh, P. 1993. Education and meaning. Philosophy in practice. Trowbridge, Wiltshire: Redwood Books.

Vartola, J. 2004. Näkökulmia byrokraatiaan. Tampere: Tampereen yliopistopaino Oy - Juvenes Print.

Vilpa, E. 1993. Hyvä opettaja 3. O. Luukkainen (red.) Hyväksi opettajaksi. Kasvu ja kasvattaminen. 150-155. Porvoo: WSOY

von Wright, G.H. 1971. Explanation and understanding. Cornell: Cornell University Press.

Vuorinen, I. 2009/1993. Tuhat tapaa opettaa. Menetelmäopas opettajille, kouluttajille ja ryhmän ohjaajille. 8. painos. Suomen Morenoinstituutin julkaisusarja nro 1. Tampere: Resurssi.

Yrjönsuuri, R. & Y. 1995. Opettajan osaaminen. Helsinki: Yliopistopaino.

Bilaga 1: Svenskspråkig enkät:

Utvecklingsundersökning för elever inom musikundervisningen

Ärade mottagare. Denna enkätundersökning är utskickad till sådana i Vasas verkande musiklektörinrättningar som i betydande omfattning ordnar formell musikundervisning. Urvalet (N) kommer att innefatta uppemot 400 personer. Vi hoppas ödmjukt att Du tar del i undersökningen.

Enkäten är riktad till följande aktörer som anordnar grundläggande musikundervisning i Vasas: Gerby Musikskola, Kuula-Institutet, Ristinummen musiikkikoulu, Rockskolan, Vaasa-Opisto, Vaasan suomalaisen seurakunnan musiikinopetus, Vasas Arbis samt Vasas svenska församlings musikskola.

Enkäten samlar material för en undersökning vid musikvetenskapliga institutionen inom Åbo Akademi och målet är i första hand att hitta verktyg för ett utvecklande av innehållet inom undervisningen. Pertti Ahonen svarar vid behov på frågor kring forskningen.

Målen för undersökningen är att kartlägga uppfattningar om hur den nuvarande musikundervisningen vidare kunde utvecklas till att svara mot sådana föreställningar och behov som individer innehar då de söker sig till en formell musikundervisning. Även under studiernas lopp uppkomna önskemål och föreställningar strävas till att kartläggas.

Enkätmaterialen behandlas ytterst konfidentiellt. Materialet kommer endast att behandlas av forskaren. Under forskningsprocessen kommer de enskilda individerna inte i något som helst skede att vara igenkännbara. Resultatet av enkäten behandlas kvantitativt.

Ifyllandet av enkäten torde ta ca. 10 min. och den ifylls i första hand i samband med lektionen. Den personliga instrument- eller sångläraren delar ut fråge- och svarsformuläret, är närvarande och hjälper vid behov till med ifyllandet då det gäller unga elever, eller intervjuar eleven och fyller i uppgifterna. Eleven kan även ta med hem frågeformuläret, fylla i det där och returnera formuläret till läraren under nästa sammankomst.

Vänligen,
Pertti Ahonen
Magisterprogramstudent
Åbo Akademi
Fakulteten för humaniora, psykologi och teologi
Tel.: 040-5275679, epost: pertti.ahonen@edu.vaasa.fi

Utav resultatet för den färdigställda undersökningen kommer det att utarbetas en sammanfattande rapport. Du får dig den kostnadsfritt tillsänd genom att beställa den från pertti.ahonen@edu.vaasa.fi.

Bakgrundsfrågor tillriktade läraren (svara genom att ringa in vald svarsnummer):

Instrument- eller sångläraren fyller i denna del först efter att eleven fyllt i sin del av frågeformuläret.

1. Läroinrättningen där eleven studerar för dig?

1. Gerby musikskola
2. Kuula-Institutet
3. Ristinummen musiikkikoulu
4. Rokkikoulu
5. Vaasan suomalaisen seurakunnan musiikinopetus
6. Vasa svenska församlings musikskola
7. Vaasa-Opisto
8. Vasa Arbis

2. Hur många år har du verkat som musikpedagog?

1. 5 år eller mindre
2. 6-10 år
3. 11-15 år
4. 16-20 år
5. 21 år eller mera

3. Hur många spel- eller sånglektioner erhåller din elev i medeltal per termin?

1. 7 st. eller mindre
2. 8-10 st.
3. 11-13 st.
4. 14-16 st.
5. 17 st. eller färre

4. Hur ofta brukar du i genomsnitt uppträda offentligt som musiker?

1. En gång per månad eller oftare
2. En gång var 3. månad eller oftare
3. En gång var 6. månad eller oftare
4. En gång var 9. månad eller oftare
5. Mera sällan än var 9. månad

5. Vilken är din högsta, huvudsakligen till musik relaterade slutexamen?

1. Ingen slutexamen
2. Musikskolan
3. Musikinstitutet
4. Andra stadiet (nuvarande konservatoriet, gamla konservatoriets musiker- eller musikledarutbildning)
5. Lägre högskolestadiet (YH, kandidat, gamla konservatoriets lärarutbildning)
6. Högre högskolestadiet (magister)
7. Forskarutbildningsstadiet (licentiat, doktor)

Bakgrundsfrågor tillriktade eleven/studeranden (svara genom att ringa in vald svarsnummer):

6. Kön?

1. Man
2. Kvinna

7. Ålder, år?

1. 11 eller yngre
2. 12-17
3. 18-23
4. 24-29
5. 30 eller äldre

8. Hur länge har dina musikstudier pågått vid din nuvarande musikläroanstalt?

1. 2 år eller mindre
2. 3-4 år
3. 5-6 år
4. 7-8 år
5. 9 år eller mera

9. Anordnas dina studier som enskild eller gruppundervisning?

1. Enskild undervisning
2. Gruppundervisning
3. Både enskild och gruppundervisning

10. Hur lång är din individuella lektion? Ifall du inte har en sådan, hur lång är då din huvudsakliga grupplektion?

1. 15 minuter eller kortare
2. 16-30 minuter
3. 31-45 minuter
4. 46-60 minuter
5. 61 minuter eller längre

11. Hur länge har du överlag rätt aktivt spelat ett instrument eller sjungit?

1. 2 år eller mindre
2. 3-4 år
3. 5-6 år
4. 7-8 år
5. 9 år eller mera

12. Hur länge har du allt som allt tagit spel- eller sånglektioner i ditt liv?

1. 2 år eller mindre
2. 3-4 år
3. 5-6 år
4. 7-8 år
5. 9 år eller mera

13. Varför valde du den nuvarande läroinrättningen som studieplats? Välj högst de 3 viktigaste skälen.

1. Jag hade hört talas om att man blir skicklig där
2. Jag hade hört om att det finns en bra lärare där
3. En förälder eller nära släkting valde ut stället åt mig
4. För att det är ett billigt ställe att få musikundervisning ifrån
5. För att undervisningens kvalitet gott överväger avgifterna
6. För att även min goda vän studerar vid samma läroinrättning
7. Läroinrättningen är lämpligt och fungerande belägen för mig
8. För att man även kan studera musikteori där
9. För att man inte behöver studera musikteori där
10. För att man kan spela eller sjunga mycket med andra där
11. För att man inte behöver spela eller sjunga med andra där
12. Ett annat skäl, vilket? _____

14. Varför tar du spel- eller sånglektioner? Välj högst de 3 viktigaste skälen.

1. Läraren är så trevlig
2. Jag ser upp till nivån på min lärares musicerande och vill bli lika bra
3. Jag vill bli berömd
4. Läraren förstår sig bra vad jag vill spela eller sjunga
5. Läraren förstår så bra vart jag siktar och stöder mig i mina planer
6. Eftersom jag vill få bra tips för att utveckla mina kunskaper i sång eller ett instrument
7. Eftersom även min goda vän tar spel- eller sånglektioner
8. Eftersom jag vill spela eller sjunga med andra
9. Eftersom jag då bättre lär mig att förstå hur man gör för att bygga upp musik
10. Ett annat skäl, vilket? _____

15. En hur lång spel- eller sånglektion skulle du själv önska dig få ha?

1. 15 minuter eller kortare
2. 16-30 minuter
3. 31-45 minuter
4. 46-60 minuter
5. 61 minuter eller längre

16. Är det nuvarande antalet undervisningsveckor under en termin lämpligt?

1. Nej, de skulle få vara märkbart färre till antalet
2. Nej, de skulle få vara lite färre till antalet
3. Jo, det nuvarande antalet är lämpligt
4. Nej, de skulle få vara lite flera till antalet
5. Nej, de skulle få vara märkbart flera till antalet

17. De huvudsakliga målen med dina musikstudier? Välj högst de 3 viktigaste skälen.

1. Lära mig att spela eller sjunga för att i det närmaste kunna musicera för mig själv
2. Lära mig att spela eller sjunga för att musicera i en kammarensemble eller -kör
3. Lära mig att spela eller sjunga för att musicera i en stor orkester eller kör
4. Bli så kunnig att jag kan uppträda ensam eller med/som ackompanjemang
5. Att börja banda in eget musicerande
6. Att börja sälja egna inbandningar
7. Att lära mig komponera
8. Att grunda ett eget band

9. Att bli bandmusiker
10. Jag vill ha musik som yrke
11. Att lära mig läsa noter och ackord
12. Att lära mig improvisera
13. Ett annat skäl, vilket? _____

18. Tror du att musiken i framtiden skulle kunna bli ditt yrke?

1. Väldigt litet
2. Rätt litet
3. Inte mycket eller litet
4. Rätt mycket
5. Väldigt mycket

19a. Har du studerat musikhistoria?

1. Nej
2. Jo, vid denna musikleäroinrättning
3. Jo, vid en annan musikleäroinrättning
4. Jo, under musiktimmarna inom grundskolan
5. Jo, självständigt på egen hand

19b. Om du svarade *jo* på föregående fråga, skulle du då vilja studera musikhistoria...

1. Mindre än vad det nu behövs
2. I den mängden som det för tillfället är planerat i mina studier
3. Mera än vad det nu behövs

20a. Har du studerat musikteori?

0. Nej
1. Jo, vid denna musikleäroinrättning
2. Jo, vid en annan musikleäroinrättning
3. Jo, under musiktimmarna inom grundskolan
4. Jo, självständigt på egen hand

20b. Om du svarade *jo* på föregående uppgift, skulle du då vilja studera musikteori...

1. Mindre än vad det nu behövs
2. I den mängden som det för tillfället är planerat i mina studier
3. Mera än vad det nu behövs

21a. Har du komponerat egna musikstycken?

1. Väldigt litet
2. Rätt litet
3. Inte mycket eller litet
4. Rätt mycket
5. Väldigt mycket

21b. Om du svarade *0. Nej* eller *1. Väldigt litet* på föregående fråga, vad beror det främst på?

1. Jag känner inte att jag innehar behövlig kunskap
2. Jag har inte upplevt att jag skulle ha något tillräckligt eget att säga
3. Jag känner inget behov till att uttrycka mig genom egna kompositioner
4. Ett annat skäl, vilket? _____

22. Skulle det kännas meningsfullt att komponera egna musikstycken om du hade ett dataprogram med färdiga ackordföljder, rytmer och melodier som du fritt kunde kombinera ihop till en komposition?

1. Väldigt litet
2. Rätt litet
3. Inte mycket eller litet
4. Rätt mycket
5. Väldigt mycket

23. Hur skulle du främst beskriva den musikstil som du mest studerat vid din nuvarande läroinrättning?

1. Klassisk konstmusik
2. Rytmisk musik (t.ex. blues, jazz, latin, rock, pop, folk, dance, rap, reggae, Finsk pop, evergreen)
3. Etno (världsmusik, de olika kulturernas folkmusik)

24. I vilken musikstil skulle du i huvudsak helst fördjupat dig i under det gångna året ifall du skulle ha bestämt helt själ? Välj högst de 3 viktigaste önskemålen.

1. Äldre klassisk från 1600-1800-talen (t.ex. Bach, Mozart, Beethoven)
2. Nyare klassisk från 1900-2000-talen (t.ex. Sibelius, Merikanto, Debussy)
3. Blues och rhythm 'n blues
4. Rock 'n roll och nyare rock-strömningar
5. Jazz
6. Soul
7. Pop
8. Latin
9. Folkmusik
10. Andligt
11. En annan stil, vilken? _____

25. Vilket slag av material skulle du gärna spela eller sjunga mera av jämfört med hittills? Välj högst de 3 viktigaste önskemålen.

1. Stycken av de mest kända klassiska kompositörerna
2. Stycken av rätt okända klassiska kompositörer
3. Konststycken av nutida kompositörer
4. Filmmusik
5. Musik skriven för tecknade serier
6. Dataspelsmusik
7. Självt komponerade stycken
8. Folkliga spelmansstycken
9. Klubb- och partymusik
10. Stycken från olika kulturer
11. Psalmer och andliga sånger
12. Gospelstycken
13. Finsk pop
14. Evergreens
15. Annat material, vad? _____

26. Skulle du vilja påverka mera i de val av musikstycken som din spel- eller sånglärare väljer ut för dig att öva?

1. Väldigt litet
2. Rätt litet
3. Inte mycket eller litet
4. Rätt mycket
5. Väldigt mycket

27. Hur belåten anser du dig vara med den undervisning som läroinrättningen ger?

1. Väldigt belåten
2. Rätt belåten
3. Inte mycket eller litet belåten
4. Rätt belåten
5. Väldigt belåten

28. Vad önskar du att undervisningen mera skulle innehålla? Välj högst de 3 viktigaste önskemålen.

1. Ett musicerande i mindre sammansättningar
2. Ett musicerande i större orkestrar eller körer
3. Komposition

4. Improvisation
 5. Att stifta bekantskap med olika musikgenrer
 6. Att göra samprojekt med dansare
 7. Ett musicerande som del av musikteaterprojekt
 8. Musikteori
 9. Musikhistoria
 10. Användning av datateknik
 11. Annat, vad? _____
-

29. Har undervisningen och kursinnehållet inom läroinrättningen svarat mot de *förväntningar* som du hade *förrän* du påbörjade dina studier i läroinrättningen?

1. Väldigt litet
2. Rätt litet
3. Inte mycket eller litet
4. Rätt mycket
5. Väldigt mycket

30. Vad för slag av nya ämnen och kurser skulle du vilja få med i undervisningsutbudet? Skriv kort.

Bilaga 2: Finskspråkig enkät:

Kehittämistutkimus musiikin opetuksessa oleville oppilaille

Arvoisa vastaanottaja. Tämä kysely on lähetetty Vaasassa toimiville, muodollista musiikin perusopetusta merkittävässä määrin järjestäville tahoille. Otannan koko (N) tulee olemaan noin 400 henkilöä. Toivomme nöyrästi Sinun osallistuvan tutkimukseen.

Tutkimus on suunnattu seuraaville, Vaasan kaupungin alueella toimiville, musiikin perusopetusta järjestäville tahoille: Gerby Musikskola, Kuula-Opisto, Ristinummen musiikki-koulu, Rokkikoulu, Vaasa-Opisto, Vaasan suomalaisen seurakunnan musiikinopetus, Vasa Arbis sekä Vasa svenska församlings musikskola.

Kysely liittyy Åbo Akademin musiikkitieteen laitokselle laadittavaan tutkimukseen, jonka avulla pyritään ensi kädessä löytämään työkaluja koulutussisällön kehittämiseksi. Pertti Ahonen vastaa tarvittaessa tutkimusta koskeviin tiedusteluihin.

Tutkimuksen tarkoituksena on kartoittaa käsityksiä siitä, miten nykyistä musiikin opetusta voisi entisestään kehittää vastaamaan niihin mielikuviin ja tarpeisiin tarjottavasta opetuksesta joita yksilöt kantavat mukanaan opetukseen hakeutuessaan. Myös oppimatkan varrella syntyneitä toiveita ja mielikuvia pyritään kartoittamaan.

Kyselyaineistoa käsitellään ehdottoman luottamuksellisesti. Aineisto tulee sellaisenaan ainoastaan tutkijan käsiteltäväksi. Tutkimusta toteutettaessa huolehditaan siitä, että yksittäiset tutkimukseen vastanneet henkilöt eivät ole tutkimusprosessin missään vaiheessa tunnistettavissa. Kyselyn tulokset käsitellään tilastollisesti.

Lomakekyselyn kysymyksiin vastaaminen kestää noin 10 minuuttia ja tehdään lähtökohtaisesti oppitunnin yhteydessä. Henkilökohtainen soiton- tai laulunopettaja jakaa kysymys- ja vastauslomakkeen, on läsnä ja avustaa tarvittaessa lomakkeen täyttöä esim. nuorten oppilaiden kanssa tai haastattelee oppilaan ja täyttää tiedot. Oppilas voi myös vaihtoehtoisesti ottaa lomakkeen kotiin täytettäväksi ja palauttaa sen opettajalleen seuraavan tapaamisen yhteydessä.

Ystävällisesti,
Pertti Ahonen
Musiikkitieteen yo.
Åbo Akademi
Humanistisen, psykologian ja teologian laitos
Puh.: 040-5275679, sposti: pertti.ahonen@edu.vaasa.fi

Tämän tutkimuksen tuloksista laaditaan sen valmistuttua yhteenvetoraportti, jonka voit maksutta tilata itsellesi osoitteesta pertti.ahonen@edu.vaasa.fi.

Opettajalle suunnatut taustakysymykset (valitun vastauksen numero ympyröidään):

Soiton- tai laulunopettaja täyttää oman osionsa vasta kerättyään talteen oppilaan muilta osin täyttämän kyselylomakkeen.

1. Oppilaitos jossa oppilas opiskelee alaisuudessaasi?

1. Gerby musikkola
2. Kuula-Opisto
3. Ristinummen musiikkikoulu
4. Rokkikoulu
5. Vaasan suomalaisen seurakunnan musiikinopetus
6. Vasa svenska församlings musikkola
7. Vaasa-Opisto
8. Vasa Arbis

2. Miten monta vuotta olet toiminut musiikin opetustehtävissä?

1. 5 vuotta tai vähemmän
2. 6-10 vuotta
3. 11-15 vuotta
4. 16-20 vuotta
5. 21 vuotta tai enemmän

3. Miten monta soitto- tai laulutuntia oppilaallasi on lukukaudessa keskimäärin (keskiarvo)?

1. 7 kpl. tai vähemmän
2. 8-10 kpl.
3. 11-13 kpl.
4. 14-16 kpl.
5. 17 kpl. tai enemmän

4. Kuinka usein toimit julkisesti esiintyvänä muusikkona, keskimäärin?

1. Kerran kuukaudessa tai useammin
2. Kerran joka 3. kk. tai useammin
3. Kerran joka 6. kk. tai useammin
4. Kerran joka 9. kk. tai useammin
5. Harvemmin kuin joka 9. kk.

5. Mikä on korkein, pääosin musiikkiin liittyvän koulutuksesi tutkinto?

1. Ei päättötodistusta
2. Musiikkikoulu
3. Musiikkiopisto
4. Toinen aste (nykyinen konservatorio, vanha konservatorion muusikon tai musiikin ohj. tutk.)
5. Alempi korkeakouluaste ja ammatillinen korkea-aste (AMK, kandidaatti, vanha konservatorion opettajatutk.)
6. Ylempi korkeakouluaste (maisteri)
7. Tutkijakoulutusaste (lisensiaatti, tohtori)

Oppilaalle/opiskelijalle suunnatut kysymykset (valitun vastauksen numero ympäröidään):

6. Sukupuoli?

1. Mies
2. Nainen

7. Ikä, vuosina?

1. 11 tai nuorempi
2. 12-17
3. 18-23
4. 24-29
5. 30 tai vanhempi

8. Miten kauan olet opiskellut tämänhetkisessä musiikin opetusta tarjoavassa oppilaitoksessa?

1. 2 vuotta tai vähemmän
2. 3-4 vuotta
3. 5-6 vuotta
4. 7-8 vuotta
5. 9 vuotta tai enemmän

9. Ovatko soitto- tai laulutuntisi yksilö- vai ryhmäopetusta?

1. Yksilöopetusta
2. Ryhmäopetusta
3. Yksilö- sekä ryhmäopetusta

10. Miten pitkä on yksilöllisen soitto- tai laulutuntisi kesto? Jos ei sellaista ole, mikä on silloin pääasiallisen ryhmätuntisi kesto?

1. 15 minuuttia tai lyhyempi
2. 16-30 minuuttia
3. 31-45 minuuttia
4. 46-60 minuuttia
5. 61 minuuttia tai pidempi

11. Miten kauan olet ylipäänsä *melko aktiivisesti* harrastanut soittamista tai laulamista?

1. 2 vuotta tai vähemmän
2. 3-4 vuotta
3. 5-6 vuotta
4. 7-8 vuotta
5. 9 vuotta tai enemmän

12. Miten kauan olet käynyt elämäsi aikana soitto- tai laulutunneilla yhteensä?

1. 2 vuotta tai vähemmän
2. 3-4 vuotta
3. 5-6 vuotta
4. 7-8 vuotta
5. 9 vuotta tai enemmän

13. Miksi valitsit opiskelupaikaksi nykyisen oppilaitoksesi? Valitse korkeintaan 3 päällimmäistä syytä.

1. Olin kuullut sitä kehuttavan että siellä oppii taitavaksi
2. Olin kuullut että siellä on hyvä opettaja
3. Vanhempi tai lähisukulainen valitsi sen minulle
4. Koska se on halpa paikka saada musiikinopetusta
5. Koska opetuksen laatu antaa hyvän vastineen maksuille
6. Koska hyvä ystävänikin opiskelee samassa oppilaitoksessa
7. Oppilaitoksen sijainti on kannaltani hyvä ja toimiva
6. Koska siellä voi opiskella myös musiikin teoriaa
7. Koska siellä ei tarvitse opiskella musiikin teoriaa
9. Koska siellä voi myös soittaa ja laulaa paljon muiden kanssa
10. Koska siellä ei tarvitse soittaa tai laulaa muiden kanssa
11. Muu syy, mikä? _____

14. Miksi käyt soitto- tai laulutunneilla? Valitse korkeintaan 3 päällimmäistä syytä.

1. Opettaja on niin kiva
2. Ihailen opettajani soittotaitoa ja tahdon yhtä hyväksi
3. Haluan kuuluisaksi
4. Opettaja ymmärtää niin hyvin mitä tahdon soittaa tai laulaa
5. Opettaja ymmärtää hyvin mihin pyrin ja kannustaa minua aikomuksissani
6. Koska tahdon saada hyviä neuvoja laulamisen tai soittamisen kehittämiseksi
7. Koska hyvä ystävänikin käy soitto- tai laulutunneilla
8. Koska haluan soittaa tai laulaa muiden kanssa
9. Koska silloin opin paremmin ymmärtämään miten musiikkia rakennetaan ja tehdään
10. Muu syy, mikä? _____

15. Kuinka pitkän soitto- tai laulutunnin itse haluaisit?

1. 15 minuuttia tai lyhyemmän
2. 16-30 minuuttia
3. 31-45 minuuttia
4. 46-60 minuuttia
5. 61 minuuttia tai pidemmän

16. Onko lukuvuodessa tällä hetkellä toteutuvien opetusviikkojen määrä sopiva?

1. Ei, niitä saisi olla merkittävästi vähemmän
2. Ei, niitä saisi olla hiukan vähemmän
3. Kyllä, määrä on sopiva
4. Ei, niitä saisi olla hiukan enemmän
5. Ei, niitä saisi olla merkittävästi enemmän

17. Pääasialliset tavoitteesi musiikin opinnoissa? Valitse korkeintaan 3 päällimmäistä tavoitetta.

1. Oppia soittamaan tai laulamaan jotta voin musisoida lähinnä itsekseni
2. Oppia soittamaan tai laulamaan jotta voin musisoida jossakin kamaryhtyeessä tai -kuorossa
3. Oppia soittamaan tai laulamaan jotta voin musisoida suuressa orkesterissa tai kuorossa
4. Tulla niin taitavaksi että voin esiintyä yksin tai säestyksellä
5. Ryhtyä äänittämään omaa musisointia
6. Ryhtyä myymään omia äänitteitä

7. Oppia säveltämään
8. Tahdon perustaa oman bändin
9. Tahdon bändisoittajaksi
10. Tahdon musiikista ammatin
11. Oppia lukemaan nuotteja ja sointumerkkejä
12. Oppia improvisoimaan
13. Muu syy, mikä? _____

18. Ajatteletko että musiikista voisi tulevaisuudessa tulla ammattisi?

1. Erittäin vähän
2. Melko vähän
3. Ei paljon eikä vähän
4. Melko paljon
5. Erittäin paljon

19a. Oletko opiskellut musiikin historiaa?

1. En
2. Kyllä, nykyisessä musiikin opetusta antavassa oppilaitoksessani
3. Kyllä, toisessa musiikin opetusta antavassa oppilaitoksessa
4. Kyllä, peruskoulun oppitunneilla
5. Kyllä, itsenäisesti

19b. Jos vastasit äskeiseen kysymykseen *kyllä*, tahtoisitko opiskella musiikin historiaa...

1. Vähemmän kuin mitä nyt kuuluu
2. Siten kuin tällä hetkellä on sopivasti opintoihin suunniteltu
3. Enemmän kuin mitä nyt kuuluu

20a. Oletko opiskellut musiikin teoriaa?

1. En
2. Kyllä, nykyisessä musiikin opetusta antavassa oppilaitoksessani
3. Kyllä, toisessa musiikin opetusta antavassa oppilaitoksessa
4. Kyllä, peruskoulun oppitunneilla
5. Itsenäisesti

20b. Jos vastasit äskeiseen kysymykseen *kyllä*, tahtoisitko opiskella musiikin teoriaa...

1. vähemmän kuin mitä nyt kuuluu
2. siten kuin tällä hetkellä on sopivasti opintoihin suunniteltu
3. enemmän kuin mitä nyt kuuluu

21a. Oletko säveltänyt omia musiikkikappaleita?

1. Erittäin vähän
2. Melko vähän
3. Ei paljon eikä vähän
4. Melko paljon
5. Erittäin paljon

21b. Jos vastasit äskeiseen kysymykseen *0. En tai 1. Erittäin vähän*, mikä on siihen pääasiallinen syy?

1. En tunne hallitsevani tarvittavaa tietoa ja taitoa
2. En ole kokenut että minulla olisi tarpeeksi omaa sanottavaa
3. En koe tarvetta ilmaista itseäni omien sävellysten kautta
4. Muu syy, mikä? _____

22. Tuntuisiko omien musiikkikappaleiden säveltäminen mielenkiintoiselta jos apunasi olisi tietokoneohjelma jossa olisi valmiita sointukuvioita, rytmejä ja melodioita joita voisit yhdistellä?

1. Erittäin vähän
2. Melko vähän
3. Ei paljon eikä vähän
4. Melko paljon
5. Erittäin paljon

23. Miten lähinnä kuvailisit sitä musiikkityyliä jota olet nykyisessä oppilaitoksessasi eniten opiskellut?

1. Klassinen taidemusiikki
2. Rytmin musiikki (esim. blues, jazz, latin, rock, pop, folk, dance, rap, reggae, Suomi-pop, evergreen)
3. Etno (maailmanmusiikki, eri kulttuurien kansanmusiikki)

24. Mihin musiikkityyliin olisit menneen vuoden aikana pääasiallisesti tahtonut syventyä soitto- tai lauluopinnoissasi jos olisit itse tästä täysin päättänyt? Valitse korkeintaan 3 päällimmäistä toivomusta.

1. Vanhempi klassinen 1600-1800-luvuilta (esim. Bach, Mozart, Beethoven)
2. Uudempi klassinen 1900-2000-luvuilta (esim. Sibelius, Merikanto, Debussy)
3. Blues ja rhythm'n blues
4. Rock'n roll ja uudemmat rock-suuntaukset
5. Jazz
6. Soul
7. Pop
8. Latin
9. Kansanmusiikki
10. Hengellinen
11. Muu tyyli, mikä? _____

25. Mitä materiaalia soittaisit tai laulaisit mieluummin enemmän kuin tähän asti? Valitse korkeintaan 3 päällimmäistä toivomusta.

1. Kuulusimpien klassisen musiikin säveltäjien kappaleita
2. Melko tuntemattomien klassisen musiikin säveltäjien kappaleita
3. Nykysäveltäjien taidekappaleita.
4. Elokuvamusiiikkia
5. Piirrettyjen sarjojen musiikkia
6. Pelimusiikkia
7. Itse sävellettyjä kappaleita
8. Kansanomaisia pelimannikappaleita
9. Klubi- ja bilemusiikkikappaleita
10. Kappaleita eri kulttuureista
11. Virsiä ja hengellisiä lauluja
12. Gospelkappaleita
13. Suomi-poppia
14. ”Ikivihreitä”, eli evergreenejä
15. Muuta materiaalia, mitä? _____

26. Tahtoisitko voida vaikuttaa enemmän soiton- tai laulunopettajasi valintoihin sen suhteen mitä kappaleita hän valitsee sinulle harjoiteltavaksi?

1. Erittäin vähän
2. Melko vähän
3. Ei paljon eikä vähän
4. Melko paljon
5. Erittäin paljon

27. Kuinka tyytyväinen katsot olevasi oppilaitoksen tarjoamaan opetustarjontaan?

1. Erittäin tyytymätön
2. Melko tyytymätön
3. Ei paljon eikä vähän
4. Melko tyytyväinen
5. Erittäin tyytyväinen

28. Mitä toivoisit opetuksen enemmän sisältävän? Valitse korkeintaan 3 päällimmäistä toivomusta.

1. Pienyhteissä musisointia
2. Suuremmissa orkestereissa tai kuoroissa musisointia
3. Säveltämistä
4. Improvisointia
5. Musiikin eri genreihin tutustumista
6. Yhteisprojekteja tanssijoiden kanssa
7. Musisointia osana musiikkiteatteriprojekteja
8. Musiikin teoriaa
9. Musiikin historiaa
10. Tietotekniikan käyttöä
11. Muuta, mitä? _____

29. Onko oppilaitoksen opetuksen ja kurssien sisältö vastannut niihin *ennakko-* *odotuksiisi* joita sinulla oli *ennen* oppilaitoksessa aloittamista?

1. Erittäin vähän
2. Melko vähän
3. Ei paljon eikä vähän
4. Melko paljon
5. Erittäin paljon

30. Mitä uusia aineita tai kursseja sinä tahtoisit saada mukaan opetustarjontaan? Kirjoita lyhyesti.
